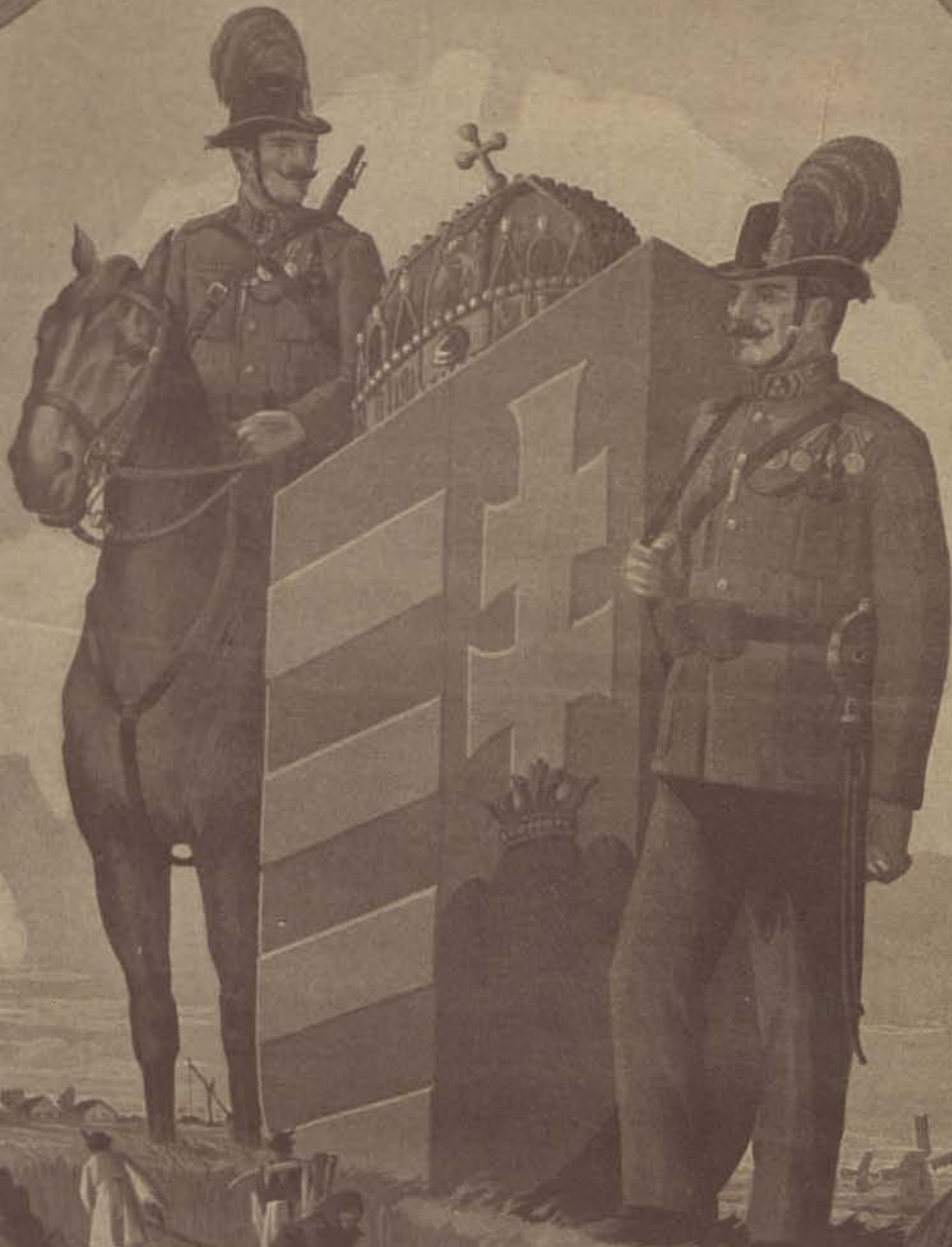

XX. ÉVFOLYAM
10. SZÁM

BUDAPEST, 1930
ÁPRILIS 1.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ:

PINCZÉS ZOLTÁN SZÁZADOS

SEGÉDSZERKESZTŐ:

MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, I., ORSZÁGHÁZ UTCA 30. SZ.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ: PINCZÉS ZOLTÁN SZÁZADOS, SEGÉDSZERKESZTŐ: MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengő

Megjelenik
havonta háromszor

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, I., Országház-utca 30.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

A mi utcáink.

Budapest székesfőváros közmunkatanácsa március 18-án hozott határozatával az I. kerületben levő Tatár-utcát Borhy Sándor-utcának, a Hantos-utat pedig Menkina János-utcának nevezte el.

Nem hisszük, hogy akadt volna ujságolvasó ember, akinek, amikor ezt a hírt olvasta, gondolkodnia kellett volna azon, kik voltak és mivel szereztek érdemet e nevek viselői a megtiszteltetésre, hogy az ország fővárosa őket nemzetünk azon kiválóságainak sorába emelte, akiknek emlékeztét Budapest utcái hirdetik. A csendőrség három halhatatlan vértanujának neve, a Fery, Borhy és Menkina nevek régen kinőttek már a testület kegyeletének kereteiből s a magyar nemzeti gondolatnak, a magyarságért való hősiességéért, a magyar faj törhetetlen, újabb ezredéves életrehivatottságának váltak a szimbólumaivá. A csendőrség kincse, mely e nevekben rejlik, az ország kincse lett.

Ha valakinek szüksége van ideálokra, úgy első sorban azoknak van, akiknek az a hivatásuk, hogy egy egész nemzet vagy egy egész társadalom ideáljai és morális értékei felett őrködjenek. Ez a megtisztelő feladat jutott osztályrészül a csendőrségnek is. De minden ideál csak elvont erkölcsi fogalom marad addig, amíg nem akadnak, akik azt a maguk személyében valóra váltják, megtésterítik. A mi számunkra a vértanuinak jelentik ezt a megtésterítést.

A csendes, patriarchális Budán, a csendőrlaktanya szomszédságában egymásba karolva fonják át a Fery-, Borhy- és Menkina-utcák a három vértanu tragédiájának színhelyét, a tanítóképző-intézet gyászos emlékü épületét. Ez a három, az élet forgatagától, tülekedésé-
től szerényen félrevonult utca, amelyben nem a nagyváros zsivaja, hanem felejthetetlenül kedves szakasz-
állomások levegője, kertes-geztenyész hangulata, jól-
eső csendje és meghittsége fogadja az arra járókat, mint-
ha csak jelképe volna a három nagy halott hivatkozás
nélkül való szerény és puritán egyéniségének, egész
életük csendes, de nemzetfenntartó munkálkodásának és
tisztéletreméltó félrevonultságának. Ebben a puritán-
ságukban megtésterítői ők az egész testületnek, hiszen az nevelte őket s azt nevelték ők is a maguk
hasonlatosságára. Nemcsak az ő utcájuknak, hanem a
mindnyájunk utcájának tekintjük hát a Fery-, Borhy- és Menkina-
utcákat, mint ahogy mindenki kin-

csévé válik az erekye, amely eszmék apostolainak emlékét hirdeti.

Tartozunk azonban e három halottunk iránt való kegyeletnek azzal is, hogy a megtiszteltetést, amely őket érte, megosztjuk nevükben a többivel, egyformán büszkeségeinkkel: a névtelennel is. Fery, Borhy és Menkina nevét viseli a három utca, de e három név nemcsak három személynek, hanem a magyar csendőrség minden vértanujának fogalmát foglalja magába. Csak konvencionális szokás, nem pedig a feláldozott élet érdemének megkülönböztető latolgatása volt az oka annak, hogy a főváros azok nevein keresztül tisztelte meg a testületet, akik életükben a legmagasabb rendfokozatot viselték a vértanuinak közül, de az altábornagy vagy az alezredes utcáját ugyanolyan büszkén vallhatja magáénak a próbacsendőr is, aki eggyé lett legmagasabb előjárójával a halál magasztosságában. Vértanuinak utcája tehát ez a három utca, amelynek minden röge, minden szellője csendőrhősökről fog ezután mesélni a fiaknak és az unokáknak. Mert az emberek feledékenyek, de a rögök, a házak, az akácok és a gesztenyék nem felejtenek: a multról mesélnek, suttognak-susognak minden kis kövükkel, minden levelükkel s megállítják a járókelőt: „Nézd meg, ember, hol jársz, olvass el, kinek az emlékezete felett őrködünk!”

Budapest székesfőváros a csendőrséget nem a maga mindennapi életéből, hanem csak a falu távlatából ismeri. Annál büszkébbek lehetünk az elismerésére, amellyel nekünk adózott. És ámbár ez az elismerés a székesfőváros közönségének egyetemes, személytelenül átnyújtott dekorációja volt, mégis kötelességünknek tartjuk, hogy külön is hálás köszönetet mondjunk érte volt belügyminiszterünknek, *dr. Rakovszky Iván* önmagyméltóságának, aki most a székesfővárosi közmunkatanács elnöki méltóságát tölti be és *Legéza Pál* miniszteri tanácsos önméltóságának, e tanács tagjának, mint akik magas személyiségüket külön is latba vetették, hogy ez a két utca mártírjaink emlékének szenteltessek. Jóleső bizonyítéka ez annak, hogy legmagasabb hatóságunk volt fejének velünk szemben táplált szeretetét nem szüntette meg az elválás formasága és hogy ebben a szeretetben készséges meggyőződéssel osztott vele illusztris munkatársa is, akivel pedig még nem volt szerencsénk működésünk körében közelebbi nexusba kerülni. Legyenek hát egyelőre csak e szerény sorok a kifejezői azoknak az érzelmeknek, amelyekkel a magyar csendőrség e magasra értékelt erkölcsi ki-
tüntetésért személyüknek adózik.

Menjetelek büszkén végig ezeken az utcákon, a mi utcáinkon, csendőrök! És amíg a földjüket tapossátok, emeljétek fel lelkeiteket vértanuinak magasságába, szánjatok mindig egy-egy gondolatot az emlékezetüknek, mert amíg ez az emlékezet ad tartalmat testületünk szellemének, nem féltjük magunkat!

Jegyzetek a vadásztörvény oktatásához.

Írta: Benedek Mihály százados.

A Csendőrségi Lapokban nem ez az első ilyen tárgyú cikk. Tekintve azonban azt, hogy a vadászat szakszerű ellenőrzése úgyszólván kizárólag a csendőrség vállain nyugszik, az ellenőrzés hatályosságától pedig köztudomásúlag jelentékeny nemzetgazdasági érdekek függnek, indokolt az idevágó ismeretek minél behatóbb részletezése.

A vadásztörvény és az ehhez tartozó rendelkezések eredményes oktatása szakszerű segédlet nélkül — különösen az őrsőkön — nem lehetséges, mert a törvény elsősorban csak vezérelveket állapít meg. A magyarázathoz szükséges adatokat az oktatónak kell összegyűjtenie.

Cikkemmel ily adatok gyűjtésében szándékozom az őrsparancsnokoknak segítségükre lenni.

Mint igen jó segédletre, felhívom figyelmüket dr. *Élthes Gyulának* „A kihágások kézikönyvé”-ben a vadászati törvényről írt magyarázatára, mely a Csendőrségi Lapok 1927. évi 8. számában is megjelent.

E magyarázatok részbeni kiegészítését és néhány adatának más oldalról való beállítását adom alább. Minden oktató eldöntheti, hogy van-e szükség erre.

Mit tud a csendőr az általános vadászati tilalomról? (Lásd az 1883. évi XX. t.-c. 9. §-át hatályon kívül helyező 85.000/1925. F. M. és a 18.000/1929. F. M. számú rendeleteket.) Azt, hogy január 1-étől augusztus 15-éig bezárólag hajtókutyákkal egyáltalában nem szabad vadászni, de szabad kotorékebekkel kotorékmunkát, valamint pórázon vezetett vérebekkel és friss disznó-

vagy medvenyomra eresztett „disznóskutyá”-val vadászni.

Ebből a csendőr — a kutyák körüli teljes tájékozatlansága folytán — csak azt jegyzi meg, hogy az általános tilalom ideje alatt kutyával vadászni nem szabad s így történhetett meg, hogy az egyik őrs feljelentett egy vadászt, aki január hóban — vagyis általános tilalmi időben — vizslával fácánra vadászott.

Ez év január havában alkalmam volt egy csomó idős, tapasztalt csendőrrel egy körvadászatot végignézni, melynél a vadászok az elejtett vadak összeszedésére vizsláikat is magukkal vitték.

Kérdésemre, hogy szabálytalanságot észleltek-e, a csendőrök úgyszólván egyhangúlag azt jelentették, hogy a kutyával való vadászással — lévén már általános tilalmi idő — a vadászok kihágást követtek el. Amikor megmagyaráztam, hogy azok nem hajtóebek, hanem vizslák, azon akadtak fenn, hogy miért más mindenik eb, ha valamenyi vizsla s ha nem hajtóebek, miért futottak mégis a megsebzett nyulak után, hiszen ezzel már hajtották a vadat. Sőt az egyik csendőr azzal is előállott, hogy ő már jelentett fel olyan vadászt, aki általános tilalmi időben vizslával vadlibára vadászott s az illetőt meg is büntették. Úgy látszik, a fent említett őrs eljárása nem egyedülálló.

Nos, hát valóban, a vadászok kutyái mind különböztek egymástól nemcsak színben, hanem nagyságra nézve is, de mégis csak mind vizslák voltak. Volt köztük síma- és hosszúsőrű, egyszínű fekete, egyszínű vörösbarna, fehér alapszínű, fekete és barna foltokkal, stb., de annyiban mind megegyeztek, hogy a vadász mellett tartózkodtak és figyelték annak minden parancsát. Csak olyan nyúl után iramodtak, mely a vadász tüzeiben felbukott, vagy sebesülten menekülni igyeke-

Elépték tőlünk . . .

*Eltépték tőlünk drága véreinket,
de a rablókéz szívüinkhöz nem ért . . .
Csillag-tüzeknél titkos éjszakákon
Hívják Hadúrt s várják Csaba vezért.*

*Elorozták a legszebb földjeinket,
de birtokunk még ős-szüz Hortobágy . . .
Magyar dicsőség fényes délibábja
lelkünkkel ott majd játszadoz tovább.*

*Elszedték oly sok híres városunkat,
de Budavár áll rendületlenül . . .
Feltámadunk és a magyar igazság
diadallal négy táj felé repül.*

*Elvették annyi kedves, dús folyónkat,
de a miénk maradt Dunánk, Tiszánk . . .
Vigyázzanak! Árvuk kicsap s ledönti
mind a határt, mit ők szabtak miránk.*

*Bilincsbe verték szent Kárpátjainkat,
de nem verhették ormaik szelét . . .*

*Reszkessenek: orkánná nő az egyszer
s haragja szórja őket szerteszt!*

SZAMOLANYI GYULA.

Halott csendőr a Kárpátokban.

Írta: Hangay Sándor.

Bogár András csendőrőrmester még kinézett a kis menedékház ablakán. Fehér duhnyába takaródtak a hegyek köröskörül. Utat nem lehetett látni. Betemette a hó.

Süket csönd nehezedett a tájra. Lenn a völgy lan-káján szomorú, csöndes házak gubbaszkodtak. A temp-lom tornya csonkán és füstösen meredt égnék. Ágyú-golyóktól himlős falán mozdulatlanul állt az óramutató.

Az udvarokon kutyák ténferegtek. Embert nem le-hetett látni.

Sötét varjucapat húzott el károgó lármával. Bogár András felriadt álmodozásából. Gyorsan vetközni kez-dett. Levetette csendőrruháját. Óvatosan behelyezte egy ládába, odafektette karabélyát is, meg a pisztolyát, azután belakatolta. Majd a falból néhány követ húzott ki s a támadó réshen csakhamar eltűnt minden holmi, ami csendőrmivoltára emlékeztetett volna.

— Visszajövök értetek — dünnyögte magában, mi-közben a köveket gondosan helyükre állította.

Hamar felrántotta a padon heverő rutén gunyát. Vastag bőrvet kötött a derekára, majd odaakasztotta a favágó szekercét s piszkos hosszú parókát nyomott fe-jére. Valami tégelyből festék is került elő s néhány perc

zett. Ezt is csak 100—150 méterre követték s ha a nyúl nem mutatta, hogy lankad az ereje és elfogható, vizzatértek gazdájukhoz. Ez még nem hajtás, mert a hajtóeb hegyen-völgyön hajtja csaholással a vadat.

Hogy a csendőr feljelentette a vizslával vadászó vadászt, csak amellett bizonyít, hogy a kellő ismeretekkel nem rendelkező csendőr kellemetlenségeket okoz és feleslegesen zaklatja az arra okot nem adó vadászokat.

Az elmondottakból láthatjuk, hogy a csendőrnek ismernie kell a vadászkutyákat, de legalább is megkülönböztetni tudni a hajtóebeket a nem hajtó — vagyis tilalom alá nem eső — ebektől.

A hajtóebek, különösen a kopó, a vadat nagyon zavarják s a hajtás természeténél fogva a vadász felügyelete alól legalább időlegesen kikerülnek. Ezért elsősorban csak igen nagy kiterjedésű vadászterületen és a vadban aránylag szegényebb hegyvidékek erdőségeiben alkalmazzák. Kisebb vadászterületeken ugyanis a nagyobb területet befutó hajtóebek a szomszédos területek vadállományát is felzavarnák.

Hajtóebek: a kopó, agár, komondor, a tacsókó-kopó (nem tévesztendő össze a kis görbelábú tacsókkal [borzeb, dakszli], mely azonban hajtásra szintén betanítható) és hajtásra betanított egyéb ebek.

Nem hajtóeb: a vizsla, mely gazdájától 25—30 lépésen túl alig távolodik el s csak jelzi, „állja” a vadat, az elejtett vadat pedig gazdájához viszi. Sok fajtája közül nálunk leghasználatosabbak: a rövidszőrű német vizsla, mely egyszínű barna, gyakran fehér foltokkal; a hosszúsőrű német vizsla, egyszínű sötétbarna vagy fehér színben, barna foltokkal tarkítva; a szálkás-szőrű német vizsla, melynek szőrözete a testtől lazán eláll és mákosszürke, esetleg barnaszínű; a durva

merevszőrű francia vizsla: a griffon, egyszínű barna, esetleg acélszürke-barna foltokkal; a rövidszőrű angol vizsla: a pointer, lágy és síma szőrözettel, színe fekete vagy barna, esetleg váltakozva barna-fehér, sárga-fehér vagy sárga-fekete foltokkal és végül az újabb időkben kitenyészített sötét- vagy világos-sárga színű magyar vizsla. Ugyancsak nem hajtóeb a tacsó (borzeb, dakszli) sem, mely azonban hajtásra is betanítható és a kis fürge, fehér foxterrier (fokszí), melyekkel kotorékmunkát — róka-, vidra-, borz-, üregi nyúlirtást — végeztetnek, továbbá az általános tilalmi idő alatt pórázon vezetendő s a vizsla természetére emlékeztető véreb, mely a megsebzett vadat a véres nyomon hangos csaholással követi és végül a friss medve- vagy disznónyomot követő „disznóskutya”.

A csendőrnek portyázásai során sok alkalma nyílik arra, hogy az ebek megkülönböztetésére szükséges elméleti ismereteit gyakorlatiakkal kiegészítse. Érdeklődésére minden vadász szívesen ad felvilágosítást.

A 18.000/1929. F. M. számú rendelet 3. §-a szerint tilos hasznos vadra fényező alkalmazásával vadászni. A fényező alkalmazásával való vadászat tehát nincs teljesen eltiltva, mert a kártékony és ragadozó vadak (lásd az 1883. évi XX. t.-c. 13. §-át) fényező segítségével vadászhatók. A fontos itt a visszaélések megakadályozása.

A törvény nem mondja meg kétséget kizáróan azt, hogy kit kell orvvadásznak tekinteni. Ezt pedig a csendőrnek tudnia kell, mert az orvvadásztól a puskát (vadászati felszerelést) még az esetben is őrizetbe kell venni, ha a magánindítványra jogosított — lévén az orvvadászat csak magánindítványra üldözendő — az orvvadász megbüntetését nem kívánja.

Nemcsak azt kell orvvadásznak tekinteni, aki

mulva a daliás csendőr helyén öreg, meggyörnyedt hegyi rutén állott: Bolislaw Petruska.

Még csak görbe hegyi botját vette magához, arcába húzta zsiros, nagykarimájú kalapját s az ajtót be sem téve maga után, kilépett.

A hó kellemesen csikorgott bocskora alatt. Most két ujját a szájába véve füttyentett, amire az jegyik szikla mögül fekete, gabancos kutya szegődött melléje.

Lefelé vette útját. Arra, amerre a vízesés csilingelt. Ott a hegyet hasadék szelte át. A hasadékban út vezetett.

A nap éppen e pillanatban gurult alá a gerinc tulsó oldalán. Vörös sugarai élesen törtek a szürke égre s a hágóban óriásra nőtt lovasalak jelent meg, karesú pikáját előreszögezve.

Petruska nem ijedt meg tőle. Csak a kutya húzódtott közelebb hozzá, ő meg fáradt, öreges lépésekkel ballagott a lassan poroszkáló kozák elé.

— Állj meg, bátyuskám — mondotta az, a pikát keresztbe téve.

Petruska illemtudóan köszönt.

— Merre mentek a magyar katonák?

— Arra nyugatnak, még az este — mutatott botjával a völgy felé.

— Aztán sokan voltak?

— Lehetett mindössze három század.

A kozák most följebbtolta kucsmáját, aztán hátrafordult nyergében. Ezalatt öt más lovas érkezett hozzájuk.

— Bátyuskám — fordult az egyik fiatalabbhoz — kísérd csak ezt az embert a kapitány úrhoz.

Petruska megindult a fiatal kozákkal, ezek meg lassan léptetve, a falu felé ereszkedtek alá.

Alig néhány lépésre már feltűnt a kozákszázad éle. Messzebb mögöttük gyalogság jött s a gyalogosok közé ékelve négy hegyi ágyú.

A kapitány kihallgatta Petruskát, aztán megparancsolta, hogy vezesse őket.

Lenn a falu egyszerre megélnékült. Kutycsaholás hallatszott és az emberek kisereglettek. Néhányan összeverődtek s a pápa vezetése mellett a főlzabadítók elé vonultak.

— Te vagy, aki a magyarok számáról azt a pontos jelentést küldted nekünk? — kérdezte a parancsnok.

A pápa széles mosollyal bölintott és egy suhancot tuszkolt előre.

— Ez volt goszpodár, aki vitte.

— Derék fiú vagy — mondotta a tiszt és egy arany rubelt nyomott a gyerek markába.

— Hát így vagyunk — gondolta Petruska —, de leszek én még Bogár András egyszer. Nem sok jót tételtem fel rólatok, de hogy ilyen gazemberek legyetek, nem hittem volna.

A parancsnok intézkedett, hogy a katonaságot földel alá helyezték. A pápa pedig házról-házra járt egy őrjáráttal, hogy összeszedjék a magyar érzelműeket. Gyerekek, asszonyok és öregek voltak ezek, mert hiszen a fegyverforgató férfiakat régen besorozták.

Valamennyit összeterelték s a falu végén lévő hodályba csukták őket.

Sötétség borult a falura. Vastag, ómos fellegek borították az eget. Petruska nem tudott aludni.

Óvatosan kimászott a szoba ablakán. Fekete kutya követte. Mint az árnyék lopakodtak háztól házig. A foglyok épületénél lelapultak.

Két kozák bóbiskolt ölükbetett fegyverekkel.

holdvilágos éjjelen, vadászjegy nélkül és engedély nélküli puskával lopózik ki vadat löni, hanem mindenkinek, aki az 1883. évi XX. t.-c. 26. §-ába ütköző kihágást elköveti, vagyis „aki a tulajdonosnak, vagy ha a vadászatra bérbe adva, a haszonbérlónek engedélye nélkül vadász”. Minősített esetei ennek a hivatkozott t.-c. 27. §-ában foglalt kihágások.

Természetesen hivatalból kell feljelenteni az orvvadászt, ha hivatalból üldözendő vadászati kihágást (1883. évi XX. t.-c. 29., 30., 31. §.) követ el.

Az orvvadászatot tehát az is elkövetheti, akinek vadászjegye van, mert a feltétel csupán az, hogy a tulajdonos vagy bérlő engedélye nélkül történjék a vadászás.

Az ellenőrzésnél ennél fogva a vadászjegyen kívül azt is igazoltni kell, hogy a vadász az illető területen jogosan vadászik-e (olyan tulajdonos, aki vadászatilag nem adta bérbe birtokát és a terület nagysága az 1883. évi XX. t.-c. 2. §-ában foglalt követelményeknek megfelelő; bérlő; vadásztársaság tagja; vagy ezek engedélyét bírja).

Az orvvadászat megállapíthatásához az sem feltétel, hogy az illető valóban *lójön is vadat*, mert a vadászati tényálladék már azáltal ki van merítve, hogy valaki vadászásra alkalmas fegyverrel vadászterületen járkal.

Vadászásra alkalmas lőfegyver minden hosszú aggyal ellátott vagy pótaggyal ellátható fegyver (tehát pisztoly, revolver is, ha pótaggyal, tusával ellátható), rendszerre, mintára, kaliberre es töltényre való tekintet nélkül.

Az sem szükséges, hogy az illető *töltött vadász-*

fegyverrel lépjen idegen vadászterületre. Ha ez feltétel lenne, könnyű soruk volna az orvvadászoknak.

Az orvvadászás *nemcsak lőfegyverrel*, hanem a vad elejtésére alkalmas minden más eszközzel is elkövethető. Ha tiltott eszközzel (tőr, csapda, háló, hurok, lép) történik, ez már minősített orvvadászás. Más alkalmas eszköz lehet: bot, nyüldobó-bot (vas vagy egyéb nehezék a bot végén), gumipuska, parittyá, kő, stb. Így pl. orvvadászatot követtek el azok a suhancok, kik az erdő szélén kövel fácánokat dobtak agyon, mert 1. idegen vadászterületen, 2. a vadászatra jogosított engedélye nélkül, 3. vadászásra (fácán elejtésére) alkalmas eszközzel vadásztak.

Természetesen nem tekinthető orvvadásznak az a vadász, aki tokbatett vagy nyakbaakasztott töltetlen vadászfegyverrel halad keresztül egy idegen vadászterületen átvezető, közhasználatú úton, ösvényen a saját vadászterületére. Ha azonban vadászjeggyel nem rendelkező egyén teszi ezt, az orvvadászás alapos gyanuja már fennforog. (Az a vadászjeggyel nem rendelkező egyén, aki a vadászatra jogosított engedélyével vadászik, orvvadásznak nem tekinthető, hanem jövendőki kihágás miatt kell hivatalból feljelenteni s a fegyverét a Szut. 379. pontja értelmében őrizetbe venni.)

Az orvvadászás, mint minden más kihágás — melynél a törvény a szándékosságot feltételként nem mondja ki —, *gondatlanságból is elkövethető*. (Pl. a vadászterület határának vadászati közben figyelmetlenségből vagy nemismerésből történt átlépése.) A vadászati kihágásoknál a szándék csupán az ebnek idegen területre való vitelénél van feltételként kimondva.

Alkalomszerű itt megemlítenünk a „*vadorzó*” elnevezést is. Vadorzó az, aki az orvul ejtett vadat haza

Petruska hátrakerült. Bicskájával megkaparta a falat. Lehullott a vakolat, majd a szalmatörekkel összetartott vályogba öklömnyi lyukat vájt. Bedugta rajta a karját s az első emberi lábat, ami kezébe akadt meg rázta.

— Ki az? — horkant föl az alvó.

— Csitt! — intette csendre kívülről Bogár András hangja. — Hányan vagytok benn?

— Maga az András bácsi? — csodálkozott a fiú. — Ötvenen vagyunk emberek. A többi fehérnép.

— Jól van Pista. Már most ide fülelj. Lassan keltsd föl a fiúkat s ha majd éles füttyöt hallatok, törjétek ki az ajtót, a két őrt tegyétek ártalmatlanná, aztán siessetek a tetőre. A többit megtudjátok.

— Úgy lesz András bácsi.

Petruska pedig máris mászott, kúszott sebesen és mint az árnyék siklott utána fekete bozontos kutyája.

Éjfél lehetett, mire a vízeséshez ért. Itt a vizet a magyar katonaság erős gáttal duzzasztotta föl, hogy az utat, ha kell, azzal elárasszthassák. A pópa árulása folytan azonban nem került sor erre, mivel a mieinknek hátukba kerültek s a rengeteg munkával épített gát feleslegessé vált.

Petruska lassan felvontatta a zsilipet s az ár bukencezve indult meg az alvó falu felé. Azután hatalmas füttyentett.

A hodály foglyai egyszerre talpon termettek. Neki-feszített vállal kinyomták az ajtót s mielőtt még magához térhetett volna a két kozák, lefegyverezték. Összekötözve félredobták őket, csak a karabélyaikat, meg a töltényeket szedték el.

Petruska rohant a menedékházba. Hamar átöltözött, fegyvereit magához vette és a Tetőre sietett.

— Ide fiúk, ide! — harsant ércesen hangja.

Azok pedig mentek.

Alattuk tombolt az ár és riadva ugráltak álmukból föl az oroszok. Víz, tenger volt mindenütt.

A három karabély most munkába kezdett. A többiek sziklákat gurítottak alá.

Irtózatossá zavar keletkezett. Egymást tiporták, fojtották lenn az emberek.

Petruska meg írt. Mikor elkészült jelentésével, kutyája örvébe tette levelét.

— Siess, Pajtás!

A kutya, mint a nyúl suhant tova.

Felülről egyre hullott a szikla s a karabélyok pontosan célbataláltak mindig.

A kozákkapitány néhány lovassal, meg a pópával mégis kivengődött a vízből. Lassan kapaszkodtak a lejtőn, magasabb hely felé.

Derengett már. Bogár András megpillantotta a karavánt.

— Ne löjétek! — kiáltotta a fiúk felé. — Golyó csak katonának való. A pópa kötelet érdemel.

Engedte, hadd közeledjenek.

A gyerekek lélekzetviasszafojtva vártak. Mikor már csak pár lépésre voltak, Bogár eléjük ugrott.

A kakastollas csendőrkalap láttára a pópa megtorpant. Arca hamuszürkére vált.

— Adjátok meg magatokat!

De a kozákok fegyvert rántottak. A fiúk botokkal, füstölökkel rohantak elő.

— A pópát ne bántásátok! — kiabálta Bogár — kötözzétek meg.

A kozákokat egymásután verte le a lelkes kis csa-

is lopja, elorozza, míg orvvadász már az is, aki vadat nem ejtett el, csak orv módon (a vadászatra jogosított engedélye nélkül) vadászott. A törvény a „vadorzó” elnevezést nem ismeri s ezért mi se használjuk. Az orvvadász fogalma adott esetben a vadorzó fogalmát is kimeríti.

Az eddig elmondottakat tudva, nem okoz már nehézséget az 1883. évi XX. t.-c. 13. §-ának oktatása. Ez a §. közérdekből megengedi, hogy a ragadozó és kártékony állatokat saját területén a birtokos bármikor — tehát általános tilalmi időben is — elpusztíthassa, még abban az esetben is, ha a terület vadászatilag bérbé volna adva. Utóbbi esetben az elpusztítás csak *lőfegyver nélkül* történhetik, mert ha a birtokos a vadászbérlő engedélye nélkül megy vadászásra alkalmas fegyverrel birtokára, az orvvadászás fogalmát saját területén is kimeríti. Ez esetben az elpusztítás csak olyan vadfogókészülékkel (esetleg kövel, bottal) történhetik, mely hasznos állatban kárt nem tesz. (Pl. a csapdának a rókaljuk elé való felállítására.) A szükséges engedély megszerzése után történhetik ez a pusztítás mérgezéssel is.

Mindezt a pusztítást a birtokos *vadászjegy nélkül* végezheti, de ha vadászatilag, hajtókkal vagy „bármimű” vadászebekkel akarja a pusztítást végbevinni, a vadászbérlő beleegyezésén kívül vadászjegyre is szüksége van s általános tilalmi időben „bármimű” ebet még a bérlő beleegyezésével sem használhat, csupán nem hajtóebet.

Akinek nincsen fegyvervásárlási vagy fegyvertartási és viselési engedélye, az vadászjegyet nem kap-

pat, de a kapitány még állott. Mint a bika, mikor szarvával öklelődzik, úgy verte le magáról a támadókat.

A csendőr magasba emelte karabélyát, hogy bolderabb végével sujtson rá.

Ekkor az orosz a revolverét kapta elő s Bogár Andrásra lött.

A kakastollas fej lehanyatlott, majd végignyúlt teste a havon s a szívdörgő vér biborvörös rózsákat festett a habfehér hó bársonyába.

Alulról a reggeli ködben honvédek buktak elő. Élűkön a fekete gubancos kutya loholt.

Bogár őrmester boldogan vetette fel szemét:

— Az oroszok? . . .

— Az oroszokat fiam kiverted magyar földről — mondotta könnyes szemekkel az ezredes.

A csendőr tekintete büszkén villant fel, majd lecsukódott a szeme.

— A pópa . . . áruló . . .

— Elveszi büntetését fiam.

Lenn csukaszürke katonák rajvonala fejlődött.

Az ezredes imádkozott:

— Hadaknak Istene, fogadd jószágodba hozzátérő katonád lelkét. Hős volt, magyar volt, csendőr volt.

Ekkor már az ágyúk kezdtek ugatni. Az ezredes megcsókolta Bogár András homlokát, majd a katonái után sietett.

A fekete kutya szűkölve lapult a halott mellé, aki körül ötven fiatal gyerek térdelt.

És a puskaropogás egyre messzebről hangzott. A géppuskák kattogása már a hegyen túl zakatolt. Ágyúk mély morgása bűgött a vízesés zengésébe, itt pedig néma büszkeséggel feküdt egy magyar csendőr, aki egymaga verte ki az oroszokat a Kárpátokból 1915-ben,

hat. Ebből következik, hogy akinek vadászjegye van, annak az előbb említett engedélyének meg kell, hogy legyen. Felesleges zaklatás ennél fogva, ha a csendőr a vadászjegyen kívül még fegyverviselési engedélyt is követel. A vadászjegy ellenőrzésével pedig már a fegyveradó lefizetését is ellenőrizte, mert a vadászjegyre csak olyan fegyvert vezetnek be, melyért az illetéket már lerótták.

Az 5007/1924. P. M. számú rendelet megengedi olyan fegyverrel is a vadászást, amely a vadászjegy fegyverigazolványában nem szerepel, de ebben az esetben az illetőnek hitelt érdemlően igazolnia kell, hogy a fegyverért másvalaki az illetéket már leróta. Ez az igazolás legcélszerűbben a kölcsönkért fegyver tulajdonosának vadászjegyével történhetik meg.

Végül az orvvadászat hatásosabb *ellenőrzésére* kívánom a figyelmet felhívni. Az ellenőrzésnek általában eddig gyakorolt az a módja, hogy az orvvadászokat a vadászterületen igyekezett a csendőr tetten érni, a kívánt eredményt nem hozta meg. Bizonyítja ezt az orvvadászok nagy száma.

Az orvvadászat elfojtására a községben több alkalom kínálkozik, mint kint a szabadban, ami természetesen nem jelenti még a szabadban való ellenőrzés szükségletességét.

Nézzünk csak be a faluba! Mit keres a *nyúlboros* olyan községekben, melyekben vadászjegye és területe úgyszólván senkinek sincs. Az éber megfigyelő a nyúlboros útját követve, összeállíthatja az orvvadászattal alaposan gyanúsíthatók jegyzékét. A *tyúkász* is be-be tér egyes házakhoz, ahol már várják az orvult elejtett vad bőrével. Nem marad titokban az sem, ha valamely háznál vadhúst esznek.

Az egyenruhás csendőr nehezen végezhet ilyen megfigyeléseket, de erre valók a csendőr bizalmas összeköttetései. A vadászok rendszerint ismerik az orvvadászokat.

Ha az orvvadász-gyanús egyéneket sikerül a járőrnek megállapítania, ne sajnálja az örs a fáradságot a gyanúsítottaknál tartandó *házkutatáshoz* engedélyt szerezni. Sok örsnek állandó érvényű felhívása van a főszolgabírótól, hogy alapos gyanu esetén rejtett fegyverek után házkutatást tarthasson. Orvvadászás gyanuja esetében az illető örsök ne feledkezzenek meg erről. Ha a házkutatás alkalmával nemcsak csanda, hurok, vadbőr kerül elő, hanem az engedély nélkül tartott fegyver is, az orvvadászt magánindítvánv hiánvában is fel kell feleltetni az engedély nélkül tartott fegyver miatt. Ha a járőr olyan időszakban talál házkutatás során friss vadbőrt, amikor az illető vadra tilalmi idő áll fenn (pl. augusztus hónapban friss nyúlhőrt), az orvvadászt ugyancsak hivatalból kell feleltetni.

A *lestartás* is célravezetőbb, ha a csendőr az orvvadászattal gyanúsíthatók lakását ismeri, mert ennek közelében, vagy a vadászterületen ennek irányába is figyelve foglalhat helyet.

Szemmel kell tartani a szőlőket, gyümölcsösöket és a község szélein levő veteményeskerteket, a hurkok és egyéb vadfogókészülékek felállításának legkedveltebb helyeit.

Az örsöknek meg kell érteniök, hogy az orvvadászat elfojtása, vagy legalább is a lehetőség határain belüli csökkentése sanyarú gazdasági helyzetünkben a *nemzeti vagyon* figyelembejövő gyarapodását eredményezi.

A harcászati elvek gyakorlati alkalmazásának fejlődése.

írta: Hazai Imre százados.

A fejlődés és a haladás az élet minden viszonylatában az emberiség történetének egyik legértékesebb tünete, mely a kutató elme számára tanulságokban gazdag teret nyújt.

Az életviszonyok megváltozása, az egyéni és nemzeti élet kívánalmainak és szükségleteinek folytonos új irányokba való terelődése a feledésnek adja át azt, amit még tegnap nélkülözhetetlennek hittünk, s hoz helyébe valami újat, ami jobb, célszerűbb, mint a régi volt.

Ennek az általános fejlődésnek nagyon sok iránya és területe a mindennapi élet forgatagától oly távol esik, hogy a köznapiság azokat észre sem veszi. De ugyanakkor még a legközömbösebb alvajáró is kénytelen meglátni sok változást. Így például nem kerülheti el a figyelmét, hogy míg gyermekkorában a vasút volt az egyetlen gyors közlekedési eszköz, addig ma az országutakat motoros járművek népesítik be, s egymástól messze fekvő országok hatalmas távolágát a repülőgépek órák alatt hidalják át.

Ez a fejlődési folyamat a legtermékenyebb talajnak minden időben a hadsereget tekinti. Ennek oka főleg az, hogy itt hatalmas érdekek megvédéséről van szó, mely célra egy nemzet összes erőforrásai korlátlanul rendelkezésre állanak. A hadsereg élete elválaszthatatlan a polgárok és a nemzet életétől. Ezt többé vagy kevésbé mindenki érzi, s ez az oka annak, hogy a katonai kérdések iránti érdeklődés mindig és mindenütt megvan.

Az elmúlt 20 év eseményei és az ezek nyomán keletkezett újítások gyökeres változást idéztek elő a hadviselésben. A harcászati elvek gyakorlati alkalmazása új alapokra lett fektetve. Ha körülnézünk a hadviselés ezernyi ágazatában, új eszközöket látunk, új neveket hallunk, s eddig ismeretlen szabályokat az utasításokban. A harcászati elvek örökéletűeknek mondhatók. De már az ezek gyakorlati alkalmazására eddig felállított szabályok nagy része elavult, azokat az emberi ész többé nem állíthatja a hadviselés szolgálatába.

Tanulmányomban összegyűjtöttem azokat az elveket és szabályokat, melyek a harcászati elvek gyakorlati alkalmazása és a harcéljárás terén a háború előtt érvényben voltak. Ezek összehasonlítása a jelenlegi helyzettel szemléltetvé teszi a fejlődést.

Ennek a nagy változásnak előidézője elsősorban a haditechnika rohamos fejlődése volt. Új harceszközök, új tüzgépek kerültek alkalmazásba. Az ipari fejlettség mind szorosabb viszonyba került a hadsereg ütőképességével. A gyárak szerepe fokozott jelentőséget nyert úgy a termelés, mint annak sokoldalúságát illetően. A technikai harceszközök, melyeknek mindegyike a hatékonyság és a megsemmisítő erő tekintetében hatalmas erőgyarapodást jelentett úgy a támadás, mint a védelem számára, gyökeres változást idézett elő a harcéljárásban. A haditechnika amellett, hogy új harceszközöket alkotott, tovább tökéletesítette a már meglévőket, s azokat lényegesen nagyobb teljesítmények kiváltására tette alkalmassá. Vonatkozik ez főleg a tüzérségre, melynél a lövegek hordtávolsága lényegesen megnövekedett. Míg a világháború előtt a menetelő oszlop az ellenségtől kb. 7 km-re lépett be annak tüzérségi tűzkörletébe, addig ma ez a távolság a kétszeresére növekedett. Ez a távolságtolódás például a menetek végrehajtásánál erősen érezteti a hatását, s alaposan megváltoztatta az addig érvényben levő szabályokat.

A gyalogság legfontosabb tüzgépe, a géppuska, különleges irányzó készülékkel ellátva ma már a közvetett irányzással való lövés és a légvédelem révén a gyalogság tüzerejének a gerince. Hatalmas számbeli gyarapodása, valamint bénító és megsemmisítő hatása a harcéljárás megváltozásának legfontosabb előidézője volt.

A tüzgépek nagy száma lehetővé tette, hogy a puskával szemben eddig támasztott túlzott követelményekről lemondjanak. A puskatűz csak akkorra távolságra lett beillesztve, melyen belül a találati valószínűség még ki-elegítő. Míg a multban a puskás csatár a tűzfeladatoknak a zömét saját maga volt hivatva puskájával egészen annak hordtávolságáig megoldani, addig ma ezt a munkát 400 méteren felül a tüzgépek végzik el.

Az új harceszközök nagy számát találjuk már a raj felszerelésénél is. A golyószóró, a kézigránát, a puska-gránát és a távcsöves puska a multban hiányoztak a raj felszereléséből, a raj tehát önálló feladatok megoldására megközelítőleg sem volt annyira képes, mint ma. Ez a felszerelésbeli különbség már a legkisebb egységnél is tekintélyes változást jelentett harcérték tekintetében. A golyószóró a raj tüzerejét kb. a négyszeresére növelte, s dacára ennek, a rajnak a fele egyéb harceszközök használatára megmaradt. A kézigránát a közelharc leghatásosabb fegyvere. Nagyobb távolságra ugyanazt a célt szolgálja a puska-gránát. A távcsöves puska nehezen leküzdhető pontcélok megsemmisítését könnyíti meg.

Mindent összevetve: a raj ma az ellenség ellenállásának a megtörésére sok eszközzel rendelkezik, s nem kell minduntalan a mások segítségét várnia, mint a multban.

A viszonyok változását mutatja az is, hogy ma a rajparancsnokkal szemben támasztott követelmények is fokozódtak. A merészség, bátorság és leleményesség mellett a jó rajparancsnoknak teljesen ismernie kell a rendelkezésére álló fegyvereket, azok alkalmazásában teljesen jártasnak kell lennie és értenie kell a tervszerű, átgondolt vezetéshez is.

Fokozottan szembeötlő a fejlődés, ha az új tüzgépeket a gyalogezred keretén belül vesszük számba. A nehéz géppuska, az aknavető és a gyalogsági ágyú a tüzérvé értékes megnövekedésén kívül lehetővé tette, hogy a gyalogság ne legyen kényszerítve állandóan a tüzérség támogatását igénybevétele.

A világháború elején egy jól rejtett géppuska képes volt egy egész zászlóalj támadását megakasztani. A tüzérség értesítése és a tűz kiváltása időbe került, a parancsnokok és az összekötő közegek tömege lett igénybe véve, míg ezt a kis jelentéktelen helyi ellenállást sikerült megtörni. A korszerű harcban a gyalogsági ágyú gyors, mozgékony tüzével tehermentesíti a tüzérséget ily részfeladatok megoldásától.

Helység-harcban a gyalogezred aknavető százada tüzével szétrombolja a fedezékül szolgáló épületeket. A régi szervezés mellett ily esetekben meg kellett várnia a tüzérség közbelépését. Ugyancsak ez volt a helyzet akkor is, ha olyan területet kellett tűz alá venni, ahová a puska- vagy géppuskatűz lapos röppályája miatt nem tudott eljutni.

Ennek a két új harceszköznek a bevezetése hatalmasan növelte az ezred tüzerejét. Emellett tehermentesítette a tüzérséget is, melynek így több ideje és löszere maradt egyéb feladatok megoldására.

A tüzgépek számának rohamos gyarapodása teljesen megváltoztatta a gyalogság szervesét.

A, szuronyos puskával a kézben harcoló csatárok száma tetemesen csökkent s ugyanilyen mértékben gya-

rapodott a különféle tüzgépeket és harceszközöket kiszolgáló kezelő legénység száma.

A kérdés teljes megvilágítására szolgál az alábbi táblázat, mely a gyalogezred tüzgépeinek és lőfegyvereinek számát tünteti fel összehasonlítás formájában. (Ezt a táblázatot egy korábbi cikkemben más témával kapcsolatban már közöltem, mégis szükségesnek vélem újra hozni az anyag teljessége kedvéért.)

	1914	1928
Pisztoly	kb. 150	kb. 600
Puska	kb. 1400	1575
Távcsöves puska		108
Kézi gránát		kb. 4000
Puskagránát		kb. 1080
Golyószóró		36
Géppuska	6	24
Nehéz géppuska		6
Aknavető		6
Gyalogsági ágyú		6

Ezekből az adatokból a figyelmes szemlélő igen sok megállapítást tud levonni.

A vezetés a legkisebb egységtől kezdve lényegesen nehezebbé vált, de ugyanakkor a teljesítmények is fokozódtak. Így például egy adott feladatot, melyet 1914-ben egy 180 főnyi század csak nagy veszteséggel tudott megoldani, a mai felszerelés mellett nyugodtan rá lehet bízni egy szakaszra. Ennek a sok fegyvernek munkáját azonban csak akkor koronázza siker, ha egy közös akarat terve szerint dolgoznak. Így született meg a korszerű harc legjellegzetesebb tényezője, az együttműködés.

A tüzerő hatalmas növelése az emberanyag legmesszebbmenő kímélését tette lehetővé, s módot nyújt arra, hogy kis területről nagy tűzhatást lehessen kifejteni. A gépek jellegéből következik, hogy azok hatását egy helyre összpontosítani mindig módjában áll a parancsnoknak.

A tüzerő tekintetében mutatkozó rohamos fejlődés különösen szembeötlő, ha a gyalogezreden belül az egy perc alatt leadott lövések számát hasonlítjuk össze (az adatok hozzávetőleg vannak megállapítva) az 1. ábrán.

Azok a jelentős változások, amelyek a régi szervezést gyökerestől fölforgatták, ugyanilyen mértékben éreztetik átalakító hatásukat a harc lefolyásánál is.

Ennek a nagy átalakítási folyamatnak a létrehozásában jelentős szerepet játszik a leghatalmasabb kémiai harceszköz: a gáz. Fizikai hatása felülmúl minden más harceszközt. Jelenlétével mindig és mindenütt számolni kell.

A védőeszközök tökéletesítése mindig egy lépéssel mögötte marad az új ismeretlen vegyi összetételű gázoknak. A harcokra gyakorolt, cselekvést-bénítő hatása a korszerű harc egyik legnehezebben ellensúlyozható jelensége. Nem is lehet papíron élethűen visszaadni, micsoda fizikai megerőltetést jelent órákon át felöltött álarccal, jelek útján vezetni a tüzgépeket, vagy kúszni fedezéktől-fedezékig.

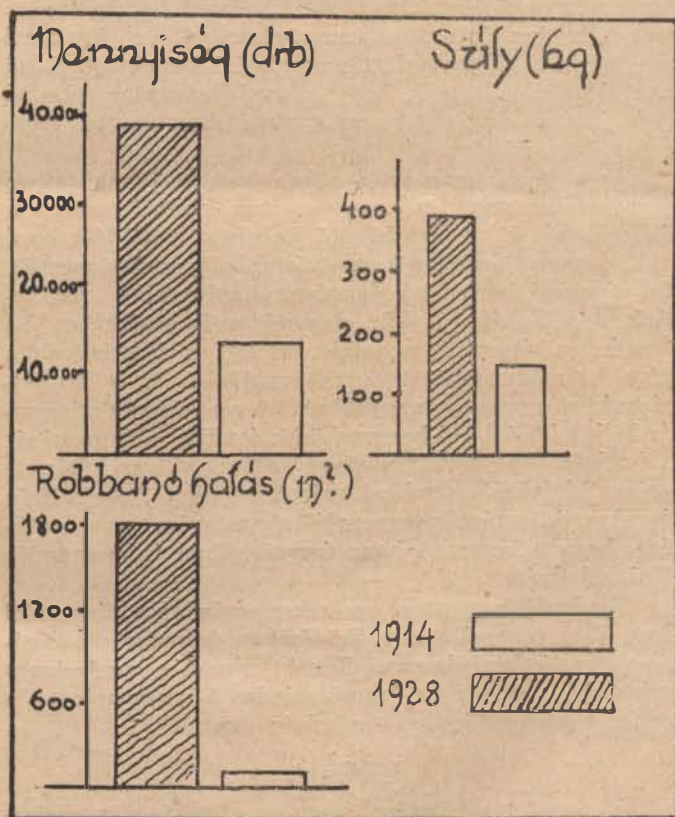
Mivel a gáz jelenléte nehezen állapítható meg, támadása váratlanul éri a csatárt. Ezért nagy felelősséget jelent minden parancsnokra a gázfegyelem fenntartása

(állandó gázkészültség, a védőeszközök karbantartása, gázriadójelek). A gáz alkalmazása már a múltban is számtalan esetben hatalmas sikerek előidézője volt, ezért teljesen kizártnak tekinthető, hogy arról a harcoló felek a jövőben lemondjanak. A washingtoni értekezlet 1922-ben megtiltotta ugyan a mérgező gázok használatát, ám a franciák 1925-ben Marokkóban a riffek ellen mégis alkalmazták. A gáz az összes harceszközök között viszonylagosan a legolcsóbb, nagy tömegben gyártható, anélkül, hogy előállítására már békében költséges beruházásokat kellene eszközölni.

Azok az államok, melyek a kémiai ipar terén évtizedes fejlődésre tekinthetnek vissza (Németország), a gáz korlátlan és sikeres alkalmazása tekintetében behozhatatlan előnnyel rendelkeznek. Ez a magyarázata annak, hogy Franciaország, dacára túlméretezett katonai erejének, egy pillanatra sem tud nyugodtan a jövőbe nézni a hatalmas német birodalom szomszédságában.

A harc apró részleteit érintő változások állanak érdeklődésünkhöz a legközelebb. Érintenünk kell mégis oly kérdéseket, melyek kívül esnek ugyan megfigyelési körünkön, de vonatkozásba hozhatók a tárgyalt kérdéssel.

A világháború előtt a harceszközök tetemesen kisebb számánál fogva aránylag kevés gyár volt szükséges ahhoz, hogy egy hadsereget hadianyaggal ellássanak. Ma már a gyárak tömege szükséges ahhoz, hogy az anyag utánpótlásában fennakadás ne legyen. Ebben leli

1. ábra.

magyarázatát, hogy a kifejezetten mezőgazdasági államok (Szerbia) minden erővel siettetik az iparosodást új gyárak alapításával. Ma már mindenütt számolnak azzal, hogy egy hadsereg anyagi utánpótlását idegen országból történő behozatalra alapítani nem lehet.

A harcjelzésben való gyökeres változáshoz nagyban hozzájárult az angolok által 1916-ban meglepetés-szerűen alkalmazott harckocsi,

Feladata a természetes és mesterséges akadályok legázolásával utat nyitni a gyalogság támadásának. Magára vonja az ellenség tüzeit, leküzdí a főbb ellenállási pontokat és tüzével az ellenséget fedezésre kényszeríti.

A világháborúban a harcokos elleni védekezésben számottevő sikereket értek el. Megállapítható azonban, hogy azóta a harcokosik tökéletesítése terén (gyorsaság, felfegyverzés, páncélozás) a vezető hatalmak jelentős sikerekkel dicsekedhetnek, míg ezzel szemben a harcokosi elhárító fegyverek korántsem érték szemben a harcokosi-elhárító fegyverek korántsem érték hogy harcokosikkal rendelkező fél előnyét biztató mértékben ellensúlyozni alig lehet.

A harcokosik felbukkanásával főleg harcban és részben a menetek alatt kell számolnunk. A repülőik alkalmazása azonban már szorosan érinti azokat az elveket, melyek a menetre, a harcra és a nyugvásra vonatkoznak. A repülő megjelenésével bárhol és minden időben számolni kell. Fegyverei (géppuska, bomba) ellen a védekezési mód teljesen eltérő attól, amit a földi ellenség tűzhatásának csökkentésére alkalmazunk. A repülőknél különböző fajtáit ismerjük, melyeknek feladata és harcmódja más és más, tehát a csatár védekező magatartása is ennek megfelelően változik.

A repülőikkel szemben a csatár — kivételes esetektől eltekintve — nem nyulhat a fegyveréhez, mert a repülő leküzdése a tűzgépek feladata.

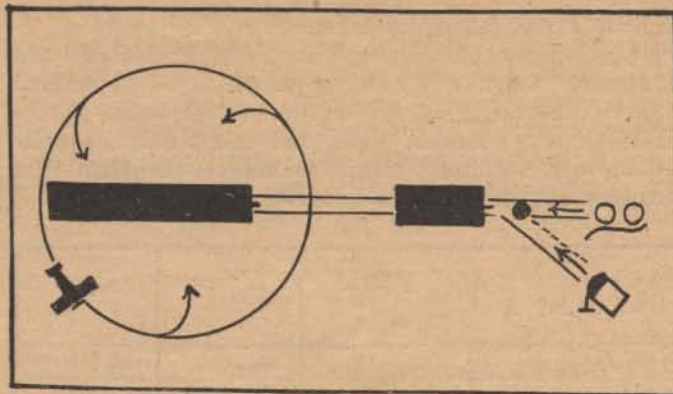
A motorizálás elterjedése nagy egységek gyors eltolására nyújt lehetőséget. A veszélyeztetett pontokra gyors ütemben irányított csapatrészeknél a korszerű harc a fárasztó gyaloglást nagyrészt kikapcsolta. Ezzel megvalósult az az elv, hogy a gyalogság nem adja kéreje javát a napi 40 km-es gyaloglásban, hanem megőrzi a harc idejét.

Az előzőekben felsorolt új, illetve tökéletesített harceszközök nagy száma világosan mutatja, hogy a világháború és az azt követő hatalmas fejlődést hozó évek a harceljárás gyökeres változását eredményezték. Ma gépekkel harcolunk és gépek hatása ellen védekezünk. A világháború előtt elegendő volt a sikerhez, ha a gyalogos kitartóan menetelt, jól lőtt és helyén volt a szíve, ha a szuronyát kellett használnia. Ma a követelmények sokszorosan nagyobbak. A gyalogosnak ismernie kell a különböző harceszközök értékét, alkalmazását és hatását. Az öntevékenységre jobban rá van utalva s a siker kivívásához sokkal erősebben járul hozzá. Erős idegekre, kitartást parancsoló akaratereire van szüksége, hogy a korszerű harc forgatagában is meg tudja állni a helyén.

Mindent összevetve: a siker számtalan tényezőtől függ. Ezen tényezők összműködését az óramű pontosságával a vezetés szabályozza. Ennek munkája eredményes csak akkor lesz, ha az óramű minden kis csavarja — a csatár, a gépkezelő stb. — a helyén van.

I. Menet.

A menet rendeltetése, hogy az ellenséget megközelítsük és vele a harcot kedvező helyen és időben felvegyük. Minden harctéri cselekmény végső célja a harc és az ellenség megsemmisítése. A vezetés tehát minden eszközzel arra fog törekedni, hogy a csapatot mennél kevesebb fáradsággal vigye az ütközet színhelyére, hogy az fizikailag elég erős legyen a harc megvívására. Ennek az erőkimelésnek két módját ismerjük. Az egyik a menetelő csapat biztosítása ellenséges behatásokkal szemben, a másik mód pedig a csapat szállítása. Ott, ahol a viszonyok ebből a két szempontból kedvezőek, a csapat

2. ábra.

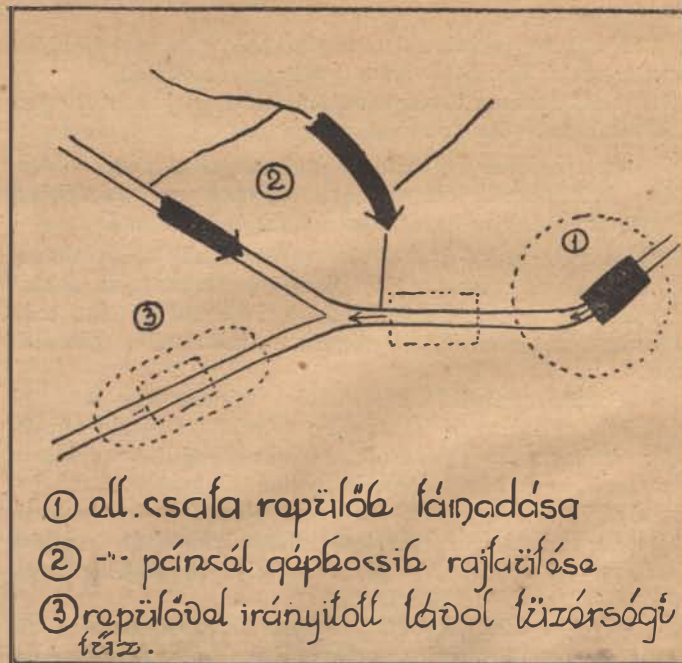
rendszerint friss erőállapotban lép harcba. Első pillanatra is szembeötlő a különbség, ha párhuzamot vonva elképzelünk egy menetelő oszlopot, mely többszöri repülő támadás kivédése után, páncélgépkocsik rajtaütése által akadályozva éri el a menetcélt és ha veszünk egy másik menetelő oszlopot, mely ellenség által nem zavarva, nyugodt menettel ér a harc színhelyére.

A csapat szállítás, és pedig annak különböző formája oly sok tényezőtől függ, hogy e téren a vezetés alkalmazkodni kénytelen a mindenkori viszonyokhoz. Vasutak, műutak építése hónapokba, évekbe kerül és gépkocsit sem lehet ezerszámra beszerezni máról-holnapra. Így például a világháborúban a szerb hadszíntéren a csapat szállítás szinte teljesen ismeretlen fogalom volt, viszont a nyugati hadszíntéren a vasút- és úthálózat kedvező sűrűsége folytán az előbbinek az ellenkezője történt.

a) A menet végrehajtására befolyást gyakoroló tényezők.

A menetelő csapat a múltban az ellenségtől nagyobb távolságra (40—50 km) biztos lehetett abban, hogy azal nem ütközik össze. Később, ha a távolság csökkent, kedvező útviszonyok mellett csupán kerékpárosok támadása jöhetett számításba.

Ezen a téren a helyzet lényegesen megváltozott. A békefogalmak szerinti „utazómenet” ma már háború

- ① ell. csata repülő támadása
 ② páncélgépkocsik rajtaütése
 ③ repülővel irányított levegő támadás.

3. ábra.

esetén elképzelhetetlen. Repülők felbukkanásával mindig, mindenütt számolni kell. Ha a repülőtámadás váratlanul éri a csapatot, azt még órák múlva is nehéz lesz kézbevenni.

A 3. ábra szemlélteti ezt a változást.

Páncélkocsik támadásával az ellenségtől nagy távolságra is számolni kell. A korszerű páncélkocsi az útról letér a terepre és nem várt irányból támadja meg a menetoszlopot.

Az ellenséghez közeledve számolni kell azzal, hogy belépünk tüzérésgének tűzkörletébe. A multtal szemben ez a távolság is tetemesen megnövekedett.

Ezek szerint a menetelőcsapatot az ellenségtől már több, mint félnapi menettávolságra is érheti annak tüzérésgéi tüze. A messzehordó lövegek távotlüzébe pedig az ellenségtől egynapi távolságra is belekerülhet az oszlop.

Ha a 2. és 3. ábra adatait figyelembe vesszük, az tűnik ki belőlük, hogy a harceszközök fejlődése a csapat menetének biztonságát erősen csökkenti. Ez a biztonságcsökkenés azonban csak elméleti, mert hiszen vannak eszközök és eljárások ahhoz, hogy valójában a csapat menetéhez a biztonságot megszerezzük. Lényeges különbség a multtal szemben ott mutatkozik, hogy korszerű viszonyok között a menetelő csapat biztosítása az éberség és főleg a gépek tűzkészültsége szempontjából lényegesen több munkát kíván a csapattól és a vezetéstől.

A felsorolt harceszközök elleni védekezés a menetelő csapat képét teljesen megváltoztatta. Az alapelv természetesen a régi maradt, vagyis: minél kevesebb fáradsággal, idejében elérni a menetcélt. Elsősorban érdekel bennünket, hogyan biztosítja magát a csapat a repülő-támadások ellen.

Repülőtámadással szemben a menetelő csapat zöme nem fejt ki tényleges ellenállást: ezt az erre hivatott tüzégek végzik. A csapat nem hagyja magát feltartóztatni és az úgynevezett passzív védekezés leghatásosabb módját, a rejtőzést használja. A csapat magatartása ily esetben teljesen a tereptől függ. Mi sem könnyebb, mint erdővel, szakadékokkal bíró területen rejtőzni. Viszont minden ügyességre szükség van, ha a repülő látását, vagy tűzhatását oly terepen akarjuk csökkenteni, mely nem nyújt rejtőzési lehetőséget. Ilyen esetben a csapat vagy az út árnyékos oldalára húzódik, vagy ennek hiányában letér a terepre. A terepen való menet növeli a fáradsalmakat, tehát sűrű légi támadás esetén ezzel is számolni kell.

A páncélos járművek elleni védekezés szükségszerűen megváltoztatta az oszlopok menetrendjét. Az elővédhez és a főcsapat élére nagy számmal osztunk be tüzépeket. Ezek együttes hatása tekintélyes tüzerőt képvisel, mely elegendő ahhoz, hogy páncélos járművek az oszlop menetét meglepetésszerűen meg ne zavarhassák.

A páncélgépkocsik általában az utakhoz vannak kötve. Ismerünk azonban különleges típusú kocsikat, melyek rövid pár perc leforgása alatt áttudnak térni a kerekes mozgásról a hernyós mozgásra. Ezek az oszlopon minden irányból rajtaüthetnek. Az ellenük való védekezés a biztosító rendszabályok bővítését kívánja meg.

Azokat a harceszközöket, melyekkel az ellenség a menetelő oszlopot megtámadhatja, a gyorsaság jellemzi. Ezeknek tehát módjukban áll az oszlopon meglepetésszerűen rajtaütni. Ennek megakadályozására szolgál az erők célszerű csoportosítása, a biztosító részek foko-

zott ébersége és a menetelő csapat magasabb harc-készültsége. A repülők alkalmazását megelőző időben a csapat nyugodtan rábízhatta magát az előretolt biztosító osztagokra. Korszerű viszonyok között a csapatnak alig lesz több ideje, mint 3—5 perc, hogy a légi riadót követő repülőtámadás ellen védekezék.

(Folytatjuk.)

Kutyavásár.

Írta: Beér Gyula.

Ezt a kutya-históriát a derék Kovács mesélte, a szentmihályi csendőrtiszthelyettes.

Hogy egyszer ő is majdnem bajba keveredett...

Alig hogy ide kerültem Szentmihályra — kezdte mesélni —, történt ez a dolog. Akkor még jóformán senkit sem ismertem itt, se embert, se állatot...

Kint laktunk a faluvégén. Ott kaptam lakást, ott is a legszélső házban, de abban a lakásinséges világban ennek is örülni kellett.

Vendégünk is akadt hamarosan az új portán — a feleségem bátyja, egy molnárségéd —, neki azonban már nem valami nagyon örültünk. Mert ökelme csak olyankor szokott megjelenni a háznál, ha valahonnan — gyakran megesett vele — kitellett a becsülete. Afféle családszégyene a szerencsétlen, akit az ital már egészen megrontott...

Vagy harmadik napja lebzselhetett nálunk, amikor a feleségem — ahogy megint a lakásunkról jött a szó, mert bizony sok hibája volt — előhozakodott a kutyával. Hogy az volna az első: kutyát szerezni. Akármilyen kicsit, csak éppen hogy ugasson. Az is bátorságot adna neki s nem félne úgy éjszakánként, amikor szolgálatban vagyok...

— Bizony, itt a faluvégén el is kelne holmi házörző! — helyeselt neki a bátyja. — És én tudnék szerezni kutyát — folytatta —, éppen a mult héten kínált nekem a városban valaki egy helyes kis foxit. Öt pengő volna az ára...

— Hát akkor holnap menj el érte és vedd meg! — mondtam neki, mert magam is foglalkoztam már ezzel a gondolattal.

Mindjárt át is adtam a sógornak az öt pengőt. De alig hogy kifizettem, megbántam, mert hirtelen az a gyanum támadt — hiába, a csendőr mindig bizalmatlan —, hogy be fog csapni a csirkefogó. Azaz, hogy máris becsapott, mert ki az ördög kínál eladásra kutyát egy részeges molnárnak! Kapóra jött a betyárnak a beszelgetésünk és most biztosan a markába nevet, hogy sikerült egy kis italravalót kicsalni tőlem...

— No, ez se olyan nagy baj! — nyugtattam meg később magamat. Legalább egy darabig nem fogjuk látni, nem mer a szemünk elé kerülni. Öt pengőt ez is mégér!

De tévedtem. Mert másnap estefelé, amikor hazajöttem az őrsről, mit látok a feleségem ölében: egy kis fehér kutyát.

— No, mit szólnsz hozzá?! — kérdezte a sógor. Csak úgy ragyogott a büszkeségtől.

Láttam a feleségem boldogságát s én is örültem: — Köszönöm, sógor!

Simogatni kezdtem a kis állatot. Igazi foxi volt, tiszta fehér, csak az egyik szemén volt egy fekete ókula, ahogy dukál...

— Aztán mi a neve ennek a kis jószágának? — kérdeztem.

— Ezt, látod — felelte — elfelejtettem megkérdezni a nagy sietségben, de ez legyen a legnagyobb gon-

dotok vele! Adjatok neki valami nevet! Okos állat ez, megtanulja majd az új nevet is egy-kettőre...

— Akkor hát legyen Kajla! — mondtam nevetve, mert az egyik füle be volt hasítva és ezt állandóan lefelé lógatta. Harapás nyoma: valami kutya-háborúságban szerezhette.

A feleségem erősen tiltakozott a név ellen.

— Fifi lesz a neve! — mondta határozottan. — Ez szép név, meg fülbemászó is, hamar megjegyezheti magának.

Jól van, no! Nem ellenkeztem. Legyen Fifi!

— Fifi!... Fifi!... — hangzott az egész házban.

Vacsorára az asszony paprikácsirkét csinált aznap, hogy Fifinek ne legyen híja csontokban, estére pedig csak sokára kerültünk ágyba, mert folyton egymás kezéből kapkodtuk a kutyát. És azon fogadtunk, hogy melyikünket szereti legjobban...

Másnap reggel, ahogy a szemünket kinyitottuk, megint csak a Fifit nyaggattuk. És beszélünk hozzá, mint valami értelmes kisgyerekekhez.

— Aztán jól viseld magad — dörmögte a sógor a kis kajla fülébe —, szégyent ne hozz rám!

Mert a sógor — hála Isten! — menőben volt. Azt mondta, hogy vissza kell menni a városba, ahol tegnap kapott helyet az egyik malomban.

Reggeli után kikísértük a feleségemmel illendően a kiskapuig. Szívesen tettük. Csak már egyszer kint legyen a házból! Aztán hamarosan én is rendbeszedtem magamat és siettem föl az örsre.

Ahogy belépek az irodába, látom, hogy az egyik csendőr éppen panaszt vesz fel valakitől.

— Mi az? mi újság? — kérdezem.

A csendőr vigyázzba vágja magát:

— Tiszthelyettes úr, alázatosan jelentem, a gróf úrnak elveszett tegnap az egyik kis fehér kutyája, azt jött bejelenteni az inas...

És rámutatott a mellette álló, borotváltarcú emberre.

Velem forogni kezdett az iroda.

— Milyen volt az a kutya? — fordultam az inas-hoz, de majd elakadt a lélegzetem. Van-e valami ismeretője?

— Igenis van kérem — felelte —, az egyik füle be van hasadva. Még kölyökkorában harapta meg a gulyásunk kutyája. Azóta lógatja is egy kicsit a fülét...

— Írja fel ezt is — szóltam oda a csendőrnek —, aztán, ha készen van, tegye az örsirodába az asztalomra; nekem még haza kell nézнем egy percre. Valamit otthonfelejtettem. Távozóban a zsebeimet tapogattam előttük, mintha csakugyan keresnék valamit.

Amikor végre kint voltam az utcán, nagyot fújtam.

— Hej, sógor, te se teszed be többet a lábadat az én portámra!

Rohantam haza. Nem is a lábam vitt, hanem a bosszúság, meg a méreg. Úgy estem be a konyhába. Fifi éppen tejet lefetyelt egy tányérból. A feleségem mellette állott és gyönyörködött benne.

A budapesti Kálvin-téri kút oszlopára művészi lovascsendőrszobrot állítottak fel, hogy a főváros lakosságát a vidék csendőrségéhez ezzel is közelebb hozzák. (Schäffer felvétele.)

— Hát csak jól etesd meg — mondtam neki —, aztán eresszük szabadjára, még mielőtt ránkszakad a világ!...

Az asszony akkora szemeket meresztett, amilyen nagyoknak se azelőtt, se azóta nem láttam a szemét. Aztán, hogy elmagyaráztam neki a cifra históriát, csak leroskadt egy székre és elkezdte a sírást, mint valami iskolásleány.

Ki sem tudott jönni utánam a kapuba, ahonnan világnak eresztettem a kutyát. Persze, előbb jól körülnéztem, nem látja-e meg valaki, hogy a mi udvarunkról szalad ki. Még egy követ is hajítottam utána, hogy minél előbb elkotródjék...

Aztán megint visszasiettem az örsre, mert el kellett indulnom ellenőrzőbe.

Estére, amikor bevonultam, már jelentette a napos, hogy megkerült a kutya, alig hogy az inas itt járt, hazament magától. De azt izeni a gróf úr, hogy nem ártana talán mégis nyomozni, mert úgy hallotta a majorban, hogy tegnap délután egy idegen embert láttak a kastély körül ólálkodni. És állítólag azt is látta valaki, hogy a kutyákkal játszott, azoknak füttyentgetett...

— Hát nyomoztunk, nyomoztunk — a legügyesebb csendőröknek adtam ki az ügyet — de bizony a mai napig sem sikerült elcsípni azt a bizonyos idegent. Amíg én leszek itt Szentmihályon az őrsparancsnok, nem is igen hiszem, hogy hurokra kerüljön. Mert hogy a lábát ide többé be nem teszi, arról felelek!

MAGYAROSAN, KATONÁSAN. Becsukni, leülni, olvasni!

Nem azért mondom ezeket a németes parancsoló szavakat, hogy az olvasó most *csukja be* az ablakot, *üljön le* és *olvassa* nyugodtan a Csendőrségi Lapokat, hanem azért, mert ez is beletartozik a „személytelenségek” hosszú fejezetébe. Nehéz ennek végét vetni, mert nyelvünkben — sajnos — nagyon is „elszemélytelenedtünk”. S én azért írom erről immár az ötödik közleményt, (az előzők voltak: *fizetni, kérem intézkedni; -títik, -tetik; -va, -ve, + lesz; -andó, -endő*), mert nekem fáj ez a személytelenség. Azt akarom, hogy másnak is fájjon. Hiszen egyik legösibb lelki sajtáságunkból forgat ki bennünket ez az élődsi idegen,

A budapesti lovasalosztály voltizsálóbravúrja. (Schäffer felvétele.)

Újrendszerű féket próbáltak ki közlekedési csendőrök motorkerékpárjain. A gép a hátsó kerekére áll s ezzel az eddig elkerülhetetlennek tartott baleseteket is meg tudják akadályozni. (Schäffer felvétele.)

apáink legbecsesebb örökétől foszt meg: a mindenkor egyenes és nyílt észjárástól és az ennek megfelelő kifejezőmódtól.

Ime itt az új példa. Az iskolában, a hivatalban, az utcán mindenütt halljuk a felszólításnak ezt a sült német-szerű formáját: *felállni, imádkozni, leülni, olvasni, az ajtót kinyitni, becsukni!* stb.

A magyar vezénylő nyelv — hála Istennek — mindig magyaros volt. Kuruc vezényszavak pl.: *Fel a fegyvert! Készülj a tüzeléshez! Fordulj félbalra! Harapd el a tötést! Térdepöljetez le!* Mind azt mutatják, hogy a magyar ember második személyben parancsol, nem pedig főnévi igenevével. Igaz, hogy Rákóczi-val a nemzeti érzés is hosszú időre elbujdosott hazánkból, de az 1848—49-es honvédség vezényleti nyelve — a kénytelen és sürgős németből való fordítás ellenére is — ismét magyaros volt. Az ezután következő osztrák hatás árasztott el bennünket tömérdek idegenszerűséggel. S bár mai honvédségünk vezényszavai: *Vigyázz! Indulj! Allj!* stb. kifogástalanok a helyes magyarság szempontjából, mégis azt tapasztaljuk, hogy a köznyelvben gyakran előfordul a németes felszólítás, felhívás vagy parancsolás.

Igaz, néha nehéznek látszik a hiba kiküszöbölése, pl. „a lábakat letörölni, az ajtót becsukni”. De ez csak a megszokás miatt van. Ezt a felírást ugyanis mindig így látjuk és olvassuk, ezért érezzük szokatlannak a magyaros ala-

kat: *Csukd be az ajtót, töröld le a lábad (és nem lábaidat!).* Sokan azzal az ellenvetéssel érvelnek, hogy ilyen esetben a magyaros felszólítás túlságosan keményen hangzik. Ez igaz. De ha már valakit felszólítunk, hogy törölje le a lábát és csukja be az ajtót, vagyis ha feltételezzük róla, hogy ezt különben nem tenné meg, akkor miért ne figyelmeztessük *magyarán* az illendőségre. Különben pedig ott van a „tessék” szó az enyhítésre. A magyar asszony is ezt mondja vendégeinek: *Tessék besétálni, leülni* stb.

Tehát nincs kibúvó. Tessék magyarul és magyarosan beszélni. A tanító is jól teszi, ha így mondja a gyerekeknek: *Alljatok fel, imádkozzatok, olvassatok, üljetez le!*

vitéz Rózsás József ny. szds.

Nagyon régi, még az ókorból származó, de a harmincéves háborúban is fennállott szokás volt, hogy a tábort, ha csak rövid időre szolgált is pihenőhelyül, sáncokkal és védőművekkel biztosították. Erre szükség is volt, mert abban az időben a lovasság nagy szerepet játszott és a táborozó csapat minden pillanatban rajtaütésnek volt kitéve. Gusztáv Adolf svéd király azt mondta, hogy az ő tábora valamely jó rendőrséggel ellátott városhoz hasonló és mindig jól el van sáncolva. A neves király és hadvezér különben mindig akként választotta a táborhelyet, hogy úgy támadásra, mint védelemre alkalmas legyen.

KÜLFÖLDI CSENDŐRSÉGEK.

A francia csendőrség.

(26. közlemény.)

Erkölcösség. Minden századparancsnok, aki arra méltatlan egyéneket hoz a csendőrséghez leendő felvételre javaslatba, az ilyen egyéneknek az utazási költségét és zsoldilletékét a kincstárnak megtéríteni köteles.

A jó magaviseletről szóló bizonyítvány felmutatása. Minden jelentkező, aki a csendőrséghez való felvételét óhajtja, köteles az előző csapattesténél tanúsított magaviseletéről bizonylatot felmutatni.

A jelöltek magatartásának úgy a hadseregbe való belépés előtt, mint az onnan való kilépés után, kifogástalannak kell lennie.

A jó magaviseletről szóló bizonyítvány csupán eredetben fogadható el.

Ha a jelentkező az ilyen bizonyítványt elvesztette volna, a századparancsnoknak kötelessége a hadkiegészítőparancs-

noksághoz fordulni és érdeklődni, hogy a jelentkezőnek jó magaviseletről szóló bizonylatot tényleg kiállított-e. Az erről szóló tanúsítványt a felvételi javaslatához kell csatolni.

Miután a jó magaviseletről szóló bizonyítványt semmiféle más okmány nem pótolhatja, a büntetési jegyzőkönyvkivonatot a felvételi javaslatához csatolni nem kell.

Dacára a jó magaviseletről szóló bizonyítványnak, a jelentkező felvételre javaslatba nem hozható, ha büntetései számánál és természeténél fogva kétség merül fel arra nézve, hogy az illető a csendőrségnél felállított követelményeknek meg fog-e felelni.

A leittasodásért való megfenyítés kizárja a csendőrséghez való felvételt.

Ha a jelentkező családtagjai közt olyanok vannak, kik a lakosság előtt nem örvendenek jó hírnévnek, ez nem lehet ok a jelentkező visszautasítására, ha az egyébként kifogástalan erkölcsű.

Családi állapot. Ha a jelentkező nő, a neje erkölcsös-sége után puhatolást kell végezni s annak eredményéről szóló jelentést a felvételi javaslatához kell csatolni.

A jelentkezők, ha nők, csupán a megyei csendőrséghez számíthatnak felvételre, de a köztársasági gárdához nem, mert abba csupán nőtlenek és gyermektelen özvegyek léphetnek be.

Ha az a jelentkező, aki a köztársasági gárdába való felvételre hozott javaslatba, felvétele előtt házasságot köt, erről a körülményről a területileg illetékes légióparancsnok a miniszternek jelentést tesz s egyúttal azt is bejelenti, hogy a jelentkező a köztársasági gárda helyett hajlandó-e a megyei csendőrséghez belépni.

Vagyonni állapot. A nő jelentkezőnek vagyoni állapotát alapos vizsgálat tárgyává kell tenni. A testület tekintélye és érdeke megköveteli, hogy csak olyanok hozassanak felvételre javaslatba, akik annak megóvása tekintetében elegendő garanciát nyújtanak.

Meg kell tehát állapítani, hogy a jelentkező feleségének

Az elavult Rókus-kórház helyén, a Rákóczi-úton, felépült az új csendőrlaktanya, teljesen a régi mintájára. (Schäffer felvétele.)

A budapesti lovasanalosztálynál csodálatos fokra emelik a lovak ugrókéességét. Embereket és autóbust ugrat át egy bátor csendőr. (Aki nem hiszi, olvassa el a hírrovatunk elején levő cikkünket.) (Schäffer felvétele.)

vannak-e bevételi forrásai; ennek hiányában olyan mesteriséget vagy foglalkozást űz-e, amely a csendőrségi szolgálat követelményeivel nem összeférhetetlen, esetleg, hogy mint jó gazdaasszony ismeretes-e.

Azok a jelentkezők, akiknek az első felszerelésre nincs már igényük, felszerelésük költségeit a sajátjukból tartoznak fedezni. Erre nézve kötelezettséget kell vállalniuk és ha meg nem felelnek, felvételük semmissé válik.

Lovasképzettség.

A századparancsnok a lovascsendőrségre való felvételre csak olyan volt katonákat hozhat javaslatba, akik megelőzően valamely lovascsapatnál teljesítettek szolgálatot. Alaposan megvizsgálja a lovasgyakorlatokban való jártasságukat és ha kellő mértékben kiképzettnek találja őket, erről igazolványt állít ki és azt a javaslatához csatolja. Különösen fontos ez azoknál, akik a tüzérségnél vagy a műszaki csapatoknál mint hajtótüzérek vagy árkászok szolgáltak, valamint azoknál a volt lovasoknál és küldöncöknél, akik a vonatosztályokhoz voltak beosztva.

A felvételi javaslat összeállítása.

Ha a vizsga eredménye kielégítő, a századparancsnok a jelentkezőről javaslati beadványt készít és azt a légióparancsnok útján a miniszterhez (II. csoport, csendőrségi osztály) terjeszti elő. Kedvezőtlen eredmény esetén az arról szóló értesítést a légióparancsnok indokolja.

A javaslat okmánycsomóját a csendőrség szervezetéről és szolgálatáról szóló utasítás 18. §-a szerint kell összeállítani. Ez magában foglalja a felvételi javaslatot, feltüntetve a jelentkező által letett vizsga eredményét és egy bizonyos számú okmányt.

Volt csendőrök újrafelvételéről szóló javaslat.

Ha volt csendőröknek a csendőrséghez való felvételére kell javaslatot készíteni, akkor a századparancsnoknak legelső kötelessége attól a csendőrparancsnoktól, akinek parancsnoksága alatt a jelentkező legutoljára szolgált, felvilágosításokat kérni. A megkeresett csendőrparancsnokságtól beérkezett értesítést és a bűnügyi nyilvántartó hivatal által kiállított nyilvántartási lapot a javaslatához kell csatolni.

Régi csapatbeli jelentkezők.

Ha a jelentkezők olyan volt katonák, akik legfeljebb hat hónapja tartalékban vannak, a rájuk vonatkozó felvételi javaslatokon a századparancsnok mindig tüntesse fel, hogy eredeti csapattestük által voltak-e már a csendőrséghez való felvételre javaslatba hozva, avagy nem. Ennek célja elkerülni azt, hogy ha a csapat már felvételi javaslatot felterjesztett, újabb részletes felvételi javaslat szerkesztessék. A csapat által szerkesztett javaslati beadvány hatályát veszti, ha a jelentkezők már több mint hat hónapja kiváltak a tényleges szolgálatból.

A jelentkezőket fel kell világosítani, hogy semmiféle esetben és semmiféle indokból nem szolgálhatnak abban a megyében, amelynek területén születtek. Ez a felvilágosítás fontos és el nem mulasztható.

Szajna megyéből származó jelentkezők.

A Szajna megyéből származó jelentkezők a köztársasági gárdához és a szajnai századhoz rendszerint fel nem vehetőek. Ez alól kivételnek csak akkor lehet helye, ha alapos puthatolás után megállapítást nyert, hogy az illető jelentkező teljesen megbízható. Az erről szóló jelentést a javaslatához kell mellékelni. (Folytatjuk.)

CSENDŐR LEKSZIKON.

54. Kérdés. Romániához csatolt területről két egyén csempészúton Magyarország területére jön, itt mintegy 900 pengő értékű selyem-, papiros- és dohányárut vásárol s ezt ugyancsak csempészúton az elcsatolt területre akarja kivinni. A járőr tettenéri őket a határvonal közelében. Mily büncselekményt követett el a két egyén s mi velük szemben a járőr törvényes eljárása?

Válasz. Magyarországon kiviteli vám nincsen s így a tettesek vámúcsempészést Magyarországon nem követtek el. Minthogy azonban a vámtörvény (1924:XIX. t.-c.) 33. §-a szerint árut a vámhatáron át csak vámúton (vámügyi ellenőrzés alá eső közvorgalmú vízi vagy szárazföldi úton) szabad kivinni, elkövétték a vámtörvény 171. §-ának 1. pontjába ütköző vámjövedéki kihágást. A tetteseket a Szut. 312. B. 9. pontjához képest el kell fogni s azután a Szut. 492. pontja szerint kell a járőrnek eljárnia, vagyis tényleírás szerkesztése után őket a legközelebbi vámhivatalnak kell átadnia.

Az ilyen körülmények közt elfogott egyénnel szemben egyébként mindig fennáll a gvanu, hogy közveszélyes munkakerülők s ellenük az 1913:XXI. t.-c. rendelkezései alapján folyamatba tett eljárás is megokolt.

55. Kérdés. Mit kell érteni a Szut. 323. pont a) alpontjában írt rakoncátlan magaviselet alatt?

Válasz. Rakoncátlan az elfogott egyén akkor, ha nem viselkedik nyugodtan, rendesen, hanem kellemetlenkedő magaviseletével a fogolykísérés rendjét megzavarja. Ilyen viselkedés pl. az, amikor a fogoly ordítozik, kurjongat, ajtókat, kerítést döngöl, beleköt a járőkelőbe, stb. Ilyen esetben a járőr azzal kényszeríti rendes viselkedésre a rakoncátlankodó foglyot, hogy megbilincseli. A bilincselés a legdurvább lelkiütközést is bizonyos mértékben megrendíti és lecsendesíti.

56. Kérdés. Mikor lehet tartani az elfogott egyén megszökésétől? (Szut. 323. pont a) alpont.)

Válasz. Az elfogott egyén megszökésétől elsősorban akkor kell tartani, ha az illető már mint szökevény került a járőr kezébe. Aki már egyszer meg akart és meg is tudott szökni, abban ez a hajlandóság többnyire továbbra is megvan és megvan benne az ehhez szükséges ügyesség is. Ambar a fogoly megszökését nem okvetlenül a fogoly ügyessége teszi lehetővé, hanem esetleg a járőr ügyetlensége vagy vigyázatlansága. Megszökéstől lehet tartani általában abban az esetben, ha a fogoly (szökési hajlandóságot árul el. Ez nyilvánulhat abban, hogy a lépteit figyelmeztetés ellenére is meggyorsítja, vagy éppen futásnak ered, de nem is szükséges, hogy ilyesmivel árulja el magát, jöszemű járőr a fogoly egyetlen szemvillanásából is ki tudja olvasni, hogy meg akar szökni. Különösen óvatosságnak kell lenni akkor, ha a foglyot erdőn, kukoricáson, nádas, folyó mellett vagy sötétben, ködben, néptömegen át (vásár, lbúcsú), avagy nagyobb városban át kell kísérni, mert ezek a körülmények a szökést különösen megkönnyítik. Különösen a vasuton vagy más szállítószközön történő fogolykísérésnél kell igen elővigyázatosnak lenni, mert egyes foglyok a legfantasztikusabb és a leghajmeresztőbb szökési kísérlettel se riadnak vissza (lehúzott ablakon át ugranak ki, nem törődve az üvegcserepek okozta sebesüléssel, robozó vonatról vetik le magukat, hidon át haladó vonatról a folyóba ugranak, bezárkóznak az illemhelyre s annak az ablakán át menekülnek. stb.; az utóbbira általában különös óvatossággal kell ügyelni).

57. Kérdés. A Szut. 179. pontjában tiltott kocsmázás alatti tulajdonképpen mit kell érteni: szabad-e azért a csendőrnek kocsmába járnia?

Válasz. Az utasítás itt a rendszeres kocsmázásra gondol. Azután nem utolsósorban azokra a helyiségekre is, amelyeket a szó durvább értelmében neveznek általában kocsmának az

emberek. A züllött és kéteshírű helyiségek látogatásától ugyan el van tiltva a csendőr, de vannak el nem tiltott kocsmák is, ahova gyakran járni nem csendőrhöz méltó dolog. Ilyen helyekről is, ha éppen valamilyen elkerülhetetlen, hirtelen alkalom kapcsán kénytelen a csendőr bemenni, igyekezni kell mielőbb kijutni. A rendszeres kocsmázás pedig általában minden helyiségre nézve tilos. Hogy a rendszeres kocsmabajjárásnak mik a veszélyei, azt nem szükséges fejtegetni. Legjobb, ha az ember csak nagyritkán, kivételes alkalmakkor megy társaság kedvéért vendéglőbe, de nézze meg a csendőr a társaságot és nézze meg a vendéglőt is, mielőtt ott asztalhoz ülne. Adjon magára a csendőr ezen a téren is! Legalább annyit, amennyi az állása után kötelessége, sőt egy kevéssel még ezen is túlmehet a tartózkodásban.

58. Kérdés. Vendéglőnek külön helyiségében elhelyezett társaskör rendezhet-e hatósági engedély nélkül műkedvelő-előadásokat, belépődíj mellett?

Válasz. Valamely egyesület működésének megbírálásánál elsősorban az alapszabályok irányadóak. Az alapszabályok belügyminiszteri jóváhagyás alá esvén, az egyesület működése mindaddig jogszerű, amíg az alapszabályok kereteit át nem lépi. Ezek az alapszabályok azonban jogokat csak az egyesület tagjai részére létesíthetnek, kötelezettséget csak a tagokra róhatnak. Mihelyt tehát valamely egyesület nemtagokat von be az egyesületi életbe, átlépi az alapszabályok kereteit. Lehet ugyan eset, hogy valamely egyesület kifejtette működés nemtagok bevonásával jár, az ily eset azonban nem merítheti ki annak fogalmát, hogy nemtagok az egyesület rendszeres működésében részt vesznek. Ilyen eset lehet például az, hogy valamely egyesület ismeretterjesztő, közérdekű felolvasást tart s erre nemtagokat is meghív. Ha azonban az egyesület műkedvelő-előadást rendez s erre szabad bemenete van mindenkinek, aki a kikötött belépődíjat megfizeti, ez már oly nyilvános jellegű mulatság, illetve látványosság fogalma alá esik, amelyhez külön hatósági engedelem szükséges. E szabály megszegése a Kbt. 76. §-ába ütköző kihágás, amelynek elbírálása a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.

59. Kérdés. Vendéglő helyiségében műkedvelő- vagy más alkalmi színi- és mozgófényképszínházi előadások, esetleg cirkuszi mutatványok rendezéséhez szükséges-e hatósági engedély?

Válasz. Ilyen előadások és mutatványok rendezése, tekintve a helyiség nyilvánosságát, feltétlenül hatósági engedélytől függ s természetesen a vendéglő helyiségére nézve érvényben levő záróra-rendelet megtartása is kötelező.

60. Kérdés. Kihágás vádja esetén, ha a feljelentő rosszhiszeműnek vagy feltűnően gondatlannak bizonyul, igényelheti-e a felmentett vádlott költségeinek megtérítését?

Válasz. Ilyen esetben az eljáró rendőri hatóság elmaraszthatja a feljelentőt az összes költségekben, ideértve a feljelentett és felmentett vádlottnak készkiadásban okozott szükséges költségét is.

Maga az a tény, hogy az eljárás felmentéssel végződött, nem állapítja meg a feljelentőnek költségviselő kötelezettségét; a feljelentésnek rosszhiszeműnek vagy feltűnően gondatlannak is kell lennie.

Ha a feljelentést rendőri közeg tette, ez a szabály nem alkalmazható, mert a hivatali hatáskörében eljáró s e minőségében feljelentést tevő hatósági közeg nem ügyfél a kihágási eljárásban. Ha azonban az illető közegre rábizonyítható lenne a rosszhiszeműség vagy feltűnő gondatlanság, ez mint súlyos fegyelmi vétség róható terhére s ha bűnösségét az illetékes fegyelmi hatóság megállapítja, kártalanítással tartozik az alaptalanul feljelentett egyénnek.

61. Kérdés. A Kbt. 44. §-a alapján feleletre vonható-e az az egyén, aki a csendőrségnél rendszeresített járőrvezetői jelvényt polgári öltözékére bárki által észrevehető módon felűzi s nyilvános helyen megjelenik?

Válasz. Minthogy az illető egyénnek eljárása alkalmas arra, hogy a járőrvezetői jelvény jogtalan használatával egyeseket megtevésszen, fennforog az a közérdek, amelyet a törvény a Kbt. 44. §-ával megvédelmezni kíván. Az illetőt tehát a Kbt. 44. §-ába ütköző hatóság ellen való kihágás miatt a közigazgatási hatóságnál fel kell jelenteni.

62. Kérdés. A gyanúsított a vadászatra jogosított engedélme nélkül elfog egy rókakölyköt a vadászterületen, hazaviszi és felneveli. Mily törvényes rendelkezésbe ütközik a gyanúsított eljárása?

Válasz. A gyanúsított az 1883:XX. t.-c. 26. §-ába ütköző vadászati kihágással gyanúsítható. A gyanúsítottnak ugyanis semmi joga nincs másnak területén vadfiak után kutatni s ilyeneket eltulajdonítani, még akkor sem, ha ragadozó vagy kártékony állatról van szó.

Ha azonban az elfogott rókakölyök még olyan fejletlen állapotban volt, hogy élelmének megkeresésére önmaga nem volt képes, a gyanúsított cselekménye nem büntethető. A vadászati törvény 30. §-a ugyanis a vadfiak elfogását külön kihágás gyanánt bünteti, de e rendeikezés alól kivési az ár-talmas vadak fiait s ezek közé tartozik a róka is. Vadfiakról azonban a vadászati törvény értelmében csak addig lehet szó, amíg a vad fejletlen s önmagával tehetetlen.

63. Kérdés. A képviselőház tagjai lehetnek-e egyszersmind a felsőház tagjai is? Milyen díjazásban részesülnek az országgyűlés tagjai?

Válasz. Aki a képviselőház tagja, míg e tagsága tart, a felsőház tagja nem lehet és megfordítva.

A felsőház tagjait díjazás nem illeti meg. Elnöke, alelnökei, háznagya és jegyzői tiszteletdíjban részesülnek. A törvényhatóságok, valamint a törvényben megjelölt szervezetek és intézmények választotta felsőházi tagok költségmegtérítésben részesülnek, ha nem laknak Budapesten.

A képviselőknek tiszteletdíj és lakáspénz jár. A képviselőház választott tisztviselői (elnök, alelnök, háznagy, jegyző) ezenfelül külön tiszteletdíjat kapnak.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Hogyan kérdezzünk nyomozás közben?

írta: Pink Pál alhadnagy.

Minden bajtársam tapasztalta az egyszerű emberek-nél, de sokszor másoknál is azt a nyomozásra nézve kelle-metlen szokást, hogy nem szeretnek tanuskodni. Különböző okai vannak ennek. Egyesek nem akarnak haragos vi-szonyba kerülni a gyanúsítottal és hozzátartozóival, mások félnék a gyanúsított bosszújától, legtöbben pedig kényelmi szempontból húzódoznak a tanuskodástól, mert tudják, hogy ez többnyire utazással, várakozással és egyéb kényel-metlenségekkel jár.

A nyomozónak ezért igen sok gondot okoz, hogyan in-tézza a kérdést azokhoz, akiktől valamit meg akar tudni. Sokszor kerülni kell a tárgyat, mint a macska a forró kását, mert ha a kérdést egyenesen vetjük fel, a válasz a legtöbb esetben „nem”, „nem tudom”, „nem hallottam”. stb., stb.

Alább egy gyilkossági esetet írok le, melynek nyomo-zásánál az eredményt ilyen kerülnetve feladott kérdések hozták meg. Az eset a következő:

1910-ben Gömör megyében. Szilicén voltam őrs-parancsnok. Egy augusztusi napon Rácz Jeremiás csend-őrrel rendes szolgálatban állottam. Éjfél előtti időben ér-keztünk Kecső községbe. A falu csendes volt, mindenki aludt, csak egy ház ablakán szűrődött ki világosság. Amint a kivilágított ház elé értünk, egy nő fájdalmas zokogása hallatszott ki. A sírás okáról meggyőződést szerzendő, be-mentünk a szobába, ahol megdöbbenő látvány tárult elénk. A vetett ágy mellett egy nő kezeit tördelve, keservesen sirt. Mellette egy férfi állott, ijedt, sápadt arccal. Az ágy-ban egy középkorú, erőstermetű férfi haldoklott, véres

fejjel. Akkor szenvedte utolsó perceit s a járőr jelenlété-ben, egy pár perc alatt, meg is halt.

Kérdéseimre a következőket tudtam meg:

A szerencsétlen végetért férfi (a szereplők neveit el-ielejtettem, nevezzük Nagy Péternek) több éven át volt Amerikában, ott szorgalmasan dolgozott és takarékosko-dott. Pár nappal halála előtt érkezett haza, jelentékeny összegű pénzt hozva magával.

Hazaérkezése után első gondja az volt, hogy a házát kijavíttassa. Saját igavonóállatai nem voltak, szomszédját fogadta meg fuvarosnak s azzal, valamint nejével Torna-aljára mentek bevásárolni.

Nagy Péter Tornaalján kissé beitalozott s a szekeret megterhelve tetőpalával, a Lapsa-völgyön át hazafelé in-dultak.

Már alkonyodott, midőn a Lapsa-tanya mellett elhalad-tak s attól 1 km távolságra a szekér egyik kereke eltört. Kecsőtől még 10—11 km-re voltak. A kis baleset után el-határozták, hogy az asszony gyalog hazamegy, legalább a vacsorát megfőzi, míg férje hazaérkezik. A fuvaros lovait kifogja és hazamegy egy másik szekérért, melyben a ter-het hazaviszik s egyúttal hoz magával egy kereket s még egy embert két lóval, aki az eltört szekeret huzatja haza. Nagy Péter pedig, kinél egy fekete madzaggal a nyakába akasztott s kebelébe rejtett zacskóban 1000 korona körüli pénz volt, ott maradt a szekér mellett.

A fuvaros a magávalvitt társával éjjel, sötétben érke-zett vissza s Nagy Pétert véres fejjel, eszméletlen álla-potban találták. A sérültet az üres szekérre tették, a maguk-kal hozott kerékkel pótolták az eltört kereket s haza-mentek. A sérült otthon halt meg. Fején tompa tárgytól eredő két ütés nyoma látszott.

A fuvaros felszólításomra befogott s gyorsan elvitt minket a helyszínére. Mivel még sötét volt, a fuvarost hazaküldtem s mi a helyszín közelében lest tartottunk.

Midőn már elég világos volt, megejtettük a helyszíni szemlét s a következő állapotot találtuk:

Az útszélen egy, a földből kiálló lapos kő és környéke véres volt. A fűben egy embernek a fekvési nyoma látszott, úgy, hogy a véres kő volt a váncos. A vértócsától egy pár lépésnyire feküdt egy vasnyelű ócska zsebkés, melynek nyelére egy méternyi hosszú szíj volt kötve. Sem a késen, sem a szíjjon nem volt vérnyom. A sérült fekvési helyétől két lépésnyire két embernek az ürüléke volt.

A Lapsa-pusztából a helyszínt képező karban nem tar-tott kocsióttal párhuzamban vezetett egy dülőút. A két út közötti porhanyós szántóföld volt. A Lapsa-pusztá irányából a dülőútról a szántóföldön át rézsut a helyszín irányában két embernek a nyoma vezetett egymás mellett. Minél közelebb értek a helyszínéhez a nyomok, fokozatosan annál rövidebbek lettek, míg végre a helyszíntől 8—10 lépésnyire megállottak. Pár pernyi ideig állhattak ottan, mert a talaj össze volt taposva s azután anélkül, hogy a fekvő emberig mentek volna, a jövet irányában visszafelé men-tek, igen rövid lépésekkel, de még mielőtt a szekérútig értek volna, ismét megállottak. A talajon újabb taposás. Innen a nyomok ismét a helyszín felé vezettek, de már egyenletes, hosszú, határozott lépésekkel, megállás nélkül egészen a helyszínéig. A helyszínétől ugyanazon két nyom, de már igen hosszú (futó-) lépésekkel vezetett vissza a dülőútra.

A szántás igen száraz volt. A nyomokból csak az volt kivehető, hogy kisméretű és szegestalpú lábbelítől szár-maznak.

A helyszínből a következő következtetést vontuk le:

A tettesek ketten voltak, kistermetűek, a Lapsa-tanya felől jöttek. Nem lehettek valami bátrak, vagy az elhatá-

rozásuk nem volt teljes, mert első nekiinduláskor nem mertek a kiszemelt áldozatig menni, hanem visszatértek. Visszatértükben bizonytalankodva, meg-megállva mentek s tanakodhattak, aminek az lett az eredménye, hogy visszatértek s a cselekményt végrehajtották. Pásztorvagy kocsisfélék lehetnek, ezt bizonyítja a késre kötött szíj. Babonások: ezt bizonyítja a helyszínen végzett természeti szükség. Ugyanis egyes vidékeken az alsóbbrendű népnél az a babona van elterjedve, hogy ha a tettes a helyszínen a természeti szükségét végzi, akkor a cselekmény nem derül ki.

Midőn a helyszíni szemlét befejeztük, még igen kora volt, a határon nem járt senki. A tanyán a tetteseken kívül még az eseményről nem tudhatott senki, mert Kecső község és az említett tanya között igen gyér volt a forgalom, ezért a bokrok között ismét lest tartottunk, számítva arra, hogy a tettes esetleg keresni fogja a kését, de az nem történt meg.

Végre reggel, a szokott időben, megindult a forgalom a tanyában. Legelőször egy gulyás a bojtárjával terelte ki a nyáját a mezőre. Nyomban hozzámertünk, hogy az ügyre vonatkozólag esetleg valamit megtudhassunk tőle. Természetesen előbb azt igyekeztem megállapítani, hogy nem ő gyanúsítható-e a bűncselekménnyel. A gulyás nagytermetű ember volt, hatalmas, nagy, szegestálpú csizmával, a bojtár csizmatalpában nem volt szeg s annak is nagy lábai voltak. Ebből biztosra vettem, hogy nem ők a tettesek.

Akkor kerültem a közleményem elején leírt nehéz helyzetbe: mit és hogyan kérdezzek, hogy ezek az egyszerű emberek az őszinte felelettől el ne riadjanak.

Szemlélődés közben észrevettem, hogy a gulyásnak alma van a táskájában. Készen voltam a tervvel. A járőr-táskából egy darab kenyeret vettem ki s kézzel tördelve láthatóan étvágy nélkül eszegettem. Panaszkodva mondtam, hogy nem ízlik a kenyér, jó volna hozzá egy-két alma. A gulyás megkínált almával s én azt egy csomag dohány ellenében el is fogadtam. Ekkor elővettem a bűnjel-kést s úgy tettem, mintha azzal akartam volna enni, de azután ledobtam magam mellé s így szóltam: „Legyen szíves, adjon egy kést, mert ezzel nem ízlik az alma. Ki tudja, mire használták. Itt találtam a tarlón.” A gulyás átnyújtotta a kését, de megjegyezte: „Azt is evésre használták. Ismerem, a Nyutóté.” „Ki az a Nyutó?” kérdezem. „A kisebb kondás-bojtárt hívják gúnyneven Nyutónak” felelte a gulyás.

Én azonban biztos adatot akartam tudni, azért ellenvetést tettem, hogy nem lehet azt ilyen biztosan ismerni, sokat csinál ilyen a gyár. Ő azonban bizonykodott, hogy biztosan ismeri, mert tegnapelőtt kocázott vele s az övé volt erősebb. A kés élén tényleg csorbulás volt. „Kocázás”-nak nevezik azt a műveletet, midőn két kést élével egymásba ütnek s a keményebb acél a puhábbba belehatol. Az ilyen keményebb kés pedig nagy dicsőség a gazdájának.

Ezután megjegyezte: „Igaz ugyan, hogy midőn kocázunk, akkor még nem volt rajta az a hosszú szíj.” Erre megszólalt a bojtár: „A szíjat én adtam neki tegnap egy pipáért. Eppen olyan hosszú darabot, mint amilyen hosszú a botom.”

Erre előkerült a bot, megmértük vele a szíjat s az tényleg olyan hosszú volt, mint a bot.

Feltűnés nélküli érdeklődésemre azután megtudtam, hogy a sürgős gazdasági munka miatt az uraság a kondás-szamadót a cséplőgép mellé rendelte bizonyos felügyelői munkára, a nagyobb bojtárt, a 15 éves Dombi Józsit a béresekhez rendelték kévét hányni s így Nyutó (valódi nevére nem emlékszem) egyedül őrzi a nyáját.

A gulyásoktól elköszöntünk s felkerestük Nyutót.

Midőn megláttam, az a reményem, hogy a tettes nyomában vagyok, teljesen eloszlott.

Egy 15 éves, igen fejletlen, pipaszárlábú, sipító hangú, görbe kis fiúcska állott előttem, akiről elhittem volna, hogy egy libaí agyonvert, de hogy embert ölt, azt nem. Ha az a fejletlen gyermek kérdésemre csak egyszer is azt felelte volna, hogy a kését elveszítette, tovább nem is faggatom, de nem így történt.

Felszólításomra, hogy mutassa a kését, egy asz'talikést vett ki a táskájából, azt állítván, hogy más kése nem is volt, a bűnjel-kést nem ismeri. Tagadta a kocázást, a szíj-és pipacserét s természetesen a bűncselekményt is.

Hosszantartó kikérdezés után sem ismert be semmit. A holmiját átkutattam, sem pénzt nála, sem vérnymot rajta nem találtam.

A Nyutóval történt sikertelen foglalkozás után felkerestem a másik bojtárt, Dombi Józsit. Ez szintén 15 éves, alacsony, de zömök fiú volt. Ő egyszerűen védekezett: Az egész napi szokatlan munkától úgy kimerült, hogy alig ette meg a vacsorát, lefeküdt. Ezt igazolta a gazdája és családja. Megmotozása eredménnyel nem járt. Gyanus volt azonban, hogy a bűnjel-kést ő sem ismerte.

Ezután ismét Nyutót vettem kikérdezés alá, melynek során azt mondtam neki, hogy hiába tagad, a pénznek nem veheti hasznát, mert mindig figyelni fogjuk, de ha ideadja, akkor az amerikai örömében talán ad is neki a pénzből. Erre Nyutó csodálkozva nézett rám s élénken kérdezte: „Hát nem halt meg?” Én azt mondtam, hogy nem, de egyúttal szaván fogtam. A tanyán senki nem tudta még, hogy mi történt, kikérdezésközben pedig egy szóval sem említettem az emberölést, de még bántalmazást sem. Csak aziránt faggattam, hogy hol a kés, amellyel kocázott s hol a pénz, amelyet a részeg embertől elvett.

Nyutó ekkor belátta, hogy alaposan elszólta magát s kijelentette, hogy menjünk vele, előadja a pénzt. Elvezetett bennünket a tanyától 1 km-nyi távolságra magánosan álló vadkörtefához s annak tövében egy ürgelyukból kivette a pénzt a zacskóval együtt s átadta.

A cselekményt a következőképpen ismerte be:

Miközben a nyáját őrizte, odament a szekér mellett fekvő emberhez s azzal beszélgetett, de az csakhamar elaludt. Ő meglátta a nyakán a fekete madzagot s azt gondolta, hogy azon zacskó csüng pénzzel, ezért botjával az embernek kétszer a fejére ütött, késével a fekete madzagot elvágta s a pénzt elvitte. Társa nem volt.

Hiába mondtam, hogy ott két embernek a nyoma van s két embernek a bélsara, ő konokul megmaradt előbbi állítása mellett. A nyom mind az övé, többször járt le s fel. A bélsár nem tőle származik.

Estefelé el akartam kísérni Tornaaljára. Felszólítottam a számadónét, hogy hozzon neki ennivalót. A számadóné élesnyelvű tanyai asszony volt. Hiába tiltottam meg neki, hogy a bojtárhoz szőljon, messziről mégis odakiáltott: „Hát mikor csináltad, te girhes?” Nyutó dűnyögve felelt: „Vacsora után mentünk ki.”

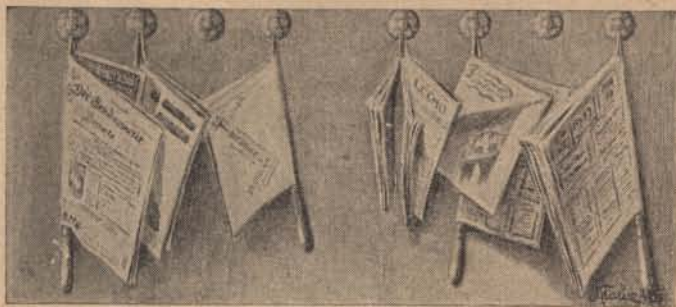
A többesszámmal megint elszólta magát s nem vonta vissza. Töredelmes beismerést tett. Láttam az ember nyakán a madzagot s gyanította, hogy pénze van. Lefekvés után ezt elmondotta Dombi Jóskának s midőn a házbeliék elaludtak, kimentek. A megközelítést és a cselekményt úgy hajtották végre, mint ahogy azt a járőr a nyomokból következtette. Mindegyik egyet-egyet ütött a fejére a kondás-hottal s mivel az ember feje egy kövön feküdt, az ütések hatása oly erős volt, hogy az ember meg sem mozdult.

Dombi Jóskát elfogtam. Még tagadta a cselekményt. Midőn kísérni akartam, a búzakereszték alól magáravett egy ócska kabátot. Rögtön feltűnt, hogy motozáskor azt a kabátot nem láttam. Újból megmotoztam s találtam nála

egy ezüstkoronát. Erre a cselekményt a fentírt módon ő is beismerte s hajlandó volt a pénzt előadni. Azonban — nem csekély bosszúságomra — a pénz előadása végett nem a körtefa irányába ment, hanem a sertésakol felé. Azt hittem, hogy alakoskodni akar, de hagytam s követtem. A sertésakol mögött a porhanyós földet a kezével kaparta, 20—30 cm mélységből egy rongyot húzott ki s megnyúlt arccal nézett rám. Nincs pénz, valaki elloptá.

Ekkor derült ki, hogy Nyutó a társát is meglopta, magának akarván tartani az összes pénzt.

A rimaszombati kir. törvényszék 10 évi fogházra ítélte mind a kettőt.

LAPSZEMLE.

(Jugoszlávia.) Zsandarmeriszki Vesznik.

1930/2. szám.

A vezércikk a lap 5 éves fennállását ünnepli.

Február 16-án és 17-én a csendőrségi altiszti iskola befejezte XV. tanfolyamát. Az utolsó tanfolyamot 225 hallgató végezte, közöttük 3 kitünően, 59 jelesen, 160 jól és 3 gyengén. Az első három pénzjutalomban részesült, és pedig 800, 500 és 400 dinárban (80, 50 és 40 pengő).

A lap befejezi *Posszert Jakab* szds a „Csendőrségi Lapok”-ból átvett cikkének fordítását a betöréses lopásról.

Barle L. cs.-ezr. az előbbi füzetben megkezdette az új büntetőtörvény ismertetését, különös tekintettel a magánindítványra üldözendő bűncselekményekre. Szerző befejezi az ismertetést, felsorolva az idetartozó további bűncselekményeket, ú. m.: visszaélés a bizományba kapott, talált vagy másképpen birtokba vett idegen tulajdonnal; csalás 300 dináron alul. Röviden összefoglalva, főleg oly kisebbfokú bűncselekmények esetében emel az ügyészség csak a sértett fél indítványára vádat, amelyek a tulajdon ellen irányulnak, továbbá a magánlaksértés, testisértés és titok tiltott felfedezésének enyhébb eseteiben.

Miben rejlik a nevelés titka? Cikkíró azon a nézeten van, hogy nevelő (kiképző) bárki lehet, ha megvan a rátermettsége. Nevelési iskola, tanfolyamok, stb. nem feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy valaki jó oktató lehessen; ellenben elengedhetetlen, hogy az oktató maga is jó nevelésben részesült legyen. Az oktatószemélyzet megválogatásánál tekintettel kell tehát lenni arra, hogy az illetők odahaza milyen nevelésben részesültek. Mivel a csendőrök bizonyos értelemben a nép oktatói és későbbi években fiatal társaik nevelői is, különösen fontosságot nyer már a próbacsendőrök felvételénél azok későbbi nevelői és oktatói minőségére gondolni, vagyis csak jónevelésű ifjakat venni fel a csendőrség szolgálatába; azonkívül pedig felköltetni bennük azt az öntudatot, hogy a saját jó példa mindenkor és mindenütt a legjobb nevelő és oktatómódszer.

Trisics I. örn. magyarázza, hogy miképpen kell a bűneseteknél az írásbeli feljelentésekre kellő gondot fordítani.

Grbics M. felszólítást intéz a csendőrhöz, akik szolgálatuk során a birodalom legelégletesebb részeibe és zugaiba eljutnak, hogy minden egyes esetben értesítsék a nemzeti műzeumot, ha valahol régi tárgyakat, anyagot, pénzt, ékszeret, stb. látnak, vagy ilyesmire hallanak, mert történelmi értékük lehet, ami nemzeti és tudományos szempontból igen fontos. Felemlít egy példát, melyben egy csendőrsparancsnok igen értékes szolgálatot tett a tudományak azáltal, hogy egy régi római felirásos követ a csendőrlaktanya udvarára szállított, nehogy megrongálódjék vagy elveszen.

A lap részletes cikket szentel az örsök közigazgatásának. Elmagyarázza a kert- és egyéb apró gazdasági ágak fejlesztésének hasznát a csendőrsökökn, melynek nemcsak maguk a csendőrök látják közvetlen hasznát ellátásuk feljavításával, hanem példájukkal a falunak is hasznára válnak, különösen akkor, ha nem elégszenek meg a szülőktől átvett egyszerű termelési eljárással, hanem tudásukat jó gazdasági könyvek olvasásával is bővíteni igyekeznek. A jó példa mindenütt fontos, de legfontosabb a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett, amikor a falusi földművesember régi egyszerű termelési módszere mellett nem képes boldogulni és nem tudja, hogy miképpen javítsa rajta. Itt a jó példa nagyon is helyén van, mert a falusi ember csak a saját szemének hisz. A cikk részletesen magyarázza a munka hasznát a gazdasági egyéni jólét fejlesztésénél és azzal végzi, hogy az ember nem azért dolgozik, hogy éljen, hanem azért él, hogy dolgozzék.

Egy, a csendőrség gyakorlati életéből merített cikk szemléltető módon magyarázza, hogy milyen a rossz járőrvezető, aki kedvetlenül végzi szolgálatát és portyázás közben, ahelyett, hogy fiatal járőrtársát oktató és megismertetné a helyi viszonyokkal, elutasító válaszokat ad annak kíváncsi kérdéseire, míg aztán annak elmegy a kedve a kérdezősködésektől.

A görög csendőrség új szervezetét kapott. Ezentúl a hadsereg önálló részét képezi és háborúban hadiszolgálatot köteles teljesíteni. A hadsereg és tengerészet köteles szükség esetén a csendőrséget támogatni. Katonai és fegyelmi ügyekben a csendőrség a hadügyminiszternek, szolgálati ügyekben a belügyminiszternek van alárendelve. A kiegészítés kétféle: 1. 20 évet betöltött, de nem katonaköteles önkéntesekből. Ezek 3 évre kötelezik magukat és megfelelő képzettséggel kell rendelkezniük. 2. Kiszolgált önkéntes katonákból. A görög csendőrségnek külön rablőüldöző alakulatai vannak. Három ilyen század összesen (Epirusz, Thesszália és nyugati Macedónia) 750 embert számlál. Ezekbe a csapatokba csak megválogatott, önként jelentkező csendőröket vesznek fel 3 évre; azután ismét visszahelyezik a rendes csendőrségi szolgálatba. A külön-csapat 50%-kal magasabb illetményeket kap, mint a rendes csendőrség; ellenben nem részesül kilométerpénzben, napidíjban és kőlekedési illetményben. A görög csendőrség létszáma a következő: 1 altábornagy, 2 tábornok, 12 ezredes, 12 alvezredes, 34 őrnagy, 1 hadbíró, 100 százados, 2 gyógyszerész, 163 hadnagy, 330 alhadnagy, 468 törzsrőmester (tiszthelyettes), 1410 2. oszt. őrmester, 750 alrőmester 11.500 csendőr. Összesen kb. 16.000 ember.

A lap kérdőívet nyitott, melyben a gyakorlati csendőrszolgálatban felmerülő kérdésekre választ ad.

(Franciaország.) L'Écho de la Gendarmerie Nationale.

2339. szám.

Tabureau János hadbíró-alezredes egy könyvet adott ki, mely a csapattiszteknek útmutatással szolgál arra nézve, hogy miként kell eljárni katonai bűnyegyekben.

2340. szám.

Egy idősebb gárdista, ki a csapatnál maréchal des logis volt (garde d'encadrement), panaszkodik a hasonállásúak megoldatlan helyzetéről. Sokszor a fiatal gárdisták mulatságára robotmunkát kell végezniük, máskor meg nekik kell helyettesíteniük a maréchal des logis chefet. Hogyan lehetséges ez, ha nincs meg a fiatalok előtt a kellő tekintélyük? Pedig legtöbbjüknek 3—5 évig terjedő szolgálati idejük van, melyet gyakran a megyei csendőrségnél teljesítettek, így oly gyakorlati ismeretekkel rendelkeznek, melyeket nem lehet a gárdánál megszerezni. Mennyivel előnyösebb a helyzete egy maréchal des logisnak a lovasságnál, aki csak 2—3 évet is szolgált, mint egy 10 évet szolgált „garde d'encadrement”-nek, holott utóbbinak sokkal nagyobb a képzettsége. A lovasaltisztek testmunkát nem kell végeznie, alárendeltjei előtt megvan a kellő tekintélye s ha igyekszik, könnyen eléri az adjutant-i rendfokozatot. Ezzel szemben az ő helyzetük megoldatlan, pedig ennek a kérdésnek mielőbbi rendezése szükséges.

Több előfizető az I. osztályú csendőr és gárdista rendfokozatnak mielőbbi rendszeresítését sürgeti.

A lap kiemeli, hogy a csendőrségnél rendezendő kérdések között igen fontos az, hogy az örsök „adjutant”-ok által vezetessenek. Sok mozgalmal örsön nem áll fenn ez a helyzet, ami a parancsnokok gyakori változását vonja maga után. Az új helyettes nem lévén ismerős a viszonyokkal, szolgálatát nem képes teljes eredménnyel ellátni. Teljes megnyugvás akkor állna be, ha a parancsnokok „adjutant”-ok lennének, így megszűnének a változások, ami a szolgálat javát mozdítaná elő.

Ugyancsak az irodai segéd munkások előmozdítása is szükséges az adjutant-chefi rendfokozatba. Ez igen fontos alkalmaztatás és nem szabad elfelejteni, hogy a század működése képezi az alapját a csendőrségi szolgálatnak s így a század-segéd munkás fontos ügykört tölt be.

Hassler József őrnagy, ki a hadiiskola kiegészítő tanára, alezredesse nevezetett ki. A lap ezen a háborúban számtalanszor kitünt tisztnek, — ki később Ciliciában adanai kormányzó volt — előléptetését azért közli különös örömmel, mert az apja csendőraltisz, őrsparancsnok volt.

—o—

(Spanyolország.) Revista técnica.

241/1930. szám.

A leköszönt diktátor helyébe új kormány lépett, amely részben ugyancsak katonákból áll. Maga a kormányfő: Don Dámaso Berenguer (Bérengrér) y Fusté, Xauen (Hau'n) grófja, tábornok, akinek arcképét az első oldalon látjuk. Kívül még egy altábornagy és egy tábornok vállaltak tárcát. A lap mind a három miniszter életrajzát közli.

Espana (Eszpanja) érdekes trükköt ismertet a családok világából: Egy gazdag kereskedő rendszeren levelezett Amerikában élő fivérével. Egyik levélben fivére felszólította, hogy fizessen ki 22.000 pezetát egy nála jelentkező amerikai fizetfelének (kb. 15.000 pengő). Utólag kiderült a csalás. A levél egyes lapokra volt írva. A családok felbontották a levelet és egy lapot csempésztek a többi közé, melynek papírja, tintája, és írása teljesen egyezett a levéllel. Ez a megállapítás persze késő volt, mert a családok régen tovább állottak a pénzzel.

A csendőrségi parnok Don José (Hozé) Pastor új cikksorozatát kezd a csendőrségnél meghonosítandó új személyazonosító eljárás bevezetése érdekében. A bevezető I. fejezet ezen eljárás tudományos alapokra fektetésének szükséges voltát bizonyítja. A daktiloszkópia már be van részben a csendőrségnél is vezetve, de a rendszer nem általános és az eljárás nem egyöntetű. Bizükségesnek tartja mindenekelőtt egy daktiloszkópiát (és egyéb személyazonossági) központi iktató és egy központi nyilvántartás létesítését.

Az 1928. évi törvény a bel- és külterületi közúti forgalomról némi változást szenvedett. A lap folytatólagosan magyarázza az előállott eltéréseket.

Mióta a csendőrezredparancsnokoktól elvették az autókát és motorkerékpárokat, továbbá azt a jogot is, hogy szükség esetén az állam költségére gépjárműveket használhassanak, a csendőrség nem képes feladatának teljes mértékben megfelelni. A lap ebből az alkalomból összeállítja mindazokat a követelményeket, amelyeket teljesíteni kell, hogy a csendőrség minden teendőjének megfelelhessen. Ezek a követelések röviden a következők: minden cs.-őrnek portyázásra motorkerékpár; minden cs.-szakasznak egy teherautó összpontosítások céljaira; minden ezrednek tartományonként egy személyautó; rádióösszeköttetés Novo szds rendszer szerint; mindenütt bekapcsolható tábori telefon a külszolgálatban levő járőrök számára. Gazdasági kívánások: napidíjak oly járőröknek, amelyek lakhelyükön kívül kénytelenek éjjelezni, fél napidíj azoknak, amelyek kerületükön kívül kénytelenek szolgálatot teljesíteni. Szükség esetén 2 ingyen ülőhely minden nyilvános forgalmi alkalomra. Egyéb kívánások: a puskát kicserélni kurtállal (Mauser-rendszer), eltörölni az egyenruhakabátot, fehér nadrágot, díszkamaslit és a mostani felöltőt; helyébe rendszeresíteni: körgallért, esőköpenyt és egy köpenyt. Végül egy egységes jelentési minta rendszeresítését, amely az összes jelentéseknél alkalmazható. A lap be is mutat egy ilyen űrlapmintát.

Az őrsparnoki vizsgákat április 5—8-ig fogják megtartani. A lap folytatja a vizsgák tantárgyait képező törvények ismertetését és magyarázatát. Ezek között a legaktuálisabb a vadásztörvény, amely újabbban a legnagyobb változást szenvedte. A lap két helyen is foglalkozik vele. Az egyik magyarázza a különbségeket a régi és a módosított törvény között, a másik pedig a madarakkal való kereskedésre vonatkozó rendelkezéseket ismerteti. Köztudomás szerint a déli népek nagyon kedvelik a sült apró madarakat. Külön törvényre volt tehát szükség a madarak védelmére. Rovarirtó madárra egyáltalán nem szabad vadászni, nem rovarirtókhól is csak a sajtó szükségletre való mennyiséget szabad lőni. Lőtt vagy fogott bármilyen vadmadarat eladni vagy vele kereskedni tilos.

A lap folytatja a csendőrség szerepének ismertetését a katonai nyilvántartás terén. A folytatás az ipari személyzet katonai nyilvántartásával foglalkozik és bemutatja a nyilvántartáshoz szükséges jelentési mintákat.

A spanyol csendőradakadémia parancsnoka, hogy érdekesebb tegye a tanulást, előadásokat vezetett be szabadon vá-

lasztott tárgyakról. Pastor szds ismerteti az első ilyen előadást.

Ihskup (Iszkup) zászlós érdekes módon követeli a csendőrség védelmét hamis vádak és feljelentések ellen, amelyek napirenden vannak. Bevezetésül a Cindad Real-i polgári kormányzónak 1923-ban kelt körrendeletéből idéz néhány, gyakorlati tapasztalatokon alapuló elmélkedést: „Nem szereti az igazat az, aki víz nélkül elhallgatja. A legsúlyosabb természetű feljelentések rendszeren névtelenek és rendszeren — hamisak. Stb. stb.” Ebből kifolyólag a kormányzó a következő javaslatot tette: 1. Névtelen feljelentést minden körülmények között figyelmen kívül kell hagyni. 2. A névtelen feljelentőt lehetőleg ki kell nyomozni és ha feljelentései nem alaposak, meg kell büntetni. 3. Ugyanígy a magukat megnevező feljelentőket is, ha jelentésük hamis. A törvényszékek egyes esetekben alkalmazzák ugyan ezt az eljárást, de a csendőrség érdekében állana, ha egységes törvény védené tagjait a folytonos zaklatásoktól, amit a sok névtelen feljelentésből kifolyó vizsgálatok okoznak.

Mint érdekességet magyarázza a lap a spanyolban szokásos címzések (Don, senor, senora = senyor, szenjora = úr, úrasszony) eredetét. A rómaiak idejéből vezeti le „dominus” szóból (úr, domi animus = a ház lelke, szavakból összevonva).

—o—

(Olaszország.) „Fiamme D'Argento”.

1930/2. szám.

A vezércikk a közelmúltban elhunyt Michele Bianchi fascista minisztert gyászolja. Méltatja azokat a nagy szolgálatokat, melyeket az elhunyt Olaszországnak és a fascizmusnak tett, közli Mussolini kiáltványát, melyet a duce Bianchi halála alkalmából a feketeingesekhez intézett, felszólítva őket, hogy őrizzék meg és tiszteljék az elhunyt emlékét örök időken át.

Arturo Bau százados folytatja a „Vörös emberek között” című cikksorozatát.

Január 19-én leplezték le a katonai ünnepség keretében azt a bronztáblát, melyet a csendőrfőparancsnokság helyezett el a redipugliai hősök temetőjében emelt obeliszkszobor talapzatára, hogy ezáltal hódoljon azon csendőrbajtársak emlékének, kik a világháborúban hősi halált halva, ebben a temetőben aluszak örök álmukat.

A hadügyminiszter, Gazzera tábornok és Manaresi államtitkár több városban megsemmisítették a tartalékos tisztet vasárnapi továbbképző tanfolyamait. Megdicsérték a tartalékos tiszteket tanusított szorgalmukért, az oktatást végző tényleges tiszteket pedig azért a lelkesedésért és odaadásért, mellyel ezen tevékenységüket végzik.

Illetékes helyről határozottan megcáfolják azt a hírt, hogy ebben az évben felfüggesztik az altszti tanfolyamokat. Ezeket a tanfolyamokat ebben az évben épp úgy meg fogják tartani, ugyanolyan körülmények között, mint az eddig megtartottakkal történt. A pályázati felhívásokat idejekorán ki fogják bocsátani.

Nincs alapja annak a hírnek, hogy a hadügyminiszter a tartalékos tisztek részére kötelezővé szándékoznék tenni a díszruházatot.

A fascista milícia fennállásának hetedik évét ünnepli, a csendőrség és a lap ebből az alkalomból jókívánásaikat küldik a miliciának.

Schober osztrák kancellár római látogatása és az osztrák-olasz barátsági szerződés megkötése alkalmával azt írja a lap, hogy a szerződés boldog és termékeny időszak kezdetét képezi, mely úgy Olaszország, mint Ausztria számára a civilizáció útján való haladást jelenti.

Az új olasz büntetőtörvénykönyv végleges tervezetéből ismertet egyet-mást Avv. Marcello Finzi, a modenai egyetem a büntetőjog nyilvános rendes tanára. Az olasz büntetőtörvénykönyv végleges tervezetét múlt év október 14-én nyújtotta át Alfredo Rocco igazságügyminiszter a kormányelnöknek. 1927 augusztusában jelent meg az ideiglenes tervezet, melyre vonatkozólag közel két éven keresztül gyűjtötték a szakkörök megfigyeléseiket, tapasztalataikat. Ennek a munkának eredményeként született meg a végleges tervezet. A tervezet jellemzőbb vonásait a következőkben lehetne összefoglalni: Gyökeresebb védekezés a bűnözés ellen és a bűnöző egyéniségének és személyének nagyobb figyelemre méltatása. Egyes érdekesebb személyek a törvénytervezetből: A halálbüntetést a legsúlyosabb közönséges bűntettekre is kiterjesztették. A bűnhalmazat nem vonja maga után a büntetés enyhítését összbüntetés kiszabása alakjában. A részegség nem képez enyhítő körülményt, kivéve, ha az ittasság véletlen

vagy erőszak következménye. A visszaesést a tervezet igen szigorúan bünteti. Az elítélt eltartási költségeit a büntető-intézetekben eltöltött időre saját maga tartozik a kincstárnak megtéríteni. A bírónak jogában áll a pénzbüntetésnek a törvényben megszabott maximumát a háromszorosáig felemelni, ha az elítélt anyagi viszonyai olyanok, hogy a törvényben megszabott pénzbüntetés alkalmazása előreláthatólag hatástalan lesz. A bűnözés elleni védelem céljait szolgálják a tervezetnek a szokásos bűnözőkkel, hivatásos bűnözőkkel és a hajlamos javíthatatlan (delinquenti per tendenza) bűnözőkkel szemben foglalt igen szigorú intézkedései, melyek részben a büntetések magasabb kiszabtatában, részben az ilyen elemeknek mezőgazdasági büntetőtelepekre és dologházakba utalásában nyilvánulnak meg. Két további intézkedés nem büntetés, hanem közigazgatási biztonsági rendszabály, mely meghatározatlan időre szól és visszavonható. A tervezet a faszczizmus elveinek és céljainak megfelelően sok egyéb szigorítást hoz a család, erkölcs, faj, vallási érzés, közigazdaság és különösen az állam védelme érdekében. Nem hiányzanak azonban a tervezetből olyan rendelkezések sem, melyek a bűnös érdekeit szolgálják. Így a bíró a büntetés alkalmazásánál nem igazodhat csupán az elkövetett cselekmény súlyához, hanem köteles a tettes egyéniségével számolni, figyelembe kell vennie az elkövetés okait, a vádlott előző büntetéseit, előéletét, magatartását a cselekmény elkövetése alatt és azt követően, továbbá a vádlott egyéni, családi és szociális életkörülményeit is.

— 0 —

(Csehország.) Cetnické Listy.

4/1930. szám.

A cseh csendőrség anyagi kérdéseiről tárgyalva, a hosszú vezetőcikkben a következőket fejtegeti:

Az anyagi kívánások kormányrendeleti, vagy törvényhozási úton rendezhetők. Az illetménytörvény 14. szakasza módot ad a kormánynak arra, hogy a legsürgősebb bajokat külön pótlékkal és állandó jellegű kedvezményekkel orvosolhassa. Ilyen pótlék volna elsősorban a *csendőrségi pótdíj*, melyet egyesek szolgálati idő, illetve rendfokozat szerint kívánának megállapítani, ami azonban teljesen helytelen volna. A táleközletlen törvényhozás a csendőrségi szolgálati időt 35 évben állapította meg, holott már a régi Ausztriában is tudták, hogy ezt senki sem bírja ki, azért az idős csendőröket más állami helyeken alkalmazták akár mint tisztviselőket, akár mint irodai alkalmazottakat. A csendőrségi pótdíj azonban térítés a szolgálati kockázatért, ez a kockázat pedig éppen a szolgálat legelején a legnagyobb, mert magasabb rendfokozatok és beosztások, de főként a hosszú szolgálatban szerzett tapasztalatok folytán évről évre csökken. Nem lehetséges tehát, hogy a kisebb kockázatot jobban díjazzák a nagyobbiknál. Ezért kell ezt a pótdíjat egységesen megállapítani mindenki részére. Az illetménytörvény 148. §-a alapján évi összige 4200 cseh korona lenne.

A szolgálati pótlék az eddigi étkezési pénz, az eddig nem díjazott készletügyi szolgálat, időntúli szolgálat és végül a csendőrök jogtalanul megrövidített szabadságidejének térítése lenne.

A cikkíró a különböző szolgálati ténykedéseket egységekkel jelöli meg és számítása végén arra a megállapításra jut, hogy ez a pótlék az őrmestereknél 1.50, főtörzsrőmestereknél 2, csapattiszteknél pedig 2.50 kor. volna naponként, de a nyugdíjja nem számítható be.

A *különös szolgálati pótdíjjal* azok a havidíjasok jutalmazandók, akik a gyakorlati szolgálatban különösképpen kitűntek. Ilyen jutalmakat a régi osztrák rendszer is ismert. Ez volt a tettenérisi jutalék, vagy nyomozási jutalom. Ezt a kérdést sürgősen kell szabályozni, mert a csendőrségi szolgálatban minden a kezdeményező kedvtől függ. Nem szabad addig várni, amíg a régiek a sok hiábavaló várásban közönyösek lesznek és a fiataloknak is rossz példát mutatnak.

Részletesen foglalkozik azután az állandó jelleű kedvezményekkel, mint természetbeni lakással és a nősülési lehetőségek útján nyújtandó kedvezményekkel. A többi állami alkalmazottakhoz hasonlóan, olcsó bevásárlási forrásoknál kíván teremteni a csendőrség számára. Az egyének helyzetét állandóan figyelemmel kell kísérni, az anyagi helyzetről tiszta képet alkotni és minden erővel meg kell akadályozni az utóbbi időben olyan nagyon elhatalmasodott öngyilkossági járványt.

Második nagy csoportba azok a kérdések sorolandók, melyeket csak törvényhozási úton lehet megoldani. Az illetménytörvény a csendőrség illetményeit egész külön fejezetben tárgyalja, ezzel is kifejezve azt, hogy a csendőrségi szolgálat egészen különleges ága az állami szolgálatnak. Természetes, hogy az illetményeket a hadsereg illetményeihez szab-

ták, hiszen a két szolgálat között párhuzam van. A törvényhozás csupán a rangosztályokba való besorolásoknál követett el súlyos alaphibákat. A cseh csendőrségnél az első rangosztályba csupán 8 tiszt, a másodikba 140 és a harmadikba kb. 500 van sorolva, míg a 10.000 felüli testület többi tagjai, valamennyien rangosztály nélküliek.

A besorolásnál az előképzettséget vették alapul. A cikkíró ennél a következő gondolatmenetet fejtegeti: a csendőrség feladata: 1. rend, 2. közbiztonság, 3. nyugalom fenntartása. E három követelmény mindegyike más-más előképzettséget kíván. A rend fenntartására elegendő egy jól fegyverezett katonai altiszt, itt nem a tudás, hanem az illető szelleme és erkölce a fő. A csendőr felvétele előtt alaposan megvizsgálják az összes személyi körülményeit, hogy így a nemzet javát szervezzék be az ország legelső testületébe. Ezek között vannak kevésbé intelligens emberek is, akik azonban feltétlenül reményt nyújtanak a továbbképzés eredményességére. Vannak azonban nagyon sokan, akiknek teljes középiskolai végzettségük van. A mai iskolai tudást a csendőrségnél nem nagyon lehet használni. A testületbe szívesen vesznek fel olyan embereket, akiknek az agya tiszta, nincs túleröltetve felesleges elmélettel és kész befogadni a csendőrszolgálatban szükséges ismereteket. A járőrvezetőnek az élet kemény iskoláját kell megjárnia, amíg odáig kerül. Ekkor azonban tül kell lennie már a katonai kiképzésen és a szigorú csendőrvizsgán is. Alkalmasságát a szolgálatban mutatja ki és csak így kerülhet a harmadik fizetési fokozatba, mint őrmester, amelyből aztán újabb vizsga nélkül nem jut előre. E rendszer ellen nem lehet kifogást emelni, a kiválogatásra szükség van, de itt meg nem állhat a csendőr, tovább kell tanulnia. Csaknem minden második hónapban szemlélik, vizsgálják, minden dolgot szem előtt tartják, úgy, hogy azt lehet mondani, hogy 4 év alatt egészen más embert faragnak belőle, aki most már nyugodtan használható a közbiztonsági szolgálatban. Ha tovább akar jutni, vizsgáznia kell, egyéves tanfolyamot végez, záróvizsgát tesz s emellett meg kell lennie polgári iskolai végzettségének is. Ha mindezt megtette, már legalább 6 évi szolgálatával van s akkor „törzsrőmester”-nek nevezik ki, de a régi fizetési fokozatban hagyják, nem is szólva arról, hogy magasabb rangosztályba való sorolására nem is gondolnak. Ha ez az ember minden tekintetben megfelel, úgy szolgálatban, mint szolgálaton kívül mindig kiváló volt, négy éven át meg nem botlott, zászlós lesz belőle és 13 koronával magasabb fizetést kap. Magasabb rangosztályba való sorolásra csak akkor lehet szó, ha hely ürül. Az idő múlik és a zászlós végre eljut ahhoz az előléptetéshez, amelynek némi értelme is van, főőrmester lesz belőle, melyben megkapja az első fokozat szolgálati állását, melyről azonban senki sem tudja, hogy gyakornoki vagy tisztviselői-e, avagy éppen tiszt. Éppen ezért szolgálati pótlékát a tisztviselői IV. rangosztály szerint, egyéb pótlékait pedig tisztí fokozat szerint állapították meg. Társadalmilag azonban nem kap semmit. Ezzel még nincs vége. A csendőrszolgálatokban van már rend, közbiztonság és nyugalom is, de kell még valaki, aki a nyugalmat a csendőrök között is fenntartsa. Hogy erre alkalmas legyen, a sokszor már megöszült főőrmestert versenyvizsgára megy, ennek sikeréhez képest újból tanfolyamba s azt elvégezvén, végre rangosztályba sorolják. Most már kész csendőr, senki sem mondhatja, hogy a csendőrség mostohán bánt volna vele, hiszen most már a törzskapitányi rangot is elérheti. Húsz szolgálati éve van, pár év múlva főhadnagy, sőt kapitány is lehet. De lassan a tettel! Amíg ezt elérte: „a mór megtette a kötelességét a mór mehet”, a szolgálat testileg és lelkileg összetörté, tehát amikor elérte volna azt, amiért egy életen át küzdött, mint letört ember megy nyugdíjba. Ez a gyakorlati igazság s csak ennek ismeretében lehet megérteni a csendőrök igényeit.

A cikk továbbiakban az előléptetési csoportokkal foglalkozik s a következőket írja: nem igaz, hogy a csendőrközigazgatási tisztnek csak középiskolai műveltsége volna, hiszen a katonaságnál végzett különböző tanfolyamokon és iskolákon felül egyéves főiskolai tanfolyamot is végzett, de mint a csendőrnek, úgy a tisztnek is feltétlenül szüksége van 4 évre, hogy a csendőrszolgálat sajátosságát elsajátíthassa, mert csak így lehet alárendeltjeinek igazi vezetője. Ha most panaszok vannak, azok éppen eme követelmény szigorú betartását indokolják. Az eléggé ki nem képzett tiszt nemcsak a szolgálat, hanem a testület, főként a fegyelem kárára van. Ha a közigazgatási tiszteknek nem adnak alkalmat főiskolák elvégzésére és szaktudás kellő megszerzésére, azzal ugyan sok pénzt takarítanak meg, de a legfőbb érdek, nevezetesen az államérdek hasonlóképpen elveszt.

A továbbiakra kimutatja, hogy az őrsöket a körleteken belül szakaszokra kell beosztani. Elgondolása szerint a főiskolát végzett tisztnek képezniük az I. előléptetési csoportot, a II.

csoportba tartoznának a csapattisztek, a III.-ba a körlet-, illetve szakaszparancsnokok, a IV.-be az őrsparancsnokok. A többi helyek rangosztályba nem sorolókál töltendők be, ezek csak rendészeti szolgálatot teljesítenének. Részletesen szabályozni kívánja a rangosztályokba való besorolást is és arra konkrét terveket nyújt. Az előléptetés május 1-én és október 28-án történik. Követeli, hogy a betöltendő helyeket elsősorban azokkal töltsék be, akiknek — bár csak „jó” minősítés mellett — megvan a megkívánt szolgálati idejük és csak ilyenek nem léteben kerülhesen sor az előírt szolgálati időt be nem töltött, de „igen jó” minősítésű jelöltekre. Lehetetlen, hogy továbbra is olyan önkényeskedve, találmányra járjanak el az előléptetésnél, mint eddig. A tikket azzal végzi, hogy csak igazságokat akart felfedni az irányadó tényezők előtt, mert fel akarja rázni a közönyt és ezzel az állam számára a csendőrséget. A lap felhívja olvasóit, hogy minél többen szóljanak hozzá a cikkben foglaltakhoz.

A belügyminiszternek a költségvetési bizottságban mondott beszédével foglalkozik és az „Obzor”-hoz hasonlóan megállapítja, hogy a minisztert nem tájékoztatták eléggé a csendőrség igazi állapotáról és bajairól. Részletesen közli a miniszter beszédét, melynek egyik érdekessége, hogy csehül van írva, de a közbeszólásokra a miniszter tótul válaszolt.

A csendőrségen belül minden beosztásban és rendfokozatban szörnyen elterjedt a „besúgás” rendszere. Vannak őrsparancsnokok, akik besúgók nélkül nem tudnak megenni, és viszont vannak csendőrök, akik besúgói tevékenység nélkül nem lehetnének azok. Hosszú cikkben ismerteti ezt az áldatlan helyzetet, konkrét eseteket sorol fel, amikor besúgásokból keletkező torzalkodás, bizalmatlanság és ellenszenv a szolgálat ellátását is lehetetlenné tette, úgyhogy a legerélyesebb kézzel kellett intézkedni. Legelsősorban az őrsparancsnoktól kíván segítséget. Könnyörtelenül ki kell dobni minden besúgót és egyenes, nyílt útra szoktatni azokat is, akik eddig nem azon jártak.

Javaslat készül a katonai szolgálatnak közszolgálatba való beszámításáról. Felhívja az irányadó köröket, hogy ennek a csendőrségre nézve is joghatálya legyen.

Ama hírel kapcsolatosan, hogy a prágai rendőrigazgatóságnál be akarják szüntetni a rendőri sajtóirodát, azt fejtegeti, hogy a modern berendezkedés ilyen sajtóirodáknak nem beszüntetését, hanem további szaporítását kívánja, mert a nagy nyilvánosságra mindenkinek szüksége van.

A közbiztonsági szervezetek egyik csoportjának értekezletén, ahol a rendőrök viszonyairól volt szó, Putna tbk. erősen károskodott azért, hogy a rendőrt 20 éves szolgálat után a tisztviselői státusba nevezzék ki. A lap gúnyolódik, hogy Putna csendőr-tbk. másnak segít, de a csenuorokkal nem törődik.

—o—

Der Gendarm. (Németország.)

2/1930. szám.

Wetzel A. csendőrfőhadnagy ismerteti a porosz csendőrség és a pénzügyi hatóságok (adóhivatal és a végrehajtószolgálat hatóságai) szolgálati viszonyát. A birodalmi járulékról szóló törvény ugyan a békeidőben fennállott viszonyt megváltoztatta s a csendőrséget adócsalási bűnügyekben nagyobb közreműködésre kötelezi, a pénzügyi hatóságoknak pedig tágabb jogot ad a csendőrség igénybevételére.

Dr. Schaeuen Erich rendőrnagy hosszú értekezést ír a rendőrkutya alkalmazásáról. A rendőrkutyát a nyomozószolgálat egyik lényeges eszközének minősíti, éppúgy mint a csendőrt, rendőrt, ezek felszerelését, a motorkerékpárt stb., azonban alkalmazásukat csak határozott elvek betartása mellett tartja célravezetőnek. Ezeket az elveket az Eiche városában működő rendőriskola két másik tanárával összeállította s példákkal alátámasztva egyenként magyarázza. Részletes ismertetésük e lapszemle kereteit erősen túlhaladná s ezért annak előrebocsátása mellett, hogy érdeklődőknek a szerkesztőség készséggel áll rendelkezésre, csak az elvek egyszerű felsorolására szorítkozunk: 1. A rendőrkutya nem rendőr, nem detektív, hanem csak ezeknek a meghosszabbított karja, a rendőr 6-ik érzékszerve, eszköze. 2. A rendőrkutyákat egyenként, önálló feladat megoldására kell alkalmazni. Tömegben való alkalmazásuk nem kecs eget eredménnyel, mert egymást zavarják. 3. A rendőrkutya csak olyan szolgálatra használható, amilyenre beidomították. Ebben is csak akkor tekintethető megbízhatónak, ha azt állandóan gyakoroltatják vele. 4. Három rendőrkutyatípus van: 1. őreb, 2. nyomkövető eb, 3. védőeb. 5. A 4. pont alatti elnevezéseket rendszeresen használni kell, hogy minden csendőr tudja, hogy valamely kutyától milyen szolgálatot lehet követelni.

Wickert főcsendőr (kb. a mi őrmesterünk) a csendőrség ör- és szolgálati ebeinek a beszerzéséről, kiképzéséről, tartásáról és az előáll kiadások megtérítéséről régebbi lapszámokban megjelent véleményekre reflektál, s a csendőrség hathatósabb támogatását kérve, a rendőrséggel fennálló háttérbeszorítotttság megszüntetését sürgeti. A cikkből kitűnik, hogy a porosz rendőrségnek 626 különbözőtípusú rendőrkutyája van, amelyeket az állam szerez be, képez ki és tart el. Ezzel szemben a csendőrségnél 2000 magántulajdont képező védőeb van, amelyekért csak 6 márka tartási pótlék jár.

Der Gendarmeriebeamte. (Ausztria.)

111/1930. sz.

A belügyminisztérium 10. ügyosztályának (megfelel kb. a mi Büm. VI—b. osztályunknak) vezetőjéül dr. Ach Hermann miniszteri tanácsost, központi csendőrigazgatóvá (a mi csendőrfelügyelőnk) pedig Burg Jakab volt helyettesét nevezték ki. A lap a szakegyesülés nevében sok reménnyel telve, melegen üdvözli az új vezetőket.

Egy cikk bebizonyítja, hogy a közelmúltban bekövetkezett 2%-os lakbéremelés, a 13. hónapi fizetés 60%-ának kiutalása stb. a már megindult drágasági folyamatnak olyan nagy lendületet adott, hogy az a fizetésrendezésnek a mértékét már meg is haladta. Posta, távirtda, gáz, villany stb. mind megdrágult, mert a pénzügyminiszter egy-két adót fel-emelt, a csendőrség tagjai tehát újból segítséget kérnek a vezetőségtől.

Az illetékrendezésről szóló törvényhez kiadott 3. novella határozmányai közül említésreméltó, hogy a csendőrség központi igazgatójának (Gendarmarie Zentraldirektor) elnevezését „központi csendőrszemlélő”-re (Gendarmerie Zentralinspektor) változtatták.

SZAKIRODALOM.

Hadseregünk ellátása a világháborúban.*

A szerzők művük III. kötetében a kárpáti téli csatákat s csapataink anyagi ellátását beszélik meg.

1915 elején az A. O. K. elhatározta, hogy Przemysl várának felmentését, Galicia és Bukovina visszafoglalását a Kárpátokon át fogja megkísérelni az újonnan beérkező német hadsereggel s a balkáni hadszíntérről felszállított megerősítésekkel. Ezen csapatok beérkezése után kezdődött azután a közel négy hónapig dúló kárpáti csata. Przemysl felmentése ugyan nem sikerült. Nem az orosz túlerő, de a zordon természet, a méteres hó, a jég és fagy s az utánpótlási szolgálat nehézségei akadályozták meg ezt.

De bátor csapataink a Kárpátok gerincét megvédték, dacára, hogy a mély hóban a harcoktól kimerültek, sokan megfagytak. A sebesülteket, betegeket sokszor alig lehetett visszaszállítani, csapataink heteken át nem voltak fedél alatt, tartalékok híján mindig elsősorban küzdve, hol védekezve, hol ellentámadásba menve át.

A harcos létszám felének, eltekintve a más véres veszteségektől, a végtagjai, füle, orra fagyott le. Tudvalevő-

* Írták a m. kir. hadtörténelmi levéltár közreműködésével Gótl Jenő és Mojzer László ny. á. hadbiztos-tábornokok. Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedése, Debrecen—Budapest.

leg Kárpátainkat, különösen az első időben, nem sorcsapatok, hanem népfelkelők, sőt nagyobbbrészt hadtápalakulatok védték. Ezek és az alig kiképzett menetalakulatok hiányos ruházatban s csak részben felfegyverkezve értek a hadszíntérre és mégis sikerült az orosz túlerőt menten feltartani, de még a Kárpátok hegygerincén át is visszavetni, míg aztán a gorlicei offenzíva alkalmával megindíhattuk mi az előnyomulást úgy, hogy 1915 őszéig Magyarország, Galicia s Bukovina felszabadult.

Egyszerű, keresetlen szavakkal mondja el a munka, mily nagy gondosságra, körültekintő előkészületekre volt szükség, hogy a Kárpátokat védő, nem teljes harcértékű, csekély számú alakulatokat legáltalában szükségképen tudták ellátni.

E könyvben azonban megismerjük embereink igénytelenségét, hazafiasságát, türritadását is.

A munka főleg a Szurmay-hadtest magyar csapataival foglalkozik; a legendás híró generális, kinek vezérkari főnöke Röder őrnagy volt, a hirtelenében összetákoltt csapatokkal meg tudta oldani a reábizott legszebb feladatot, a magyar haza védelmét.

A nehéz harcokban a magyar katonák vitézségét illeti a pálma, de az is kétségtelen, hogy csak azért tarthattak ki, mert az anyagi szolgálat vezetésére hivatott emberek minden nehézség dacára, a maximumát végezték annak, amit lehetett.

S—y.

Április.

Az emberek lelkivilágának, hangulatának nem mellékes tényezője a körülöttünk élő természet, az időjárás. Nem mindig csak témaszegénység, ha két ember a reggeli találkozásnál az időjárással kezdi a szót. Nem mindegy, hogy az égi hatalmak napsugárral, vagy pedig zimankós esővel, kalapokat elsodró széllel köszöntenek bennünket reggelként. A tavasz, nyár, ősz, tél hangulata akarva, nem akarva lenyűgözi az embert; a Mindenség derűjéhezborújához vagy haragos kedvéhez alkalmazkodnia kell a mi hangulatunknak is. Hiába zárkózunk el szobák, könyvek, gondolatok független magányába, a természet hangulata elől elbújni nem tudunk, legfeljebb csak ideig-óráig.

Nyilván ez az oka annak, hogy április első napját választotta az ember a tréfacsinálás tradicionális napjává. Ez a hónap tréfálja meg a felhős időben elinduló esernyős, köpönyeges embert azzal, hogy meleg, napfényes időt hoz rá, a napsugaras időben esernyő és felöltő nélkül útrakelő ember nyakába pedig kiadós záporosót, vagy talán még havat is reázüdit. A természet ártatlan tréfája ez, amin csak nevetve bosszankodni, vagy bosszankodva nevetni illik az embernek. A természet tréfacsináló kedve aztán átragad az emberekre, áprilist jártnak egymással s ezeken az ártatlan tréfákon is csak nevetni, vagy legfeljebb nevetve bosszankodni illik.

Ez a nap a móka, az ugratás napja. Azé a pálma, aki szellemesebb, ötletesebb és aki — óvatosabb is a másíknál.

Es itt álljunk meg egy szóra. Április elseje előtt már napokkal kiszemeljük magunknak Pétert, akivel ilyen és ilyen tréfákat fogunk csinálni. Miért Pétert szemeltük ki, miért nem Pált? Azért, mert Péterről tudjuk, hogy lehet ugratni, a másikat pedig olyan embernek ismerjük, akivel felültetni, magyarárn szölvá: lóvátetni nem igen lehet. Es honnan ismerjük így, ilyen különbözőknek ezt a két embert? A mindennapokból. A valóságos élet tapasztalataiból.

Mert az élet nem nézi a kalendáriumot, annak mindig áprilisi kedve van, lépten-nyomon lóvátesz; ha nem vigyázzunk magunkra. Az életnek ezt az örökös áprilisi kedvét a kenyér körül folyó harcban szívesen utánozzák az emberek s ahol érnek, ott vezetnek félre, ott ugratnak be bennünket. Ezek a beugratások azonban nem az április elsejének könnyed tréfái, hanem komoly, sokszor tragikus végződésű „tréfák”. Önállótlan, kritika nélkül, bámész-kodva élő emberek hányan és hányan bukdácsolnak ezeken az évközi áprilisi tréfákon!

A mai számunkat néhány tréfás áprilisi kép tarkítja. Fényképészünk ravasz ügyeskedése az egész, de azért bizonyosak vagyunk benne, hogy sokan akadtak, akik felültek a Kálvin-téri csendőrszobornak, az egymás nyakában voltizsáló csendőröknek, az ágaskodó motorkerékpárnak, a Rákóczi-útra épített laktanyának, meg az autóbusszú átugrató csendőrnek. Levonhatjuk ebből a tanulságot, hogy mindent az életben, kis és nagy dolgokat egyaránt, gondolkodó fejjel és kritikus szemmel kell nézni, különben ott is becsapják az embert, ahonnan a legkevésbé várná. Például a Csendőrségi Lapokban.

—o—

Meghalt Krausz Antal ny. csendőrezredes. Az utóbbi hetekben még tevékenyen járt-kelt, dolgozott, halála megdöbbentő váratlansággal ért bennünket és barátainak nagy táborát. Szívurokgyulladás okozta a halálát 57 éves korában, március 27-én 10 órakor, a budapesti 2. honvéd- és közrendészeti kórházban.

1891-ben kezdte önkéntesi szolgálatát a volt cs. és kir. soproni 76. gyalogezredben, 1894 július 16-án lépett be próbaszolgálatra a csendőrséghez. Hadnagyi rendfokozatát 1895 november 1-én nyerte el s ez időtől kezdve mint szakaszparancsnok, majd hosszú időn át, ismételtén is, mint kolozsvári kerületi segédtiszt, mint szárnyparancsnok, a forradalmi idők után mint a belügyminisztérium VI. c) osztályának vezetője s végül mint a budapesti csendőrkerület parancsnoka, 1926 szeptember 24-én történt nyugalombavonulásáig teljesített tényleges szolgálatot.

Egyike volt a legkiválóbb csendőrtiszteknek, szolgálatban és magánéletben egyaránt. A tisztikar és legénység általános szeretetének és tisztelőetének örvendett egész hosszú szolgálati pályafutása alatt, de még nyugalombavonulása után is megtartotta a kapcsolatot azokkal, akiket a szolgálati sors valaha melléje sodort. A tényleges szolgálatból történt megválása után napjainak és energiá-

Trostenson, a harmincéves háború egyik svéd tábornoka és tüzérségi szaktekintélye, bőrágyút szerkesztett, hogy könnyebb legyen. Nem az egész cső volt bőrből, hanem a belső részt rézből öntötték, gyújtásra pedig üres vashenger volt becsavarva. A cső a töltőkamránál vastagabb volt, sőt erős vasgyűrűk fogták körül, hogy a löporgázok feszítőerejének jobban ellenállhasson. A cső többi részét vékonyabbra szerkesztették, csepűvel és vékonyabb kötelekkel csavarták körül, majd gipszréteggel vonták be, amelyet aztán lesimítottak és az egész csövet vastag bőrrrel vonták be. Az ágyú egészen jól megfelelt.

jának nagy részét szentelte annak, hogy a nyugdíjas, volt alárendeltjeit állásbajuttatásokkal támogatta. Sokan és sokat köszönhetnek az ő önzetlen, melegsívű, segítő támogatásának.

Azt mondhatjuk, hogy életének legutolsó napjaiban is tevékenykedett, dolgozott. Minden érdekelte s a napjai éppen úgy munkával teltek el, mint amikor még tényleges szolgálatot teljesített. Művészember is volt, nem mindennapi eredményekkel s néhány rajza a mi lapunknak is díszére vált.

Mély szomorúsággal mondunk búcsút az életből távozó öreg bajtársnak. Meg fogjuk őrizni az emlékezetét tiszteletben és becsülő szeretetben, amit nemcsak mint csendőrtiszt, hanem mint ember is megérdemel.

Március 30-án délután fél 4 órakor temették az egész budapesti csendőrség nagy részvéte mellett a farkasréti temető halottasházában.

Csendőrségi Közlöny, 9. szám. — Személyes ügyek:
Adományoztatott: a II. oszt. tiszti szolgálati jel *vaszaty Beia* ezredesnek, a II. oszt. tiszti szolgálati jel *vitéz Liptay László* századosnak. — *Névváltoztatás:* A belügyminiszter *Novozánski János* csendőrnök „Nádas”-ra, *Mórocz József* csendőrnök „Nagy”-ra, *Kacsi (Kácsuj) József* őrmesternek „Kádár”-ra, *Jakabovics Mihály* tiszthelyettesnek és *Árpád Mihály* nevű kiskorú gyermekének „Józsá”-ra, *Trnovszki Mihály* csendőrnök „Takács”-ra, *Liktor János* őrmesternek „Lehel”-re, *Skrabák István* őrmesternek „Szabados”-ra, *Krautman István* őrmesternek „Kemény”-re való névváltoztatását megengedte. — *Ideiglenes nyugállományba helyezettek:* *Barinka István, Csik Imre, Barabás István* g. tiszthelyettesek, *Antal Péter, Roszkopf Ferenc* és *Geszti Sándor* tiszthelyettesek. — *Szabályrendeletek:* A multévi 6. sz. Csendőrségi Közlönyben az újjas válgallér rendszeresítésére vonatkozólag megjelent rendelettel kapcsolatban az esőköpeny a rendszeresített cikkek sorából töröltek. Tisztek viselhetnek esőköpenyt, a közlöny a szín, anyag és alak tekintetében pontosan szabályozza a kérdést, valamint azt is, hogy az esőköpenyt tisztek is díszöltözethez egyáltalában nem, egyébként kizáróan csak esős időben viselhetik. A német vaskereszt és a vitézi jelvény viselési módját szabályozza a közlöny.

Fegyverhasználat. Március 15-én 22 órakor *Miklós Antal* szini őrsbeli őrmester szolgálaton kívül Szin község fútcáján felszólította a legényeket, hogy ne duhajkodjanak. A legények ennek a felszólításnak ellenszegültek, ezért *Miklós* őrmester *Izso Sándort* kardmarkolattal a kezefején megütötte, majd *Deák János* fejére mért ökölcsapásokat s azután kivont kardjával *Deák* balkarjára mért egy vágást. A legények kövekkel kezdtek dobálni, mire *Miklós* őrmester *Bódi Istvánt* az arcán és a balfülén megsebesítette a kardjával. Erre a legények elszaladtak. *Deák János* és *Bódi István* 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedtek, *Miklós Antal* őrmester sértetlen maradt. A kivizsgálás folyik.

Levél a szerkesztőhöz. Mélyen tisztelt Százados (Úr!) Engedje meg, hogy becses lapjának folyó hó 10-i számában megjelent „Szalánta” című vezércikkre szerény megjegyzést tehessen. Teljesen igazat adok a Csendőrségi Lapoknak abban, hogy világszerte jóhírnévnek örvendő csendőrségünket a szalántai esettel olyan szégyen érte, hogy nemcsak a mostani, hanem a régi csendőrök arcát is szégyenpír futotta el. A szégyenpírt csakhamar örömmé változtatta derék csendőrbajtársaink ügyes nyomozása, mely a testületet a keblében lappangó hiénától megszabadította. Nem kell azért a publikum előtt lehajtott fővel megjelenünk, mert az ország polgárai ismerik csendőrségünk érdemeit s azt is tudják, hogy a színaranyba is belekeveredhetik piszok, ezt azonban előbb-utóbb kidobják belőle s aztán megmarad az arany a maga teljes értékében. A magyar csendőrség erkölcsi tisztasága és érdeme olyan fényes, hogy azt a reáfröccsent szalántai piszok sem képes elhomályosítani. Teljesen osztom a cikk nézetét, amikor az őrsparancsnokra vezet vissza ennek a szomorú esetnek az előfordulását. Tökéletesen igaza van, mert elsősorban az őrsparancsnoknak van módja arra, hogy kiismerje alárendeltjeinek minden viszonyait, neki kötelessége a tiszti előjáróknak azonnal jelentést tenni, ha valamelyik csendőrnök hibát fedez fel. Az nem létezhetik, hogy legyen egy őrsön egy olyan csendőr, akit az őrsparancsnok nem ismer alaposan, még azt is tudnia kell, hogy hová megy, mit szokott csinálni, kivel érintkezik, mennyi pénze

vagy adóssága van, szóval mindent. Ha nem teszi meg, ő a felelős érte. Alkalmam volt betyárokkal szemben is állni, de még azokban is több betyárbecsület volt, mint a szalántai rablógyilkosban, mert ha a becületnek csak a legkisebb szikrája lett volna benne, amidőn cselekedetének tudatára jött, azzal a fegyverrel, amelyet évekig hordott piszok karmai között, lőtte volna magát föbe. De hitvány gyávasága nem engedte, mert másokat meg tudott ölni, de a telefonvezetékét már kesztyűvel fogta meg, nehogy egy kicsit a vilány megrázza. Engedje meg Százados Úr, hogy a nyomozást végző bajtársakat szeretettel üdvözöljem a Csendőrségi Lapok útján. Biztosan gondolom, hogy most már a csendőrség jobban fog ügyelni, hogy ilyen hiéna többé közje ne kerülhessen. Maradtam a nagyságos Százados Úrnak mély tisztelettel: Cibakháza, 1930 március 25-én, *Kovács Mihály* ny. vármegyei útbiztos, volt debreceni kerületbeli őrmester-őrsparancsnok.

Közlekedési Kihágások. A csendőrség és a rendőrség részére írta *dr. Élthes Gyula*. A mindössze 50 oldalra terjedő kis közlekedési zsebfüzet magában foglalja nemcsak a közlekedési nagy kódexbe felvett rendelkezéseket, hanem az úrendőri törvény és az 57.000—1910. B. M. sz. rendelet hatályban tartott rendelkezéseit, több közlekedési miniszteri rendeletet és a vidéki gazdák érdekében kiadott, a csendőröknek nélkülözhetetlen pótrendeletet, úgy, hogy feltalálhatók benne az összes szárazföldi közlekedési kihágások. Ezenfelül a kis kódex a szerzőnek a Kihágások Kézikönyve című könyve hatályon kívül helyezett közlekedési részének pótlásul szolgál. A könyvet a belügyminiszter segédletül való használatra alkalmasnak találta. Megrendelhető a szerzőnél, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 35, III. 8. Ára portómentesen 1 P 20 fillér, befizetési lappal.

Dicséreték. A budapesti csendőrkerület parancsnoka *Barabás Ferenc* tiszthelyettest, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt mint járőrvezető és őrsparancsnokhelyettes a közbiztonsági szolgálat minden ágazatában hazafias buzgalomtól áthatott készsleges és igen eredményes tevékenységet fejtett ki, továbbá őrsparancsnokhelyettesi működésében példás szorgalmával és magaviseletével bajtársainak jó példát mutat; *Strasser Mihály* tiszthelyettest, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt mint őrsparancsnokhelyettes és ideiglenes őrsparancsnok a közbiztonsági szolgálat minden ágazatában hazafias buzgalomtól áthatott, készsleges és igen eredményes tevékenységet fejtett ki, továbbá a legutóbbi időben mint osztálysegédmunkás az átlagot messze felülmúló pontossággal és ügybuzgalommal működik; *Lángi István* tiszthelyettest, mert 17 éven át mint járőrvezető és őrsparancsnokhelyettes a közbiztonsági szolgálat minden ágazatában őrsparancsnokának mindenkor teljesen megbízható és igen jó támasza volt, fegyelmezett, hazafias buzgalomtól áthatott és katonás magatartásával alárendeltjeinek mindenkor igen jó példát mutatott s az utóbbi időben mint osztály- és szárnysegédmunkás az átlagot messze felülmúló pontossággal és ügybuzgalommal működik; *Beke Dávid* tiszthelyettest, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt mint járőrvezető és őrsparancsnokhelyettes a közbiztonsági szolgálat minden ágazatában hazafias buzgalomtól áthatott, készsleges és igen eredményes tevékenységet fejtett ki, továbbá a legutóbbi időben mint osztálysegédmunkás, az átlagot messze felülmúló pontossággal és ügybuzgalommal működik; *Horváth Gábor* törzsőrmestert, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt mint járőrvezető és őrsparancsnokhelyettes a közbiztonsági szolgálat minden ágazatában hazafias buzgalomtól áthatott, készsleges és igen eredményes tevékenységet fejtett ki, továbbá a legutóbbi időben mint osztálysegédmunkás, az átlagot messze felülmúló pontossággal és ügybuzgalommal működik; *vitéz Farkas István* gy. tiszthelyettest, mert 19 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén lelkes készsleggel,

A világháborúból jól ismerik az állások megerősítésére szolgáló nyársbakokat, vagyis spanyol lovasokat. Ezeket a harmincéves háborúban fríziai lovasoknak hívták; alakjuk a favágóbakhoz volt hasonló, vízszintes összekötő rúdjukba lyukak voltak fúrva, amelyekbe hegyes karókat vagy vaspálcákat dugtak kétoldalról, úgy, hogy oldalnézetben ezek a pálcák egymással X-alakot képeztek. A nyársbakot a gyalogság még a XVIII. században is, szét-szedhető állapotban folyton magával vitte; a vaspálcákból minden embernél volt egy-egy.

leleményességgel és alapos körültekintéssel, az átlagon felül emelkedő igen eredményes tevékenységet fejtett ki, valamint, mert közel 2 év óta őrsparancsnoki minőségben alárendeltjeit helyesen befolyásolja, szakszerűen oktatja s általában őrsét példás rendben tartja; *Németh János* gy. tiszthelyettes, mert mint a budapesti csendőrtisztí étkezde gondnoka, az étkezés fellendítése terén ügybuzgó szakértelemmel, fáradhatatlan munkakedvvel és nagy szakértelemmel szép eredményt ért el; *Lukács Mihály* törzsrőmestert, mert helyesen létesített összeköttetései révén magzatelhajtásra mutató jelenségekről értesülve, annak tettesét leleményes körültekintéssel és fáradságot nem ismerő buzgalommal lefolytatott nyomozás során az igazságszolgáltatás kezébe juttatta; *Nagy Sándor* őrmestert, mert egy betöréses lopás tettesét eréllyel, párosult éberséggel és leleményességgel kézre kerítette s mert a közbiztonsági szolgálat iránt általában nagy érdeklődést mutat s azt teljes készséggel, átértett kötelességtudással teljesíti; *Fitos József* gy. tiszthelyettes, nagymarosi őrsparancsnokot azért, mert egy hónapokon át üzött nagyszabású csempészet leleplezhetése érdekében fáradságot nem ismerő buzgalommal, kitartással és igen értékes szak tudással járt el, miáltal a csempészek elfogását lehetővé tette, *dicsérő okirattal látta el*; míg *Jakobovics Mihály* és *Szabados István* tiszthelyettes, mert hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt mint járőrvezető és őrsparancsnok helyettes általában a közbiztonsági és államrendészeti szolgálat terén nagy szorgalommal és ernyedetlen buzgalommal működött, őrsparancsnokának a szolgálat összes ágazataiban mindenkor teljesen megbízható és igen jó támasza volt. fegyelmezett és katonás magatartásával alárendeltjeinek mindenkor igen jó példát mutatott; *Majoros Márton* törzsrőmester, törzsgazdasági hivatali segéd munkást, mert hosszú csendőrségi közbiztonsági és irodai számvetési szolgálati ideje alatt — főleg mint a törzsgazdasági hivatal segéd munkása — teendőit fáradságot nem ismerő, az átlagot messze felülmúló pontossággal és ügybuzgalommal látja el, példás szorgalmával és magaviseletével bajtársainak jó példát mutat; *Hegedűs István* törzsrőmestert, mert 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt kifogástalan magaviseletet tanúsított s az utóbbi években járőrvezetői

minőségben a közbiztonsági és a gödöllői különleges szolgálatban igen buzgó, szakszerű és igen eredményes tevékenységet fejtett ki; *Kalmár Lajos* törzsrőmestert, mert 9 évet meghaladó szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatot odaadó készséggel végezte s az utóbbi években járőrvezetői minőségben nagy buzgalommal, jó eredménnyel működik; *Bretas Ferenc* őrmestert, mert egy magzatelhajtás kiderítésében járőrvezetőjét készséges buzgalommal, öntevékenyen és igen eredményesen támogatta; *Laurinyecz János* gazdasági tiszthelyettes, a budapesti II. osztály gazdasági hivatala segéd munkását, mert hosszú csendőrségi közbiztonsági és irodai számvetési szolgálati ideje alatt — főleg mint a budapesti II. osztály gazdasági hivatala segéd munkása — teendőit fáradságot nem ismerő, az átlagot messze felülmúló pontossággal és ügybuzgalommal látja el, példás szorgalmával és magaviseletével bajtársainak jó példát mutat; *vitéz Erdélyi István* lov. tiszthelyettes, mert egyfőnyi járőri minőségben, tekintélyt parancsoló, erélyes és határozott fellépéssel egy 200 főnyi fenyegető magatartású tömeget szétoszlásra bír; *Csillik János* gy. tiszthelyettes, a megelőző, de főként az idegenrendészeti szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységéért; *Kollár György* tiszthelyettes, nógrád-bercei őrsparancsnokot azért, mert hónapokon át üzött nagyszabású csempészet leleplezhetése érdekében fáradságot nem ismerő buzgalommal és kitartással járt el, miáltal a csempészek elfogása lehetővé vált; *Bányai József* tiszthelyettes, őrsparancsnok helyettes, *Kácsuj József*, *Csapó Sándor*, *Lábodi József* őrmestereket, *Benkhardt József*, *Horváth Imre* és *Hambalkó György* csendőröket azért, mert egy hónapokon át üzött nagyszabású csempészet leleplezhetése érdekében fáradságot nem ismerő buzgalommal és kitartással őrsparancsnokukat hathatósan támogatták, miáltal a csempészek elfogása lehetővé vált, nyilvánosan megdicsérte.

Szakasparancsnoki kinevezés. A m. kir. belügyminiszter *Vaszary József* pécsi csendőrkerületbeli tiszthelyettes szakasparancsnokká nevezte ki.

Őrsparancsnoki kinevezés. A pécsi csendőrkerület parancsnoka *vitéz Lajoshányai József* tiszthelyettes őrsparancsnokká nevezte ki.

Egyedüli magyar hangszergyár az országban!

Általános elismert! Világmárka! Hegedű, tárogató, harmonika és az összes vonós és fúvós hangszerek. Romlott hangszerek javítása. Zenekarok felszerelése közvetlen a gyári áron. Árajánlatot ingyen küld az

Első Magyar Hangszergyár STOWASSER

kir. udvari szállító, a Rákóczi-tárogató feltalálója. — Bpest, II., Lánchíd-u. 5.
Alapított: 1770. évben. Csendőröknek kedvezményes részletfizetés!

SÁRGA JÁNOS
ÉKSZERÉSZ, ÓRÁS, MŰÖTVÖS

KIRÁLYI UDV. SZÁLLÍTÓ ALAPITVA: 1895. KOLOZSVÁR

BUDAPEST, IV. KIGYÓ-UTCA 5.
KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN - KLOTILD PALOTA

A csendőrség mélyen tisztelt Tisztikarát
ezennel tisztelettel meghívom

úri és egyenruha-osztályomba,
ahol a legelőzékenyebb és legszolidabb kiszolgálásban részesül.
Mély tisztelettel

Sport és lovaglókban is specialista

STANICS JÓZSEF
úri és egyenruha szabó szalonja
Budapest, IV., Váci-utca 20,
félem. — Telefon: Aut. 827-56

KATONAI ESŐKÖPENY gummizott kaki-szövetből, csuklyával **P 45**
KÖRGALLÉR minden hosszban csuklyával **P 50**
négy havi részletfizetésre is kaphatók
PANNONIA gummikereskedelmi Rt. Budapest VI., Andrassy-út 19. Tel. Aut. 268-54

Csendőrség és honvédség

számára szükséges
könyvek és térképek
kaphatók
GRILL-féle könyvkereskedésben, Budapest, V., Dorottya-utca 2.

Elöléptek. A budapesti csendőrkerületben törzsszermesterré: *Hatos Dénes, Leitner Károly és Csernák János* őrmesterek. — A szombathelyi csendőrkerületben törzsszermesterré: *Vida Márton és Rédecsi Sándor* őrmesterek; őrmesterré: *Fonyadt János és Fekete József II.* csendőrök. — A pécsi csendőrkerületben törzsszermesterré: *Punak Péter, Lipics József, Szabó Sándor III. és Horváth György III.* őrmesterek, őrmesterré: *Podhráczki József* csendőr. — A szegedi csendőrkerületben törzsszermesterré: *Lipcsei Gábor* őrmester.

Házasságot kötöttek: A budapesti csendőrkerületben *Szulics Lajos* őrmester *Truczko Annával* Kislétán. — A szegedi csendőrkerületben *Csipak István* őrmester *Szabó Ilonával* Homokmégyen; *Forgó János* őrmester *Kádár Magdolnával* Csanyteleken; *Jenei János* őrmester *K. Komlósi Erzsébet* Dobozen. — A miskolci csendőrkerületben *Bertalan Antal* törzsszermester *Majoros Etellel* Miskolcon, *K. Tóth József* őrmester *Drehóczki Erzsébet* Zemplénagárdon.

Delli Imre volt csendőrfőosztályvezető 1917 óta nem adott életjelt magáról. Hozzátartozói előadása szerint 1917-ben, amikor utóljára írt hozzátartozóinak, az ungvyei Tarnóc községben teljesített szolgálatot. Aki tud róla, közölje azt *Fekete János* ny. csendőrtiszt helyettessel (Szeghalom, Kinizsi-utca 11.).

Vass Károlyt és Janka Jánost, akikkel 1910—1915-ig Backamadarason (Erdély) együtt teljesített csendőri szolgálatot, keresi *Lukács János* ny. csendőrtörzsszermester (Szeged, Tábor-utca 7., Böröcz Sándor leveleivel).

Szabó Bálintot, aki 1917-ben *Németh Mihállyal* együtt *Rudafalván* (jelenleg osztrák megszállott terület) teljesített csendőrségi szolgálatot, keresi özv. *Tenácsok Alajosné* (Szentgotthárd, Desits Gyula-utca 17.) s kéri azokat, akik tudnak róla, közöljék ezt vele levélben.

Tollforgót keres *Makra Mihály* őrmester (Magyarbóly) s kéri azon bajtársát, akinek elsőrendű kivitelű, duplakötésű tollforgója eladó, hogy a toll árának feltüntetése mellett címét közölje vele.

Örsfőzónának ajánlkozik *Kurucz Anna* (1887-ben született), Budapest, Péterffy Sándor-utca 43, fsz. 1. sz. alatti lakos. Közgazdálkodás körüli teendőiben járatos.

Cikket nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk s azt közlés esetén megfelelően honoráljuk. A lapunkban megjelent közlemények tulajdonjogát fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad utánnymatni. — Kéziratokat nem adunk vissza. A közleményeket kérjük az ívnek csak az egyik oldalára, félhasábosan és írógéppel vagy könnyen olvasható írással írni. Kéziratok sorsáról csak a szerkesztői üzenetek között adunk választ, azért kérjük mindig megírni, hogy milyen jelige alatt válaszoljunk. — A szerkesztői üzenetekben mindenkinek válaszolunk, levelet nem írunk. Jeligéül kérjük kisebb helységek neveit választani, mert az azonos jeligékből származó félreértéseket csak így lehet elkerülni. Ha jelige nincsen megjelölve, az érdeklét nevének kezdőbetűit és az állomáshelyét használjuk jelige gyanánt. Közérdekű kérdésekre a „Csendőr Lekszikon” rovatban válaszolunk. Előfizetni csak legalább félévre lehet. A csendőrség tényleges és nyugállományu legénységi egyénei az előfizetési ár felét fizetik. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert a felszólítás költségét külön felszámítjuk. — A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Nemzeti Hitelintézet Budapest-krisztinavárosi fiókjának (Budapest I., Krisztina körút 141) 1672. számú csekk számlájára befizetni, a csekkre pedig feljegyezni,

Jól akar Ön vásárolni?

Divatosan akar Ön a tavasszal tetőtől-talpig felöltözködni?
Szőnyeget akar? Szövetet óhajt? Cipőre van szüksége?
Ruhát szeretne? Selyemre vagy csipkére vágyik?

Igénybe kell akkor Önnek vennie az oly jól bevált

kirakati készpénzáron

nyújtott folyószámlahitelt a

HAVAS ÁRUHÁZBAN

Tudnia kell: Önnek is csak előnyére lehet az a kapcsolat, amely már eddig is mintegy 20.000 vevőt fűz áruházzalhoz. De tudnia kell Önnek azt is, hogy semmiféle szervezetnek nem vagyok a tagja s így kezelési költségek nélkül tudom Önt jól és olcsón kiszolgálni. Keresse fel tehát bizalommal áruházzamat s meg vagyok győződve, hogy Ön is meglegedetten fog állandó vevőim napról-napra szaporodó hatalmas táborához csatlakozni. — **Videkre mintákat küldök**

HAVAS LÁSZLÓ Budapest, IV, Calvin-tér 1.

hogya a befizetés a Csendőrségi Lapok javára történt. — A hozzánk intézett leveleket így kell címezni: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest I. ker., Vár, Országház utca 30. szám”.

Szombathely, altiszti olvasókör. A csendőrvértanuk névsorát a vértanuk emléksobrának a leleplezésével kapcsolatban írt tudósításunk keretében, az 1928. évi 15. számunk 406. oldalán közöltük, az a névsor pontos és hiteles.

Csikszereda. Az 1919-ben felülbélyegzett és a felülbélyegzés során 50 százalékban visszatartott 4000 K-t kitevő összegről szóló pénztári elismervény az állammal szemben nem használható fel semmiféle fizetésre.

Cs. G. őrm., Enying. Ha az illető megszakítás nélkül lépett át a csendőrségtől vármegyei szolgálatba s a vármegyénél kapott állása nyugdíjképes állás, akkor a vármegyei szolgálatból való nyugalmabavonulása alkalmával a csendőrségi és vármegyei szolgálati ideje együttesen számít be a nyugdíj-idejébe. A nyugdíjösszeget pedig vagy a csendőrségnél elért rendfokozatának, vagy pedig a vármegyénél elért állásának megfelelően számítják, aszerint, hogy melyik a magasabb.

Nyilvántartó. 1—5. Választ a lekszikon-rovatban fog kapni. 6. Nem tudjuk megmondani, hogy mikor lehet újra nősülési kérvényeket beadni. Mi is reméljük, hogy már nem-sokára, most már a nős létszám erősen közeledik a megengedett százalék felé. Tekintettel arra, hogy még bizonyos fogyatéknak kell bekövetkeznie, azt semmiképpen sem lehet előre megmondani, hogy ez a fogyatéknak mennyi idő alatt áll be. Évek azonban nem kellene hozzá.

Hóvirág. Olvassa el a mai számunkban „Nyilvántartó” jelígre küldött üzenetünk 6. pontját. Az a hír, hogy a csendőrség legénységi állományú egyénei ezentúl csak a 40. életévük betöltése után adhatnak majd be nősülési kérvényt, teljesen légből kapott rémhír. Az ilyen kacsákat nyomban le kell lőni és a rémhírterjesztőknek is meg kell adni azt, ami dukál nekik. Az ilyen képtelen híresztelések tartják állandó izgalomban azokat, akik elég naivak, hogy mindennek felüljenek.

Szebb jövő. 1. Helyben költözködéskor a költözési költségek megtérítését csak akkor lehet kérni, ha valakinek a kincstári lakásból kell szolgálati okokból önbérelt lakásba költöznie, vagy pedig fordítva: önbérelt lakásból, ugyancsak a szolgálat érdekében kell valakinek kincstári lakásba beköltöznie. Azoknak, akiknek nincs kincstári lakásuk, lakbért folyósít a kincstár s a lakbértől önmaguknak kell lakásról gondoskodniok. Ha a háztulajdonos emeli a lakbért s azért a lakó más lakást bérel, a költözködési költségeit magának kell viselnie. Jól tudjuk, hogy a lakbérre általában rá kell fizetnie még a legszerényebb igények mellett is, de képzelje el, micsoda hurcolkodás folynék negyedévenként, ha a mindenkori költözködési költségeit a kincstár fedezné. Ebben az esetben még az is lakást változtatna, akire a mostani lakásában görbén nézett a kakas s így aztán annyi költözködési költség merülne fel, hogy abba igazán tönkrementhetne a kincstár.

Várományos. Hamarosan megkapják a háborús emlékérmét. Rengeteg embernek kell az igazolványokat kiállítani. A háború befejezése óta közel egy tucat év telt el s ha eddig megvolt az emlékérem nélkül, nem szabad most napok miatt türelmetlenkednie.

Türelm. Olvassa el a mai számunkban „Nyilvántartó” jelígre küldött üzenetünket. Derék dolog a határozottság, de azért meg kell gondolni mindent. Sok mindentől függ ez, leg-

főképpen pedig attól, hogyan éreznek egymás iránt. Amilyen hitvány dolog a hitegetés és amilyen hiba az alap nélkül való, időelőtti, könnyelmű eljegyzés, éppen blyan hiba volna mindent eldobni magától s mindent eldobatni a leánnyal is azért, mert máról-holnapra nem lehet lakodalmat tartani. Ön — mint írja — már 8 éve szolgál a testületben s ebből nyilvánvaló, hogy a nősülési kérvényét a tilalom megszünte után hamarosan vagy nyomban beadhatja. Egészen más dolog az, ha egy 23—24 éves csendőr beleszeret egy leányba s nyomban el is jegyzi. Ez már több a vakmerőségénél. Ilyen fiatal korban többnyire szalmaláng a szerelem, a hosszú évekre nyúló kölcsönös leköötöttség pedig jóra csak a legkritikább esetekben vezet. Altalában nehéz ilyen kérdésben tanácsot adni, önnek sem adhatunk, de ha a fent mondottakból valamit a hasznára kiokoskodik, annak őszintén örülni fogunk, mert a probléma valóban nehéz.

Kolozsvár. Áthelyezési kérelmeket elvi okokból már régen nem közlünk. Különbön sem tennők abban a formában, ahogyan ön kívánja. Eltekintve attól, hogy olvasóink egymásközötti s a szerkesztőséghez címzendő jelíres levelezését bevezetni nem óhajtjuk, már csak azért se közölhetjük az ilyen burkolt áthelyezési kérelmeket, mert nem látunk abban semmi titkolnivalót, hogy valaki valahonnan máshová szeretne jutni. Elvégre az ilyesmire mindenkinek lehet akár ezer oka is s ha ezek között komoly ok is akad, miért ne törekedhetnék valaki nyilant arra, hogy ide vagy oda áthelyeztessék? Ön kifejezetten megmondja a levelében, hogy ezzel a burkolt áthelyezési kérelemmel az előjárói részéről önt esetleg érhető előnytelen megítélést szeretné elkerülni. És ha, tegyük fel, a kérelmet közölnök s annak alapján akadna is, aki önnel a csereáthelyezésbe belemenne, akkor hogyan állana oda az előjárói elé ezzel a suttvomban kiokumlált áthelyezési dologgal? Vagy úgy gondolta talán, hogy akkor már mindegy, mert úgyis más vidékre megy? Nem hisszük önről, hogy ezt így tervezte volna, de higgye el, hogy a gondolatai mélyen, úgy, hogy saját maga se tudott róla, ez az elgondolás vezetett. Legjobb az egyenes út, a teljes nyíltság. Ne legyenek az embernek ilyen rejtőzködő terve, mert éppen ezzel teszi ki magát ferde megítélésnek még akkor is, ha tisztán csak félénkség vezet ebben. Sokkal, de sokkal jobban kell bízni az előjárókban, megértik azok mindenkinek az érdekeit, vágyait, csak meg kell nekik őszintén mondani. Forduljon csak bátran elsősorban éppen az előjáróihoz, segítenek ök, ha lehet. Ha pedig az előjárók nem segíthetnek valamin, akkor senki se segít azon. Nekünk végeredményben mindegy, hogy ön mit hogyan tesz, de önnel nem mindegy.

Uzsoki szoros. 1. Választ a lekszikon-rovatban kapott. 2. Ilyen nevű pénzintézet nincs. 3. Azt kérdezi, hogy helyes-e az, ha a csendőr a laktanya előtt járdát seper? Ön azt mondja, hogy ez nem helyes, mert a civileknél a nők dolga ez. Teljesen igaz van, sőt még akkor is igaz van, ha a civileknél akár a férfiak is megtennék ezt. Az igaz, hogy a munka nem szégyen, de mindenki azt a munkát végezze, ami a hivatása körébe vág. Az is helyes, ha a csendőrnél a konyhakertben nem derogál a kapa, de utcát azért a csendőr ne seperjen.

Sz. F. ny. cs.-törzsrőrmester, Söjtör. Nyugállományban nősülhet, anélkül, hogy erre engedélyt kérne. A házasságkötést a gazdasági hivatalhoz annak idején jelentse be s kérje, hogy felesége után családi pótlékban részesüljön. A kedvezményes vasúti utazásra jogosító arcképes igazolványt is kérheti a felesége részére. Ha a házasságból gyermek születik, családi pótléket az után is kérhet, a folyósításnak nem lesz akadálya. A

KI MINT VET, ÚGY A RAT!

**Mauthner-magnál jobbat
seholsem kaphat!**

Mauthner Ödön

MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMŰ R. T.

Központ:

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 33

Újonnan átalakított és megnagyobbított belvárosi eladási helyisége a

Ferencrendiek templomával szemben!

BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4

Főárjegyzék, növényárjegyzék, őszi árjegyzék

Ingyen és bérmentve!

nyugállományban nősülők özvegyei azonban a kincstártól semminemű ellátásra igényt nem tarthatnak.

Más élet. Csak a kötelezője letelte után, vagy felülvizsgálat folytán szerelhet le, utóbbi módon persze csak akkor, ha beteg. Ha felülvizsgálat útján szerel le, végkielégítést csak 5 évi (4 év, 6 hónap, 1 nap) csendőrségi szolgálat után kaphat.

A jövő. Olvassa el az 1925. évi 12. számunk 218. oldalán közölt pályázati feltételeket és kísérelje figyelemmel a község-házán a Budapesti Közlönyt, valószínűleg májusban közlik a pályázati hirdetményt. A pályázat feltételei lényegben 1915 óta nem változtak, a fent jelzett ismertetésünkből tehát előre is tájékozódhatik. 2. Olvassa el lapunk 1928. évi 9. számában közölt 48. lekszikonválaszunkat.

M. J. tő. 1. Nyugállományban engedély nélkül nősülhet. Olvassa el még a mai számunkban „Sz. F. ny. cs.-törzsörmester, Söjtör” jeligére küldött üzenetünket is. 2. Kegyelemi úton kérheti, hogy a katonai szolgálati ideje a nyugdíjidejébe beszámíttassék. Indokolásul hozza fel a betegségét, erre vonatkozólag igazolványokat is szerezzen be, lehetőleg az akkori kezelőorvostól, vagy olyanoktól, akiknek a betegségéről tudomásuk volt. Igazolni kell azt, hogy csendőrségi szolgálatra nem jelentkezhett és csatolja az akkori rokkantságára vonatkozó s a leveleiben említett hadbiztonsági okmányt is. A megszakítás nem hosszú, lehet, hogy a kérelmének eredménye lesz. A kegyelmi kérvényt a nyilvántartó gazdasági hivatalhoz kell felterjesznie. 3. A nyugdíjba számítható szolgálati idejét helyesen számították ki. 4. Ennyi illetékes.

Háromlevelű. 1. Olvassa el lapunk múltévi 10. számában „Napoleon császár” jeligére küldött s az abban hivatkozott előző üzenetünket. 2. Magánúton útmesteri tanfolyamot végezni nem lehet. Az útmesterség állami állás, állami pályázati hirdetmények alapján, állami kiképzésben részesültek számára. Az útmesteri álláshoz nem szükséges négy középiskola. Kísérelje figyelemmel otthon, a község-házán, a Budapesti Közlönyt, ahol ezek a pályázati hirdetmények megjelennek.

Öz. Tenáczek Alajosné, Szentgotthárd, Desits-utca. Kérelmét a hírek között mai számunkban közöltük. A levelében talált 16 f bélyeget lapunk javára bevételeztük.

N. J. örm., Komárom. A rendőrséghez most vetek fel Budapesten 40 főt, újabb létszámkiegészítésre sokáig nincs kilátás. Olvassa el egyebekben a múltévi 19. számunkban „Fel-

tamadunk” jeligére küldött üzenetünk 4. pontját és a múltévi 10., 15., 24. számunkban a vámőrséghez való felvétellel kapcsolatban adott üzeneteinket.

Alba. 1. A székesfehérvári lakbér az áthelyezettnek Székesfehérvárról való elutazása napjával szűnik meg s e naptól kezdődik a Siófoknak megfelelő lakbér illetékessége (Illeték-szabályzat 5. §. 8/a és 9. pontok). 2. Ha a lakás illetékszerű, a hátralevő hónapok lakbérét (a ténylegeset) a kincstár fedezi, mert az áthelyezett a lakást a kincstár rendelkezésére bocsátotta. A kerületi parancsnokságtól kellett volna az illetőnek kérnie. A leszámolást az áthelyezés után illetékes gazdasági hivatal köteles eszközölni. A kincstár által fizetett lakbérösszeget a dologi kiadások 2. (elhelyezési költségek) alrovatán kell elszámolni.

Jánoshegy. Az őrsállomásnak őrzőkeretében való leportyázása éppen olyan külszolgálatnak számít, mint az egész őrzőkeret portyázása, a vezénylési pótdíj felszámítása szempontjából tehát az egész őrzőkeret időtartamát — elindulástól a bevonulásig — az őrs állomáshelyén kívül töltött szolgálatnak kell tekinteni.

Dolgozni akarunk tovább. 1. Adja be a kérvényét annál a kerületi parancsnokságnál, ahol legutóbb szolgálatot teljesített. Csatoljon orvosi bizonyítványt, hogy az a betegsége, amely miatt annak idején nyugállományba került, annyira javult s általában az egészségi állapota olyan, hogy újból szolgálatképes. Pontos természetesen az, hogy volt előjárói a visszatérnyelgesítését kívánatosnak véleményezzék. Ha visszaveszik a tényleges szolgálatba, előbbi szolgálati állásának megfelelő beosztásra számíthat s esetleg a továbbiakban is úgy alakulhat a dolog, amint azt reméli. A kérvényben úgy kell leírni a magánviszonyait is, amint azok vannak. Őszintén szólva, nekünk nem sok a reményünk a siker iránt, de megpróbálhatják. 2. A nyugállományba helyezés napját követő egy éven belül kell elhelyezkedni véglegesen a lakbér szempontjából. Ha tehát ebben az első évben véglegesen Kaposvárt telepedtek meg, azt helyhatósági bizonyítvánnyal is igazolták s a lakbért is ennek megfelelően folyósítja a gazdasági hivatal, akkor továbbra is a kaposvári lakbért kapják, ha egy év után bárhova költöznek is. Az előfizető mivoltukat igazoló címszalagot fölösleges volt beküldeni hozzánk. A válaszadásoknál nem nézzük, ki előfizetőnk s ki nem, egyforma szívességgel adunk felvilágosítást a csendőrség minden egyes tagjának.

Fényképezőgépek

prizmás látcsövek

6—12 hónapig terjedhető részlet-fizetésre készpénzáron, ellenőrizhető eredeti gyári árjegyzék szerint.

HATSCHEK és FARKAS
optikai és fényképészeti szaküzlet

BUDAPEST, IV., Károly-körút 28. (Közp. városháza épületében).
Fiók: VI., Andrásy-ut 31. (Nagymező-u. sarok.)

Kérje legújabb nagy képes árjegyzékünket.

A m. kir. csendőrség tagjai legolcsóbban

vásárolnak posztót, fehérneműt és textilárut

FEKETE JÓZSEF

á r u h á z á b a n

Budapest, VI. ker., Király-utca 84. sz.

Kedvező fizetési feltétellel.

**Kérjen költségmentes vételkényszer
nélküli próbacsomagot!!**

Az összes katonai kitüntetések, (miniatűrben is) katonai érem-zománcjelvények, **sportérmek,** versenydíjazások céljára szobrok, serlegek, vésetek, irodai gumibélyegzők, felirati **Morzsányi Józsefnél Budapest,**

IV. kerület Eskü-út 5. Kívánatra árjegyzéket küldünk.

Alapítva: 1870. Telefonszám: Automata 822—17.

REFORM RUHÁZATI R.-T. BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 7. (Félemelet).

Allandóan dús választék: kész női-, férfi- és gyermekfelsőkabátokban, férfi- és gyermeköltönyökben, bel- és külföldi szöveteiben, selyem-, mosó-, és vászonáruban, szőrmében, szőnyegeken, kötött-szövött áruban, ágy- és asztalneműekben, paplanokban, takarókban, női és férfi fehérneműekben, stb., stb. **Tavaszi divatáruban rendkívül dús választék!** **Kedvező fizetési feltételek! Telefon: Aut. 132-96.**

Arumintákat és egyes ruhadarabokat megtérintésre készséggel küldünk. — Vidéki megrendeléseket aznap elintézzük!

LEGÉNY A GÁTON.

— Regény —

ÍRTA: BARÉNYI FERENC.

(10.)

— A szegény Vaszi, tudja, az a postakocsis, akit a postarabláskor agyonverték, határtalan rajongásában elnevezte szép örmesternek s ez rajtaragadt; így emlegették már örsvezetőkorában. Nagyon kiváló, derék ember. Érdekmereztetet is kapott életmentésért. Ezt a postarablást is ő nyomozta ki, azért lett hamarabb örmester. Most már ő az örsparancsnok itten, szegény Czauber örmester halála után őreá bízták az örsöt. Hát azt hiszem, méltóbbat nem is találtak volna erre a helyre. Ugyebár?

— Bizonyára — helyeselt Balogh kelletlenül és idegenkedve nézve, hogy Gizi mennyire belemelegedett a csendőrök és különösen a Gál Imre magasztalásába. Nagy, barna szeme lelkesen izzott és halovány arcát az elragadtatás bíbora pirította el. De Balognak nem maradt ideje, hogy gyanakodó megállapítását tovább feszegetse, mert akiről beszélgettek, hangos kopogtatás után belépett az irodába.

— Csokolom a kezét — köszöntött a belépő Gál Imre. —

No mi, kit látok? A titkár úr. Jó mapot kívánok. Nem is reméltem, hogy ilyen hamar szerencsénk lesz. Megint hivatalvizsgálat?

Balogh bár udvariasan, de mégis meglehetősen hűvösen fogadta Gál Imre üdvözlését. Helyette Gizi felelt meg a kérdésre: — No hallja, csak nem gondolja a titkár urat olyan mord irodalomlynak, hogy csak hivatalvizsgálatra jön hozzánk. Mostan, ez egyszer nem hivatalosan, hanem látogatóba jött ...

— Annál kedvesebb a titkár úrtól s annál kellemesebb reánk nézve. Hát meg kell adni, hogy szép ez a vidék, úgy-e, titkár úr?

— Igen, nagyon szép — felelte zavartan Balogh.

— Éppen jókor jött, örmester úr — elegyedett bele Gizi a már veszedelmes területre csapó beszélgetésbe s Jolán levelet nyujtotta Gál Imrének. — Levelet kapott, tessék.

— Kezét csokolom — köszönte meg Gál Imre s átvette a levelet. Amikor az frást felismerte, a boldog meglepetés mosolya derítette fel komoly arcát.

— Látom, megörvendett a levélnek — szölt Gizi, aki észrevette a hatást. — Persze, már régen nem kapott ilyen levélkét — füzte hozzá jelentősen.

— Igen, régen — felelt Gál Imre s most majdnem ő jött zavarba, annyira megilletődött.

Baloghot fúrta a reménykedő kíváncsiság; szerette volna tudni, hogy milyen levelet kapott ez a szép szál ember, akire ő már csak féltékenykedve tud felnézni. — Persze, női írás? — vetette fel a kérdést, hogy kiugrassza a nyulat a bokorból.

— Csakis — mondotta Gizi jelentősen és fátyolos lett a szeme — szép gyöngybetűs női írás, lila tintával ...

— Igen, női írás — vallotta be Gál Imre zavart mosollyal — de nem kell mindjárt rosszra gondolni.

— Nem is — erősítette Balogh nekividámódva — csak a legjobbra ... — Most már barátságosabban mosolygott Gál Imrere s ha nem restelte volna, hangosan felkacagott volna a nagy boldogságtól, hogy lám, ez a daliás, szép ember más berekben van érdekelve.

Gál Imre hamar búcsúzott, sietve igyekezett haza, hogy

Magyarország legjobb hírnevű óráscége.

BRAUSWETTER JÁNOS, SZEGED.

Elsőrangú órajavitóműhely. Ó Argyazék órákról és ékszerekről.

Csendőrségi szállító!

Khaki posztó, Loden, szintartó gyapju, a legerősebb strapára, méterje — — — — — 15'20 P
 Ugyanaz „Herkules Loden” minőségben — — — — — 17. —
 Khaki kamgarn, szintartó, tiszta gyapju — — — — — 18'50
 Ugyanaz extra finomban — — — — — 22'50 — 25. —
 Csendőrkalap-toll, valódi kakastoll, csak dupla, dus kivitelben van raktáron, tollforgókkal együtt 7.60
 a 40 év óta fennálló és a csendőrségnél elismert

M Á R E R

egyenruházati intézetében

Budapest, VIII., Baross-tér 9.

a Keleti p.-udvar érkezési oldalán,

Telefon : József 321—78.

Egyenruhák külön mérték után 3—6 havi hiteltre.

Egyenruha-szabóságom és sapkaműhelyem a helyszínen személyes szakképzett vezetésem mellett működik.

Hegedű
Armonium
Tárogató csak itt a valódi
Cimbalom
Harmonika
Gitara

és az összes legjobb hangszerek, továbbá a legjobb rádiókészülékek csakis itt a gyárban kaphatók.

Művésziessen javít, legjobb hurokat készít. Argyazékot ingyen küld.

MOGYORÓSSY GYULA m. kir. szab. hangszergyára
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 71.

Egyedüli magyar hangszergyár az országban Csendőrségnek részletfizetés kedvezmény

Lábizzadás, kézizzadás és hónaljizzadás

csak helyes testápolással szüntethető meg.

E célra szappan

helyett használjunk

SUDORÁN-t.

Ez egy amerikai recept szerint készült szappan, melynek hatása nem abban nyilvánul meg, hogy a porusokat eltömíti vagy összehúzza, hanem az epidermisen át beszorítja és az okot gyógyítja meg, hogy az okozat mával elmaradjon. Nem mint gyógyszer, hanem mint bőrápoló szer nyújtja hatását. Bekenés után nemcsak az izzadás és esetleges penitens szag múlik el azonnal, hanem a testbőrt barsonyos, puhává teszi és így azt a kergesedéstől megóvják. Mint testápoló szert, a legtöbb turista használja és többszáz csendőr is tagjai állandóan vevőim, kiktől állandóan érkeznek elismerő nyilatkozatok. Ezért a m. kir. csendőrség tisztelt tagjai részére P 1'50 helyett P 1'20-ért szállítom. Négy tégelyen felül megrendelésnél a postaköltséget is magam viselem. A csomaghoz csekklapot is mellékelek, azon utólag fizethető az összeg.

Kívánatra bármely órnek küldök mintaküldeményt, melynek ára csak akkor lesz kiegyenlített, ha annak jó hatásáról meggyőződést szerztek. Husz évnél régebbi idő óta van forgalomban Készítő **MOLNÁR JÁNOS** vegy. laboratóriuma, **Bozsok** (Vas m.). Ugyanottmegrendelhető.

Jolán levelét mielőbb elolvashassa. Alig ért az örsirodába, a kíváncsiságtól égve tépte fel a borítékot: egy ismeretlen kézírású boríték hullott ki belőle. — Jolánnak van címeze — állapította meg esodálkozva; amint a borítékot tapogatta, érezte, hogy levél van benne. Izgatottan szedte ki s álméllködő szemmel kezdte olvasni: „Testvérke! Valaki, aki ismeretlenül is nagyon szereti Testvérdét...” Gál Imre keze ököbe szorult. Hát ki tudhatott róla, hogy Jolánt Testvérdének nevezi? „... ne higgyen Gál örsvezetőnek, mert nagyon el van bízva, hogy minden lány öbélje szerelmes...” Fanyar mosoly húzódott Gál Imre arcán. „... felejtse el Gál örsvezetőt, mert van neki szeretője...” Homlokán dagadni kezdtek az erek, amint az ármányos írás olvasása mindinkább megharagította. „... van itt olyan lány is, akit el fog venni feleségül. Karácsonykor lesz az eljegyzés...” — Hazugság — dohogott Gál Imre mérgesen —, alávaló hazugság! — „... tépje hát ki a szívéből Gál örsvezető emlékét, felejtse el mielőbb. Ezt kívánja ismeretlen jóakarója!” — Gyalázat! — hördült fel Gál Imre egyenes lelkéből a felháborodott megvetés és egyre tornyosodó bős haragjában vasöklével olyat csapott az íróasztalra, hogy a tolltartó és tintásüveg egy pillanatig olyan boszorkánytáncot jártak, mintha földrengés rázta volna meg az épületet.

— Ki lehet ez az „ismeretlen jóakaró” — tanakodott magában háborgó lélekkel —, „jóakaró”, a gyalázat! — Majd a végére jár és leleplezi a titokzatos levélíró. Nem azért csendőr, vérbeli nyomozó, hogy ne tudjon ilyen névtelen levelezést kideríteni... Apróra megvizsgálta a levélpapírost, a borítékot, a bélyeget. Azt még meg tudta állapítani, hogy a levelet hol adták fel, mert az itteni postahivatal bélyegzője volt rajta. De sem a feladás, sem a kézbesítés idejét nem tudta kibetűzni, mert mind a két pecséten a keltezés elmosódott.

— Hát itt adták fel, az bizonyos — állapította meg az első nyomot. — De kicsoda?... Csakis idevaló... Kinek érdeke, hogy Jolán szakítson vele?... Lássuk csak. Persze, csakis nő lehet, hogyne, hiszen a névtelen levél írása is női írás. Sorra szedte női ismerőseit. Kezdte a felvétel és úgy ment végig a falun. — ... Borbolyáné? Eta?... nem ő volt. Különböztet ismeri is Eta írását, de nem is férne össze Eta egyenes jellemével az ilyen aljas aknamunka... A jegyzőné?... az már öregasszony, semmi érdeke... A pápa felesége?... Vénasszony, írni se tud... De a leánya? Szilvia?... — Gál Imre gyanakodva csóválta meg a fejét: — Szilvia, igen, ő lehetett... Haragszik is rá, hogy nem ment el a nyáron a találkára. Lássuk csak, Szilvia... de nem... Azert mégis csak Szilvia lehetett, aljas, bosszúálló lélek... Bizonyára ő volt az álarcos rágalmozó... De hogyan tudná leleplezni?

Gondolkozva járt fel-alá az irodában, aztán, mint akinek egyszerre jut valami az eszébe, hirtelen megállt. Honnan tudhatta meg Szilvia a Jolán címét és hogy Testvérdének hívja?... A postán? Csakis. Valamelyik levelét felbontotta és elolvasta...

Gondolataiba mérülve megint leült az íróasztalhoz: — Nem lehet... Levelet nem bonthatott fel, mert hiszen Gizi maga kezeli a postát. Kizárt dolog... Gizi nincs is valami nagy barátságban Szilviával... Gizi... ismételte elgondolkozva. Lehetetlen, a postahivatalnok... nem lehet... — Tagadta, cáfolta magában, de mégis, mindig visszatért rá. Mind nyilvánvalóbbá lett előtte, hogy csak Gizi tudhatta a Jolán címét. — Lám Gizi... Kedves, jó leány... Mindig olyan

Ah, dehogya, ha szerelmes akarna lenni, úgy mást keresne... kedves volt hozzá, néha oly különös volt a szeme nézése...

Gál Imre a tenyerébe hajtotta a fejét s úgy töprengett: „... A címet Szilvia csak úgy tudhatta volna meg, ha a jelenlétében adott volna fel valaha egy Jolánnak szóló levelet... De sohasem volt ott Szilvia, amikor a Jolánnak szóló levelet feladta s mindig Gizinek adta át a levelet... Gizi... Hm... — Ahogy gondolkodott, megint az eszébe jutott, hogy honnan tudhatta volna meg a névtelen levélíró azt, hogy Jolánt Testvérdének hívja. Nyílt levelezőlapon sohasem írta így, csak a levélben. Hát az illető nem tudhatta volna meg másképpen, csak úgy, hogy felbontotta valamelyik levelét.

— Disznóság — háborodott fel Gál Imre —, felbontották a leveleket. — Mérgesen csapott megint az asztalra. — Gizi volt! Csak ő lehetett... Csak ő bonthatta fel a levelét s elolvasás után ismét beragasztotta s elküldte. Gizi volt. — Haragosan felállt. Elhatározta, hogy a végére jár a dolognak. Mindenekelőtt a legfontosabb, hogy megláthassa valahol a Gizi írását, meg a Szilviáét is. Addig nem is megy át a postára. Látni sem akarta Gizit, annyira bántotta az ő egyenes csendőrlelkét, hogy Gizi postahivatalnok létére megsértette a levéltitkot.

Gál Imre fokról-fokra mindjobban felmérgeződött. Dühösen fogta össze a levelet, hogy a borítékkal együtt eltegye. — No és Jolán? — gondolta meg nem szűnő haraggal, — Jolán csak egyszerűen elhitte az egész hazugságot? Meg sem kérdezte, hogy igaz-e? Rögtön elhitte s szó nélkül elküldte neki a névtelen levelet. Minden sor írás nélkül...

Haragja most Jolán ellen fordult: — Jolán elhitte, amit az aljas, névtelen levélíró hazudott. Csak elküldte a névtelen levelet, minden megjegyzés nélkül... — Ez a feltevése még inkább felháborította s lobbanó haragja még akkor sem lohadt le, amikor a másik borítékban felfedezte Jolán levelét. — Mégis írt, hadd lássuk — s a levél olvasásába fogott. — Tehát három hónapja, hogy ez a névtelen levél íródott... Három hónapig tartotta Jolán magánál... Miért?... És miért küldötte el mostan?... És még szerencsekívánatait is küldi az eljegyzéshez! Meg sem kérdezte, hogy igaz-e?... Persze, mert könnyebb így neki majd a Mesterrel előállni. Az a igazember mázolólegény az oka mindennek.

Magyar királyi

84.000 sorsjegy

Minden második

Osztálysorsjáték

42.000 nyeremény

sorsjegy nyer!

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

500.000

(egy félmillió pengő)

Jutalom és nyeremények: || 50.000, 40.000, 30.000, 300.000, 200.000, 100.000 P || 25.000, 20.000, 10.000 stb. stb. pengő, összesen 8 millió pengő, mely összeget készpénzben fizetik ki.

HUZÁS ÁPRILIS HÓ 16-ÁN KEZDŐDIK!

Az I. osztályú sorsjegyek hivatalos ára:

Nvolcad 3 P — **Negyed 6 P** — **Fél 12 P** — **Egész 24 P**

Sorsjegyek az összes árusítóknál.

FUCHS SÁNDOR

Csendőrségi és egyenruházati felszerelési cikkek szaküzlete

BUDAPEST, VI, Gr. Zichy Jenő-u. 24.

Cégemnél a legjobb minőségű árut, legolcsóbb készpénzárban felár nélkül, a legkedvezőbb részletfizetésre vásárolhatja.

Árjegyzéket, szövetmintákat, legolcsóbb ármegjelöléssel kívánatra azonnal és teljes készséggel küldök.

KÉRÉKPÁR, VARRÓGÉP, RÁDIÓ, GRAMOFONOK, LEMEZEK

RÉSZLETRE!

GLOBUS—KOVÁCS JÓZSEF

BUDAPEST, VI. KER., PODMANICZKY-UTICA 1. SZ. Nyugati p.-u. közepében. — Telefonszám: Aut. 198-20. PHILIPS és TELEFONGYÁRI vevőkészülékek, hangszórók, anódptólók, től-tők-12-18 óra. Alkatrészek, felszerelések gummiárúk, szakszerű javítások

Jolán levelének olvasása nemhogy lehütötte volna Gál Imre háborgó kedélyét, hanem még jobban felizgatta. Elfedkezett megint a mindig jól bevált, régi ételről, hogy fontos dolgokban ne határozzunk mindjárt melegiben, hanem aludjunk rá egyet. Várjunk legalább egy napot a döntéssel, amikor higgadt ésszel jobban meg tudjuk ítélni a körülményeket. Gál Imre megint beleesett abba a hibába, mely az életben annyi keserűség okozója. Forró fejjel, megfontolatlanul, azonnal válaszolt Jolánnak. Persze a hevenyében megírt levél a lehető legrosszabbul sikerült. Siettékben, vagy akarral, a megszólítást is elhagyta. Azt írta, hogy senkinek sem tartozik számadással. Annak udvarol, akinek akar, s ehhez senkinek semmi köze. Azt veszi el feleségül, akit akar és nem kéri hozzá másnak a beleegyezését. Egyébként is ő nem szólt bele akkor, amikor Mester, a híres festőművész, olyan kitűnő sikerrel mulattatta a Balatonon Jolánt, hogy hónapokig ott időzött. Végül a sértett önértelme miatt fortyogó írását azzal fejezte be Gál Imre, hogy ő nem szól bele a Jolán dolgaiba, de nem is tűri, hogy más beleártsa magát az övébe.

Amint a levelet sebesen kapkodva megírta, el sem olvasta, hanem rögtön borítékba zárta s megcímmezte. Gúnyos mosoly görbítette le a száját. — Nem, ezt a levelet nem adja Gizi kezébe. Majd, hogy még ezt is felbontsa és kiélvezze a hatást, amit rágalmazó írásával szerzett. Már ilyen bolondot nem tesz. Eszébe jutott, hogy Szelniczyék a második őrzőjáratot portyázzák, ha most ellenőrzőszolgálatba megy, a vasúti állomáson ellenőrizheti a járőrt és a vasúti postahivatalban feladhatja a levelet. Vagy, ami még biztosabb, bedobja a vasúti mozgópostakocsi levelesszekrényébe.

Hamar előírta magának az ellenőrzőszolgálatot és felszerelt. Elmenőben beadta az irodakulcsot a konyhába: — Juli néni, itt az irodakulcs, szolgálatba megyek. Majd hajnalban hazajövök Szelniczyékkel.

— Igenis, keztesókolom — készségeskedett Juli néni, a jóra való örsfőzönőtől kijáró tisztelettel, mely azóta még jobban kiméiyült, amióta Gál Imre lett az őrsparancsnok és még őrmesterré is kinevezték. — Nem parancsol az őrmester úr valami enniválót?

— Nem. Felelt kurtán Gál Imre és sötét arccal máris kifordult a kapun.

Juli néni utána bámult: — Ezt vajjon mi lelte, hogy ilyen morcos? Sohasem szólt még ilyen barátságtalan hangon hozzám. Ki tudja, mi bosszanthatta fel, biztosan valami

szolgálati... — gondolta Juli néni borús arccal és visszacsoszogott hasznos tevékenysége birodalmába, — a konyhába.

8.

Husvét szombatján egy nagy csomagot hozott a posta Gizinek; a legelőkelőbb fővárosi virágkereskedő küldte. Izgatottan bontotta fel a csomagot s gyöngéd kézzel emelte ki a pompás rózsacsokrot a dobozból.

— Gyönyörű — szólt Berta néni az elragadtatás hangján, amint a finomszirmú rózsákat a selyempapírból óvatosan kibontogatta. Arca csak úgy ragyogott a boldog örömtől, mintha nem is Gizinek, hanem neki küldték volna a remek bokrétát. — Mit keresel? — kérdezte aztán Gizitől, aki idegesen turkált a nyirkos moha és a sok finom selyempapír között.

— Nincs egy sor írás se, levél vagy névjegy — válaszolt Gizi bosszúsán. — Tulajdonképen el sem fogadhatnam; nem tudom, ki küldte.

— Ezt már aztán igazán nem nehéz kitalálni — nevetett Berta néni. — Csacs, hát hogyne fogadnád el, ilyen gyönyörű csokrot. Nyugodtan elfogadhatod.

Gizi ingerlékenyen rázta meg szőke fejét: — De ha nem tudom, hogy ki küldte.

— Ugyan — ugyan kisleányom, csak nem akarsz velem elhíttetni, hogy nem tudod, hogy ki küldte.

— Nem. Sejtelmem sincs — ismételte Gizi valami belső nyugtalansággal, mely kiült pirosodó arcára. Nagy, barna szeméit anyjára emelte olyan esdően, mint amikor kisgyerek korában valami drága ajándékot kért. — Mondja meg mama, ha tudja, hogy ki küldte?

Berta néni szeliden paskolgatta Gizi kipirult orcáit: — Csacsikám, hát igazán nem sejtet?

— Nem; mama tudja?

— Nem tudom én se fiacskám, — szólt Berta néni mosolyogva. — De már mint mondtam, nem nehéz ezt kitalálni...

— Ki küldte, mondja már? — türelmetlenkedett Gizi.

— Balogh. Csak ő küldhette.

— Balogh? — Gizi emyvedten bocsátotta le a csokrot az asztalra. — Balogh? — kérdezte meg még egyszer bizonyosságot áhítón.

— Balogh, hát persze, hogy Balogh — erősítette Berta néni a selyempapírokat ívekbe simogatva. — Ki más?

Csendőrségi
szállító!!

CIPŐ,

harisnya, ernyő és
bördíszműárú vásárolható

kézpénzáron, hat havi lefizelésre. —o—

Postán is rendelhet!

NORMA cipőkereskedelmi r.-t. BUDAPEST V., Erzsébet-tér 13.

Telefonszám: Automata 800—25.

Kérjen árjegyzéket!

BUTORHITEL

ÚJ ALAPON,

kézpénzáron, 18 havi részletfizetésre. Ezen rendkívüli fizetési kedvezményt vidéki vevőknek is megadom. Sándor Ignác butorárúháza Budapest, VI., Dossowfy-utca 18—20. Vilmos császár-út és Nagymező-u. között (saját házában) 2-es és 10-es villamos megálló.

BUTORT ÖN IS

olcsó, áron vásárolhat
10—15—20 havi hitelle

TOMORY és TSA butorárúházában,
IV, Veres Pálné-u. 7.

(Apponyi térenél).

— A csendőrség tagjainak kivételes kedvezmény.

„CORVIN“ BUTORCSARNOK

Részletre olcsón! Dohány-utca 39.

közalkalmazottak bevásárlási forrása.

BUTOR részletre olcsón VI., 0-utca 3.

Postások és rendőrség szállítója.

BUTOR

RÉSZLETRE

12—20 hónapra kézpénzáron, megbízható minőségben. ROYAL butorcsarnok

VIII. kerület, Baross-utca 34 és 42. — Közalkalmazottak állandó szállítója.

6—8—10 havi folyószámlahitelre

szalonok, szalngarnitúrák matracok, paplanok, szőnyegek, sodronyok vasbutorok elsőrendű kivitelben Budapest, Ráday-utca 38. szám, kárpitos mesternél

— Ki más? — ismételte Gizi színtelen hangon. Aztán révedező szeme egyszerre kiragyogott. — Küldhette más is!

— Más? — ingatta-ősz fejét Berta néni, — nem hiszem. Ki küldte volna?

— Akárki más — heveskedett Gizi. — Nemcsak Balogh van a világon...

— Az igaz, — szóló szeliden Berta néni. — De Balogh a hivatalvizsgálat óta már háromszor volt itt látogatóban. Pedig nem olyan kis út idáig, mintha csak a szomszédba menne.

— Az még nem bizonyít semmit — ellenzékieskedett Gizi makacsul.

— Már hogyne bizonyítana, — vitatta Berta néni s elmosolyodott. — Észrevettem már a multkor, hogy beléd szeretett...

— Ugyan mama, hogy mondhat ilyet! — fakadt ki Gizi méltatlankodva.

— Hogyne mondanám, ha úgy van — nevetett Berta néni. — Ne szerénykedj, hiszen ha vak is megláthatta. Úgy látszik, komoly szándékai vannak — fűzte hozzá jelentős hangsúlyozással.

Azután az aranyfonalat kibogozva, lazakötésű csokorba fűzte a rózsákat. — Lazábbra szedem őket, hogy tovább álljanak el a vázában. Nagyon szorosra voltak kötve, hamar eltikkadtak volna. — A rózsákkal bíbelődött olyan szorgosan, mintha ebben a pillanatban más nem is érdekelné s közbe, bár észlelhető célzatossággal, de közömbös hangon, mint mellesleges megjegyzést mondotta: — Hát hiszen nem Adonis, de azért csinos és derék, rokonszenves fiatalember. Jó állása van, hamarosan postatanácsos lesz...

— Miért mondja ezt nekem mama? — kérdezte Gizi ingerlékenyen s a karosszékre vetette magát. Jobblábát a bal térdére tette s a lábászárával idegesen kalimpált. Pár pillanat múlva felcserélte s a ballábal harangozott tovább. Majd hirtelen felugrott: — Hozok vázát — mondotta rekedten s gyorsan kiment.

— Csak úgy — akart Berta néni felelni, de mire kimondta volna, Gizi már el is tűnt az ebédlő ajtajában. Aggódó szemmel nézett utána s megcsóválta ősz fejét: — Különös ez a leány egy idő óta.

Másnap délelőtt Berta néni éppen a port törülgette a nappaliban, amikor Eta jött imakönyvvel a kezében.

— Boldog ünnepeket kívánok Berta néni — szóló kezecskölva.

— Neked is Etám, Isten hozott! — Berta néni megcsókolta s amíg leültette megkérdezte: — és az urad?

— Az ő nevében is — válaszolta Eta a zsöllyébe ülve. — Matyi már előrement a templomba, mert orgonál a nagymiséén. Én meg beugrottam Berta néniékhez, hogy boldog ünnepeket kívánjak és elvigyem Gizit a templomba.

— Ép az előbb ment el.

— Hová?

— A templomba, — felelte Berta néni. — Kár, hogy nem várt egy cseppet, együtt mehettetek volna.

— Be kár — sajnálkozott Eta. — Megyek is, hogy ne tartóztassam Berta nénit.

(Folytatjuk.)

A régi katonaelet.

(A Csendőrségi Lapok pályázata.)

1. A gyakorlóterem a legkomplikáltabb alakzatváltozókat és csapatmozdulatokat ismételték százszor és százszor.

2. Hogy a békeszolgálat unalma ne készítse szökésre, mindenféle módot felhasználtak, hogy a legénység idejét elfoglalják.

3. Hála Isten, hogy ma már ez nem úgy van s így könnyebb a katonaelet, mint régen volt.

4. Ha ezenkívül még maradt üres idő, azt a számtalan ütemre végrehajtandó fegyver- és tüzelési fogások gépies végrehajtásának az unalomig űzött gyakorlása töltötte ki.

5. Könnyen elképzelhetjük, hogy mennyi időbe és fáradtságba került, míg ezt elérték.

6. Ha ilyen hosszú ideig szolgált, elképzelhető, hogy nem volt gyöngyélet a katonaelet.

7. A cifra ruházat és komplikált felszerelés rendbentartása és a kivonuláshoz való előkészítése a napnak úgyszólván legnagyobb részét igénybevette.

A legújabb XXIV. magy. kir. államsorsjáték húzásain

kisorsolása kerülő készpénz-nyeremények jegyzéke

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben:

500.000 P

Jutalom:

300.000 P

Főnyeremények:

200.000 P

100.000 P

50.000, 40.000 P

30.000, 25.000 P

és sok nyeremény á

20.000, 15.000, 10.000, 5000, 4000,

3000 pengő stb. stb.

A készpénznyeremények összege egy sorsjáték alatt, mely 5 osztályból áll,

7 millió 722.000

Pengő

TÖRÖK A és Tsa

Bankház Rt. Legnagyobb osztálysorsjegyzület Budapest, IV., Szervita-tér 3/a. (Török palota)

A legújabb játékterv szerint aránylag rövid időn belül (5 hónap alatt)

7 millió 722.000 pengő

készpénznyereményt sorsolnak ki s már egyetlen sorsjeggyel

500.000 (ötszázezer) pengő nyerhető

A hivatalosan megállapított betétárak:

Egész sorsjegy P 24.—	Fél sorsjegy P 12.—	Negyed sorsjegy P 6.—
--------------------------	------------------------	--------------------------

B. rendelését szíveskedjék postafordulattal, de legkésőbb

f. évi április hó 14-ig megküldeni,

miután sorsjegykészletünk hamar elfogy.

Huzás már április hó 16 és 17-én.

Az eredeti sorsjegyek rendelése legegyszerűbben postautalványon, az összeg egyidejű beküldése mellett, esetleg levelezőlapon vagy levélben történik.

8. Messze, esetleg távol hazájától, családjától.

9. Mikor ezzel a kiképzési móddal a katona jól idomított, dróton rángatott bábúvá vált, akkor azt mondták, hogy kész, teljesen kiképzett vitéz.

10. Nősülnie természetesen nem volt szabad.

11. Réges-régen nem úgy volt, mint most.

12. Ha pedig a csapat a szárnyemberek mozdulataira mindent pontosan végre tudott hajtani és feszes tartásban tudott előljárói előtt elvonulni, akkor elismerték, hogy teljesen kiképzett, amellyel az ellenség elé lehet menni.

13. A katona a XIX. század közepéig életfogytiglan szolgált.

*

Ezt a 13 mondatot akként kell csoportosítani, hogy az egész szöveg logikus egészet képezzen, azaz minden mondat oda kerüljön, ahová értelemszerűen tartozik.

Megfejtést csak a csendőrség legénységi egyénéitől fogadunk el. A helyes megfejtők között egy ezüst öngyújtót sorolunk ki. Határidő: április 20.

A megfejtést a május 1-i számunkban közöljük.

Megfejtés.

A f. évi 7. számunkban közölt „Burkus csendőr oktat” című pályázatunk megfejtése:

1. A háborúban a harc a döntő cselekvés. Gy. Gy. Sz. 1. füzet. 84. p.

2. Ilyenkor legénynek kell lennie a gáton! Gy. Gy. Sz. 1. füzet. 3. pont.

3. A magyar ember természetes harcratermettségét a helyes magatartásban és eljárásban fölényessé kell fejlesztenünk, hogy hagyományos jó hírnevéhez mindenkor méltó maradjon. Gy. Gy. Sz. 2. füzet. 96. pont.

4. Minden honvédnek tudnia kell, hogy a kiváló és nemzeti öntudatában erős hadsereggel áll és bukik a haza. Gy. Gy. Sz. 1. füzet. 101. pont.

5. Ezeknek az elveknek ösztönszerű érvényesítése biztosítja a gyalogságnak a harc bármely módjában (és szakában a fölényességet. Gy. Gy. Sz. 1. füzet. 27. pont.

6. Ezt a tudást „kiképzés”-sel adjuk meg a honvédnek. Gy. Gy. Sz. 1. füzet. 82. pont.

7. Sohasem szabad azonban egész délelőttöket vagy délutánokat csak a testnevelésre fordítanunk. Gy. Gy. Sz. 1. füzet. 104. pont.

8. Az erkölcsi erők a szellemi és testi harcratermettséget kiegészítik és fokozzák. Gy. Gy. Sz. 1. füzet. 101. pont.

9. A csendőrséget harcszerűen megtámadó vagy annak ilyen módon ellentálló tömeg ellen a rendelkezésre álló harcserkezőket a harcászati elvek szerint kell alkalmazni. Szut. 341. pont.

10. Ebben a küzdelemben érvényesül a csatár életrevalósága, egyéni bátorsága a legjobban. Gy. Gy. Sz. 2. füzet. 114. pont.

11. Ilyenkor csak a természetes esze, lelkierője, testi ügyessége, fegyvereinek acélos idegekkel való használata és a kapott parancs lehet támasza. Gy. Gy. Sz. 1. füzet. 3. pont.

12. A fegyverhasználatot mindig lelkiismeretesen meg kell fontolni. Szut. 341. pont.

13. Sohasem szabad a csatárnak elhamarkodottan, célzás nélkül tüzelnie, vagy lövésének megfigyelését elhanyagolnia. Gy. Gy. Sz. 2. füzet. 206. pont.

Változások:

2. „Lennie” helyett „lenni”-t írt.

4. „Hogy a kiváló és nemzeti öntudatában” helyett „hogy kiváló és nemzeti öntudatban” mondatot írta.

6. Kiképzéssel szót nem tette idézőjel közé.

9. „A csendőrséget” helyett „a honvédséget” írt.

11. „Ilyenkor csak a természetes” helyett „ilyenkor csak természetes” mondatot írta.

13. „Célzás nélkül tüzelnie” mondat után vesszőt nem tett.

Helyesen fejtették meg a következők:

Czimmermann József őrm. (Siklós), Tóth Miklós csendőr (Sóstógyógyfürdő), Havrilla Ferenc th. (Szombathely), Szabó Dezső csendőr (Tarján), Nyisztor József th. (Budapest), Hozleiter István csendőr (Kölesd), Vasvári István csendőr (Elek), Nagy Gyula őrm. (Szombathely), Rusznyák Lajos csendőr (Hajduböszörmény), Intervisz András őrm. (Balatonberény), Kiss Lajos I. őrm. (Komló), Csordás József őrm. (Rátót), Kovács Jenő őrm. (Zomba), nemes Döbrösy Ferenc csendőr (Mágocs), Koteles Ferenc őrm. (Soroksár), Füleki József alhadnagy (Toponár), Buchhammer Ferenc őrm. (Zákány), Gálos János th. (Zalaegerszeg), Vági Imre csendőr (Dorog), Tóth Pál törzsőrm. (Drávafok), Menyhart István őrm. (Szombathely), Kovács Imre törzsőrm. (Budapest), Juhász József csendőr (Zsádány), J. Kiss Sándor csendőr (Felsőtárkány), Kertész Mihály őrm. (Berzence), Györgyik János őrm. (Bódvaszilas), Mészáros Mihály őrm. (Pécs), Pethő István őrm. (Somlósőzlős), Kesztelyi István törzsőrm. (Pécs), Juhász Gábor őrm. (Györszentiván), Kajdáczi János őrm. (Szombathely), Igali Ferenc őrm. (Pécs), Varga Mihály őrm. (Törökszentmiklós), Birkás János törzsőrm. (Resznek), Laczkó Sándor csendőr (Biharugra), Gévai János őrm. (Sárbogárd), Mikos Imre csendőr (Resznek), Bak József őrm. (Kölcse), Szigeti József csendőr (Rajka), Balogh László őrm. (Esztergom), Bognár Mihály csendőr (Esztergom), Néder Antal törzsőrm. (Szolnok), Páli Sándor őrm. (Kapuvár), Csap Mihály őrm. (Doboz), Rakó Sándor őrm. (Budapest), Bálint Mihály törzsőrm. (Györszentmárton), Gácsi József őrm. (Biharkeresztes), Stokker József csendőr (Mágocs), Peéri Ferenc csendőr (Alcsut), Bándli Péter törzsőrm. (Nemesszalók), Nagy István XIII. őrm. (Szekezd), Orosz István csendőr (Szolnok), Deák András th. (Szolnok), Köszegi István őrm. (Mezőkövesd), Kosuth Sándor csendőr (Nyergesújfalu), Dancsics Ferenc csendőr (Szentgyörgyvölgy), Horváth Ferenc őrm. (Pápa), Lakatos István őrm. (Szombathely), Simon Lajos csendőr (Tiszavárkony), Övári Ambrus th. (Siklós), Tóth József csendőr (Nyirbéltek), Hamza Gábor őrm. (Berettyóújfalu), Baczonji Jenő őrm. (Biharkeresztes), Dorsics Sándor csendőr (Budaörs), Törmagi János őrm. (Hódmezővásárhely-Központ), Nikodém Sándor őrm. (Soroksár), Miklovicz Bálint csendőr (Jászárokszállás), Vince Rezső csendőr (Tata), Fejes Imre őrm. (Sarkad), Bolla Mihály csendőr (Putnok), Csépké György őrm. (Demecsér), Cseh Gábor csendőr (Somoskőújfalu), Bujáki Ferenc őrm. (Esztergom), Bertics József törzsőrm. (Komló), Nagy Sándor III. csendőr (Drávafok), Dani József csendőr (Baglyasalja), Vadnay Lajos csendőr (Hatvan), Bártfai Pál őrm. (Sárospatak), Szalai József csendőr (Mezőgyeháza), Apostol Lajos őrm. (Sárospatak), Baranyi István őrm. (Szeged), Horváth Antal th. (Szeged), Gyalog Sándor csendőr (Pécel), Szmukó Sándor csendőr (Pécel), Németh Mihály I. őrm. (Vaszar), Csobod Ferenc őrm. (Rózsaszentmárton), Kelemen Miklós th. (Siklós), Kovács Lajos V. őrm. (Mozsgó), Elek Pál csendőr (Recsk), Pál Sámuel th. (Zalaegerszeg), Kozma István őrm. (Szombathely), Makó István csendőr (Tata), Borbély János csendőr (Bodajk), Kovács Mihály csendőr (Szeged), Fűrjes József őrm. (Salgótarján), Urbán Miklós th. (Zalaegerszeg), Serfőző Mihály th. (Szegvár), Járdánházy Gábor csendőr (Kunszentmiklós), Tóth M. István csendőr (Kerepes), Sostai István csendőr (Söjtör).

*

A teljesen felszerelt gyalogtiszti kardot a szerkesztőségünkben megejtett sorsolás során Csordás József őrmester (Rátót) nyerte meg, akinek azt egyidejűen elküldöttük.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

PINCZÉS ZOLTÁN százados.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, VI., Rózsa-utca 111. sz.

Felelős üzemvezető: Györy Aladár.

A világ legjobb bangszerei: begedű, zongora, harmonika, harmónium, gramofon stb.

Reményi Mihálynál
Budapest, VI., Király-u. 58-60

Ófensége Dr. József Ferenc kir. herceg kamarai és a Zeneművészeti Főiskola szállítója.
Csendőröknek kivételes részletfizetési kedvezmény.

Minden hangszerről külön-külön árjegyzék díjmentes.

